

Gorenjski Glas

PETEK, 17. MAJA 2019

LETO LXXII, ŠT. 39, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Vrtač odprl avtohišo na Primskovem

Avtohiša Vrtač je na Primskovem v Kranju zgradila nov objekt, saj so prostori na obstoječi lokaciji v Stražišču postali zelo utesnjeni. Investicija je vredna več kot devet milijonov evrov.

ANA ŠUBIC

Kranj – Sinoči so na Primskovem odprli novo Avtohišo Vrtač. Kot je pojasnil direktor in solastnik Aleksander Vrtač, je bila investicija v nov objekt nujna. Na obstoječi lokaciji v Stražišču imajo namreč na voljo dobrih 2300 kvadratnih metrov poslovnih prostorov, možnosti za širitev pa nimajo. Izkoristiti so morali prav vsak kotiček, trije sodelavci so že lep čas delali kar v mobilnih pisarnah, poleg tega so imeli slabe pogoje za poslovanje s strankami.

Pogoji za delovanje avtohiše bodo odslej občutno boljši, saj so na deset tisoč kvadratnih metrov velikem zemljišču pri kmetijsko-vrtnarskem centru Sloga na Primskovem zgradili objekt tlorisa 3500 kvadratnih metrov, ki ima več kot devet tisoč 'kvadratov' skupnih površin. Gradnja avtohiše je stala več kot 6,5 milijona evrov, skupaj z zemljiščem pa presega devet milijonov evrov. Vrtač je ob tem dodal, da imajo na voljo še dobrih osem tisoč kvadratnih metrov veliko zemljišče, če se bo v prihodnjih

letih pokazala potreba po nadaljnji širitvi.

Glavni razlog za gradnjo nove avtohiše je rast obsega poslovanja, kar je povezano tudi s prostorom, je pojasnil Vrtač. »V zadnjih treh letih nam je poslovanje zraslo za več kot šestdeset odstotkov. Lani smo presegle 51 milijonov evrov prihodkov, neto dobička je bilo slabih 700 tisoč evrov.« Imajo 77 redno zaposlenih, pomaga pa jim še nekaj vajencev in študentov. Načrtujejo tudi zaposlovanje novih sodelavcev.

Na Primskovem so zgradili avtohišo tlorisa 3500 kvadratnih metrov, ki ima več kot devet tisoč kvadratnih metrov skupnih površin. / Foto: Gorazd Kavčič

► 5. stran

SREČUJEMO ŽE 30 LET

Vaš slovenski trgovec s prijazno nakupovalno izkušnjo za vse generacije

V Tušu se radi srečujemo. Zato vam v naših trajnostno naravnanih trgovskih objektih omogočamo **nepozabna doživetja, prihranek časa in odlično počutje**. Le tako vam lahko že tri desetletja s ponosom nudimo samo najboljše.

www.tus.si

Engrotaš d.o.o., Cesta v Trnovlje 10a, 3000 Celje

EKONOMIJA

Gospodarstvo v dobri kondiciji

V gorenjskem gospodarstvu se nadaljujejo pozitivni trendi, lanska povprečna plača je bila višja kot leto prej in tudi od povprečne plače v Sloveniji. Manj je bilo brezposelnih, marsikje so za delo prisiljeni sprejemati tujce.

15

KRONIKA

Režiji dve, igralcem pa ena

»To je bilo zrežirano za oceno dve, igralci pa so bili za minus ena,« je na sojenju kranjskogorskega županu Janezu Hrovatu, ker naj bi z ozke poti porinil naravovarstvenega nadzornika, dejala ena od prič obrambe.

16

CG+

Življenje kot iz romana

Življenjska pot fotografa, pilota, golfista in nasploh vsestranskega športnika Mirka Vovka, ki je letos postal častni občan Bleda, je polna bogatih doživetij. Ob njegovih spominih imaš občutek, kot da bereš napeto zgodbo.

20

CG+

Ko so »gradili« jezero Črnava

Pred šestdesetimi leti je v Preddvoru nastalo jezero Črnava. »Zgradili« so ga v soteski, po kateri je tekla potok Bistrica, in ga poimenovali po smrekovem gozdu, ki je obdajal sotesko. Od takrat je jezero magnet, ki privablja ...

22

VREME

Danes bo spremenljivo oblačno s posameznimi padavinami. V soboto in nedeljo bo pretežno oblačno, občasno bo deževalo.

9/19 °C

jutri: pretežno oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

V boj proti alergijam z medicinskimi gobami InLife

Uživanje medicinskih gob Organic Reishi Mix Alergo se priporoča v času alergij in povečanja alergenov v zraku. To je vsekakor spomladi, ko se prebujajo narava, z njo pa se prebujajo tudi alergije, še zlasti seneni nahod. Mešanica medicinskih gob vas bo zaščitila pred nastankom alergij, zdravila simptome alergij ter okrepila vaš imunski sistem. Organic Reishi Mix Alergo ne vsebuje glutena. Je izključno slovenskega porekla in plod raziskav slovenskih znanstvenikov, ponša pa se tudi z ekološkim certifikatom, kar dokazuje, da so vse surovine naravnega izvora. Več informacij je na voljo na www.in-life.si. Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili medicinske gobe InLife. Nagradno vprašanje: Naštejte tri lastnosti medicinskih gob Organic Reishi Mix Alergo.

Odgovore s svojimi podatki pošljite do petka, 24. maja 2019, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticsek@g-glas.si.

Nagrajenci

V nagradni igri, ki je bila objavljena 23. aprila 2019, prejme medicinske gobe InLife Marija Šeško z Visokega. V nagradni igri, ki je bila objavljena 30. aprila 2019, prejme majico Candy Aleš Tavčar iz Žirovnice. V nagradni igri, objavljeni 7. maja 2019, prejme šipkovo olje Yanumi Olga Brankovič z Visokega. V nagradni igri, ki je bila objavljena 10. maja 2019, prejmeta vsak po dve vstopnici za opero Lucia di Lammermoor Marija Lotrič iz Železnikov in Ingrid Benedik iz Kranja. V nagradni igri, objavljeni 14. maja 2019, prejme dve vstopnici za predstavo Dunking Devils Janko Zupan iz Kranja. Nagrajencem čestitam!

Darilo
izzrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **FRANC KANALEC** iz Kranjske Gore

Ob dnevu družin prost vstop v številne muzeje

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Številni muzeji in galerije brezplačno odpirajo svoja vrata od 15. maja, mednarodnega dneva družin, do konca Tedna družin, ki se zaključuje 22. maja. V Loškem muzeju bodo jutri ob 10. uri odprli razstavo Gora velikarov – Lubnik. Muzeji radovljiške občine jutri vabijo na tri dogodke: v Galerijo Šivčeva hiša ob 10. uri na delavnico izdelave akvarelov z akademsko slikarko Meto Šolar (obvezne so prijave) in ob 17. uri na Enci, benci na kamenci 4 (predstavitev knjige zbadljivk, zmerljivk, prestevalnik ..., ki so jih zbrali učenci OŠ Frana S. Finžgarja Lesce) ter v Kovaški muzej Kropa ob 15.30 na voden ogled muzeja in projekcijo slovenskih

filmov Milke in Metoda Badjura: Koledniki iz leta 1954 in Kroparski kovači iz leta 1967. Tržiški muzej jutri v sodelovanju s KUD Ampus vabi na detektivsko raziskovalno pot krotilca zmajev v muzeju čez cel dan. Slovenska karitas pa opozarja, da veliko družin in otrok še vedno živi pod pragom revščine ali na robu, v težko dostopnih najemniških stanovanjih, z minimalnimi plačami ter v pogojih dela, ki so nenaklonjeni družini. Zato pozivajo državne in organe lokalnih skupnosti, naj še naprej podpirajo družini naklonjene mehanizme spodbujanja, olajšav, priložitev Ob dnevu družin je Ekvilib inštitut podelil certifikat Družini prijazno podjetje, v našo bližino je šel certifikat Domu počitka Mengeš.

Podaljšali rok za oddajo vlog

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je pri razpisu za naložbe za prilagoditev kmetijskih gospodarstev na podnebne spremembe rok za vložitev vlog podaljšalo približno za dva meseca. Vloge bo namesto do 29. maja možno oddati do 30. julija.

Jubilej tabora v Vižmarjih

Danes bodo z osrednjo slovesnostjo obeležili stopetdeseto obletnico vižmarskega tabora, pomembnega dogodka v naši zgodovini.

MAJA BERTONCELJ

Vižmarje – Vodstvo slovenskega narodnega gibanja se je pod češkim vplivom leta 1868 odločilo organizirati velike narodne shode na prostem, kasneje imenovane tabore. Prvi je bil 9. avgusta 1868 v Ljutomeru, največji pa 17. maja 1869 v Vižmarjih pri Ljubljani, v današnji četrtini skupnosti Ljubljana Šentvid.

Vseslovenskega tabora, znanega pod imenom vižmarski tabor, se je udeležilo okrog trideset tisoč ljudi, ki so v nemškem okolju avstro-ogrske monarhije javno izrazili določene želje, potrebe in zahteve Slovencev. Med njimi so bile združitev slovenskih dežel v zedinjeno Slovenijo, ustanovo

Na vižmarski tabor spominja piramida sredi polja, ki simbolizira trdnost slovenskega naroda, proti vrhu pa se odpira v cvet, ki ponazarja, kako so se Slovenci hoteli odpreti želji po združitvi. / Foto: Gorazd Kavčič

Ob stopetdeseti obletnici vižmarskega tabora bo danes, 17. maja, osrednja slovesnost. Začela se bo ob 19.30 na ploščadi pred OŠ Vižmarje - Brod.

vitev slovenske univerze, uvedba slovenskega jezika v šole in javne ustanove, govorilo in glasovalo pa se je tudi o številnih za Slovence pomembnih gospodarskih vprašanjih. Organizacijo tabora je prevzelo Društvo

za brambo narodnih pravic Slovenija, privabil pa je najširše kmečko prebivalstvo in se zanašal na narodno in politično zavednost. Udeležba je bila ogromna, ker to ni bil le javni shod pod milim nebom, marveč obenem narodna svečanost z zastavami in slavoloki, petjem in godbo; zažigal se je umetni ogenj, pokali so topiči, po gorah pa so žareli kresovi, kar je vse mogočno vplivalo in vnelo navdušenje. Za spomin so delili tudi taborske spominske svetinje.

Danes je natanko sto petdeset let od tega velikega dogodka, na katerega spominja devet metrov visoka piramida sredi polja (na območju med Šentvidom in Tacnom). Postavljena je bila ob stoti obletnici tabora. Simbolizira trdnost slovenskega naroda, proti vrhu se odpira v cvet, ki ponazarja, kako so se Slovenci hoteli odpreti želji po združitvi. Spomenik sredi polja je opomnik, da se nastajanje Slovenije ni začelo v dvajsetem stoletju, temveč ima veliko globlje korenine. Ob stopetdeseti obletnici vižmarskega tabora

bo prav danes, 17. maja, pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja potekala osrednja slovesnost. Začela se bo ob 19.30 na ploščadi pred OŠ Vižmarje - Brod. Nastopil bo tudi Orkester Slovenske vojske.

Današnja osrednja slovesnost je eden izmed dogodkov v bogatem programu 26. Šentvidskih dnevov, povezanih z dogodki ob stopetdeseti obletnici vižmarskega tabora. Začeli so se sredi aprila, zaključili pa se bodo konec junija.

Prebivalci Cerklje zadovoljni z razvojem svojega kraja

MATEVŽ PINTAR

Občina Cerklje na Gorenjskem je pred kratkim organizirala enodnevno čistilno akcijo, ki je potekala po celotnem občini. V akciji so sodelovala društva in skupine, komunalna podjetja, vladne in nevladne organizacije ter posamezniki. Sto deset sodelujočih prebivalcev Cerklje na Gorenjskem smo vprašali, ali se tudi sami udeležijo katere izmed čistilnih akcij. Četrtnina vseh vprašanih se čistilnih akcij

udeležuje redno, 23 odstotkov občasno in desetina redko. Dvainštirideset odstotkov anketiranih se nikoli ne udeleži čistilnih akcij.

Načrt razvojnih programov od leta 2018 do 2022 je zasnovan. Poleg večjih infrastrukturnih projektov, kot so Krvavški vodovod, kanalizacija in prometna infrastruktura, vsebuje tudi kolesarski poligon ter pomoč mladim in starostnikom. Zanimalo nas je, kako so vprašani zadovoljni z razvojem svojega kraja. Zelo

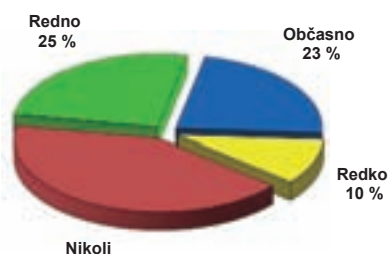
zadovoljnih je 61 odstotkov sodelujočih, tretjina je delno zadovoljna, štirje odstotki niso zadovoljni, dva odstotka anketiranih pa nista imela mnenja o tej temi.

Gorenjski glas v sodelovanju z občino Cerklje na Gorenjskem izdaja tudi priloge. Novice izpod Krvavca in Glas izpod Krvavca, ki ju občani brezplačno prejmejo v svoj nabiralnik. Zanimalo nas je, kako pogosto anketirani prebirajo omenjeni priloge. Da ju prebirajo redno, nam je odgovorilo 84

odstotkov vprašanih, 12 odstotkov pa, da občasno. Štirje odstotki vprašanih omenjenih prilog ne prebirajo, kot razlog za to so največkrat navedli, da jih ne zanimajo lokalne novice in nimajo časa za branje.

Sodelujočim se zahvaljujemo za odgovore. Vse, ki bi želeli Gorenjski glas naročiti, vabimo, da nas pokličejo v kontaktni center invalidskega podjetja v Škofjo Loko na številko 04/51 16 440 in se pozanimajo o ugodnih naročniških pogojih.

Ali se kdaj udeležite katere izmed čistilnih akcij?

Kako ste zadovoljni z razvojem svojega kraja?

Padli smo na izpitu

O težavah z odvozom odpadkov, s katerimi se soočamo v Sloveniji, smo se pogovarjali s Sebastijanom Zupancem, direktorjem Zbornice komunalnega gospodarstva pri Gospodarski zbornici Slovenije.

ALEŠ SENOŽETNIK

S kakšnimi količinami odpadkov za sežig se soočamo pri nas?

»V Sloveniji nastane slab milijon ton komunalnih odpadkov. Ločeno jih zberemo sedemdeset odstotkov, preostalih tristo tisoč ton pa je mešanih komunalnih odpadkov, ki jih je treba obdelati v regijskih centrih. Iz tega nastane 210 tisoč ton lahke (gorljive) frakcije, dodatnih 74 tisoč ton je lahke frakcije iz mešane odpadne embalaže, šestdeset tisoč ton predstavlja blato iz čistilnih naprav, okoli 32 tisoč ton je gorljivih odpadkov iz gospodarstva, slabih 13 tisoč ton je odpadnih avtomobilskih gum, kar skupaj nanese nekaj manj kot 389 tisoč ton odpadkov, ki so primerni za sežig v objektih za energetska izrabo odpadkov. Po podatkih agencije Arso pa smo lani 186 tisoč ton gorljivih odpadkov izvozili v tujino, v energetska izrabi v Celju se je obdelalo trideset tisoč ton, dodatnih 23 tisoč ton se jih je sežgalo v cementarni Anhovo, šestdeset tisoč ton blata iz čistilnih naprav pa smo izvozili v tujino. Ostane torej približno devetdeset tisoč ton gorljivih odpadkov, ki se kopičijo v regijskih centrih po Sloveniji.«

V kolikšni meri je težavo rešil lani sprejeti interventni zakon?

»Interventni ukrepi s spremenjeno uredbo o odpadni embalaži so omogočili, da komunalna podjetja izpeljejo postopek javnega naročila in da država prevzame plačilo storitev odstranitve dela odpadne embalaže. Cena je bila omejena na 120 evrov z DDV. Nekaterim komunalnim podjetjem predvsem v vzhodnem delu države je s tem uspelo dobiti prevzemnike ločeno zbrane embalaže. Predvsem tista, ki so bolj oddaljena od centrov za predelavo odpadne embalaže pa ne, saj so bili logistični stroški previsoki za najvišjo dovoljeno ceno, ki jo je postavila država. Decembra je bil nato sprejet interventni zakon, s katerim bi se s komunalnih dvorišč odstranila še preostala embalaža v skupni količini okoli 14 tisoč ton in odpadne nagrobne sveče. Razpis je bil razdeljen na tri sklope, vendar se v zahodnem delu države ni javil noben ponudnik za prevzem odpadne embalaže. Prav tako ni bilo interesa za prevzem odpadnih

Sebastijan Zupanc

nagrobni sveč. Država je za ta del razpis ponovila, cena odvoza odpadne embalaže pa je sedaj 120 evrov brez DDV. Odpiranje ponudb bo potekalo v petek (danes, op. a.). Počakajmo do prihodnjega tedna, ko bo znano, ali je razpis uspel. Žal sem o uspehu skeptičen. Mislim, da je edina rešitev, da država poskrbi za odvoz embalaže z dvorišč komunalnih podjetij, ustrezno skladišči te odpadke in nato išče rešitev za njihovo odstranitev. Stara odpadna embalaža je primerna zgolj za energetska izrabo.«

Verjetno ni realno pričakovati, da bomo v nekaj letih dobili sežigalnico. Kakšna je torej kratkoročna rešitev?

»Naš predlog je, da se na obstoječih, bodisi delujočih ali nedelujočih odlagališčih, uredi začasna skladišča lahke frakcije, ki se balira in ustrezno skladišči tako, da ni vpliva na okolje. S tem se razbremenijo žarišča, kjer so ti odpadki za lokalno prebivalstvo moteči, hkrati pa z ustreznim skladiščenjem poskrbi za varnost. Vmes pa naj država pristopi k umeščanju objektov za energetska izrabo odpadkov v prostoru. H gradnji lahko pristopi sama ali pa povabi investitorje in sprostijo dejavnost za trg. Ne strinjam se, da ne bi mogli v nekaj letih v Sloveniji zgraditi objektov za energetska izrabo odpadkov. Če smo v treh letih lahko umestili Magno na kmetijsko zemljišče prve kategorije na vodovarstvenem območju, lahko ob aktivni podpori vlade zgradimo tudi objekt za

energetska izrabo odpadkov. Če bo torej vlada spoznala, da je tak objekt strateškega pomena za Slovenijo, potem bo našla rešitev, v nasprotnem primeru pa se bomo začeli utapljati v odpadkih.«

Kako komentirate namigovanje, da so bili požari na deponijah podtaknjeni in naj bi služili kot lahka rešitev za zmanjševanje odpadkov ...

»To diši po teorijah zarote in je taka ocena nepoznavalska. V Komendi so za gradnjo hale plačali več kot milijon evrov, zaradi požara je zdaj ne bodo mogli uporabljati, tu je še izpad posla, slab ugled družbe v javnosti, negativno mnenje okolice ... Če potegnemo črto: škode, ki nastane ob takem požaru, podjetje ne more finančno pokriti in gre lahko zaradi tega tudi v stečaj kot na primer podjetje Ekosistemi v Straži pri Novem mestu.

Res pa je, da je gorelo v objektih, ki so v lokalnem okolju moteči. Nekaj takšnih požarov je bilo v preteklosti dokazano podtaknjenih, denimo na Jesenicah, kjer so bile bale polito z bencinom. Če požar lahko uniči podjetje, morda to lahko koga spodbudi k skrajnemu dejanju, v želji, da na ta način odstrani motečo dejavnost iz svojega okolja.«

Težave z odvažanjem komunalnih odpadkov so se začele, ko je Kitajska zaprla svoje trge, Slovenija pa se v novih okoliščinah ni najbolje znašla.

»Kitajska je precej bolj ambiciozno zastavila svojo okoljsko politiko kot pred

časom, zaradi česar je omejena dotok odpadkov iz Evrope. Evropske države so nov ponor odpadkov večinoma našle v lastnih sežigalnicah oz. objektih za energetska izrabo odpadkov. Takšnih objektov je v Evropi skoraj petsto, pri nas pa le eden, kar je Slovenijo postavilo v nezavidljiv položaj. Še zlasti ker sosednje države prioritarno rešujejo svoje težave s povečanimi količinami odpadkov in se je potreba po dotoku odpadkov iz Slovenije zmanjšala, posledično pa so se zvišale cene. Sočasno omejujejo prevzem odpadkov iz drugih držav. Slovenija je dobro zastavila ločeno zbiranje komunalnih odpadkov, na celi črti pa je padla na izpitu odstranjevanja tistega dela odpadkov, ki ga ne moremo reciklirati. Ti odpadki se izvažajo v energetska obdelavo v tujino, saj z izjemo objekta v Celju in sosežiga v cementarni Anhovo lastne infrastrukture nimamo.«

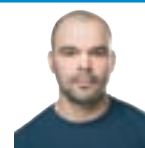
Okoljevarstveniki in splošna javnost pa niso naklonjeni tovrstnim objektom ...

»Sicer ne drži, da so vse okoljevarstvene organizacije proti sežiganju odpadkov. Alpe Adria Green takšnim objektom ne nasprotuje pod pogojem, da so narejeni po naj sodobnejših standardih in ima javnost stalen nadzor prek on-line dostopa do monitoringa emisij, kar danes ne predstavlja nobene težave. Gradnjo objektov za energetska izrabo odpadkov podpira tudi Zveza ekoloških gibanj. Na drugi strani denimo Ekologi brez meja zagovarjajo stališče, da moramo spremeniti življenjske navade in zmanjšati količino odpadkov, s čimer se strinjam, a menim, da življenjske navade ljudi lahko spreminjamo le na dolgi rok, ne pa v letu ali dveh.

Tehnologija energetske izrabe odpadkov je tako napredovala, da negativnih emisij v zrak pravzaprav skoraj ni. V Arnoldsteinu, kjer se z izkoristkom toplotne energije iz odpadkov daljinsko ogreva celotna dolina, so po izgradnji objekta zaznali celo štirikrat manj emisij v zraku, saj so s tem individualna kurišča nadomestili z enim objektom s kontroliranimi izpusti. Objekti za energetska izrabo odpadkov so bavljal le še v glavah ljudi. Politika bi morala tu prevzeti vodilno vlogo in začeti razbijati mite o sežigalnicah, ki zastrupljajo okolje.«

k

KOMENTAR
ALEŠ SENOŽETNIK

Pogovorimo se o odpadkih

Komaj se je razkadil dim nad Lenartom, kjer je zagorelo v sortirnici podjetja Salomon, so pred dobrim tednom dni znova zagoreli odpadki na Publikusovi deponiji v Suhadolah pri Komendi. Požar, v katerem se je vnelo blizu dva tisoč kubičnih metrov odpadne embalaže, je že šesti pri nas v zadnjih dveh letih, drugi v Suhadolah, v teh dneh minevata tudi dve leti od požara v centru za ravnanje z odpadki na Mali Mežakli.

Zaradi pogostosti požarov se upravičeno krepi zaskrbljenost, vse bolj pa tudi jeza lokalnih skupnosti in prebivalcev v okolici deponij. Ukrepalo je tudi ministrstvo za okolje in prostor. Minister Simon Zajc je že napovedal spremembo odpadkovne zakonodaje ter prevetritev uredbe o skladiščenju trdnih in gorljivih odpadkov na prostem, s katero nameravajo »poostriiti in jasno določiti požarne ukrepe«.

Takšni ukrepi so več kot nujni za uspešnejše preprečevanje novih požarov. A izvora problema – tisočev ton odpadkov, ki se skladiščijo na različnih deponijah po Sloveniji – ti ukrepi ne rešujejo, vsaj ne v zadostni meri.

V prihodnje se zagotovo ne bomo mogli zanašati na izvoz in sežig odpadkov v tujini, rešitev bo treba poiskati znotraj države. Številne evropske države s pridom izkoriščajo energetska vrednost odpadkov.

Del, ki ga ne morejo reciklirati, uporabijo za proizvodnjo toplotne ali električne energije. V Evropi je takšnih objektov okoli petsto – 96 v Nemčiji, 126 v Franciji, 30 v Švici, naši sosedji Avstrija in Italija jih imata 11 oziroma 39. V državah Vzhodne Evrope takšne objekte lahko preštejemo bolj ali manj na prste obeh rok. V Sloveniji imamo le enega v Celju, ustvarimo pa toliko gorljivih odpadkov, kot jih lahko energetska izrabi 12 objektov, v velikosti celjskega. Razvita Evropa, s katero se radi primerjamo, rešitev že pozna, čas je, da jo spoznamo tudi pri nas.

Marsikatero mesto bi toplotno energijo lahko pridobivalo iz odpadkov, a Slovenci si pod sežigalnicami še vedno predstavljamo objekte, ki onesnažujejo okolje in ogrožajo zdravje ljudi, kar je ob sodobni tehnologiji daleč od resnice. Sežig poteka kontrolirano, emisije so minimalne, različne študije dokazujejo, da negativnih vplivov na okolje in zdravje ni.

V času, ko se soočamo s presežnimi količinami odpadkov in prepogostimi požari na deponijah, je skrajni čas, da med strateške prioritete države umestimo tudi objekte za energetska izrabo odpadkov. Še prej pa je treba informirati in ozavestiti prebivalstvo, da bo spoznalo možnosti, ki jih imamo, in nevarnosti, če težav z odpadki ne bomo kmalu začeli reševati.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltrednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Pristopili k politiki zelenega turizma

Tržič – Župan Občine Tržič Borut Sajovic je ob nedavni priložnosti odprtja Mednarodnih dnevov mineralov, fosilov in okolja v Tržiču podpisal listino, glavni pristopni dokument k Zeleni shemi slovenskega turizma. S tem se tudi Tržič uradno pridružuje številnim slovenskim destinacijam, ki uresničujejo in spodbujajo trajnostni turizem in s tem pozitivno vplivajo na naravno okolje, lokalno skupnost in gospodarstvo. Gre za močno zavezo, ki prinaša že z majem 2019 obilico dela in prizadevanj za Občino Tržič. Župan je ob tem povedal, da jim je v občini v zadnjih petih letih uspelo povečati število nočitev z 2500 na skoraj dvajset tisoč, število postelj pa s skromnih dvesto na petsto, kar je označil kot enega od začetkov s turizmom povezane zgodbe.

Tržiški župan Borut Sajovic je podpisal glavni pristopni dokument k Zeleni shemi slovenskega turizma. / Foto: Tina Dokl

Zdaj urejajo še okolico gradu

Po temeljiti obnovi grajskega objekta v zadnjih desetih letih na Blejskem gradu začenjajo nov naložbeni cikel, pri katerem so se usmerili v širšo grajsko okolico.

MATEJA RANT

Bled – V začetku leta so s popolno prenovno kuhinje skupaj z najemnikom restavracije in priključitvijo na nove strojne instalacije, ki so bile vgrajene lani spomladi, na Blejskem gradu končali desetletni cikel celovite obnove gradu, v katero so vložili več kot deset milijonov evrov. »Po dolgem času se bo celotna sezona odvijala brez tega, da bi obiskovalce motili z deli,« je poudaril Matjaž Završnik, direktor Zavoda za kulturo Bled, ki upravlja Blejski grad. Bodo pa nadaljevali dela v okolici gradu oziroma na območju razširjenega grajskega kompleksa, kjer so že začeli urejati grajski park, ki je bil med drugim poškodovan v neurju oktobra lani. Novo podobo naj bi park dobil do poletja.

Sočasno z urejanjem parka potekajo obširne arheološke raziskave. »Po mnenju strokovnjakov se lahko nadejamo izjemnih arheoloških najdb, ki jih bomo poskušali umestiti v arheološki muzej, ki ga načrtujemo ob vzhodni strani gradu na mestu sedanje avtomehanične delavnice,« je razložil Završnik. Celotna okolica Blejskega gradu je namreč po njegovih besedah izjemno bogata z najdbami, med katere sodita tudi rajska ptica in konjiček, zato se mu zdi pomembno, da jih ustrezno predstavijo javnosti. Ob

Do poletja bodo uredili park pod gradom, kjer potekajo tudi obsežne arheološke raziskave.

vzhodju pa so ta čas že porušili objekt nekdanje pristave, kjer bo podjetje ArtArhiv iz Ljubljane, ki so mu podelili stavbno pravico, da gradi na tej lokaciji, takoj po prejemu gradbenega dovoljenja začelo gradnjo muzeja sodobne umetnosti. »Objekt je zanimiv že sam po sebi, saj ga projektira skupina svetovno znanega britanskega arhitekta Davida Chipperfielda. Projekt je bil skupaj s 14 drugimi nastajajočimi projekti predstavljen tudi na razstavi, posvečeni Chipperfieldu, v Vicenzi,« je pojasnil Završnik. Pod grajskim hribom pri Športnem parku Bledec pa nadaljujejo aktivnosti za ureditev parkirišča za avtobuse.

Že med letošnjo glavno turistično sezono naj bi pridobili parkirišče za okoli štirideset avtobusov, parkirišče za 275 osebnih vozil pa naj bi uredili do prihodnje poletne sezone. Načrtujejo še obnovo Mrakove domačije na Rečici, za katero naj bi do konca leta pridobili vso potrebno dokumentacijo, prihodnje leto pa bi izvedli prenovno.

V tem tednu so začeli tudi aktivnosti pridobivanja projektne in druge dokumentacije za gradnjo dvigala na grad. Pričakujejo, da bodo vse dokumente za dvigalo pridobili v prvi polovici prihodnjega leta, gradnjo pa bi potem lahko začeli konec leta. Občina je

po Završnikovih besedah že lani sprejela dopolnitve k občinskemu prostorskega načrtu za to območje, v okviru katerih so predvideli tudi dostope in različice dvigala. »Ostajamo pri različici, da se bo vrtalo v grajsko skalo z nivoja zgornjega parkirišča petdeset metrov horizontalno, izstop iz dvigala pa bo pred muzejem na zgornji terasi gradu.« Kot je še poudaril Završnik, bo dvigalo velika pridobitev ne toliko zaradi povečanja obiska gradu, saj so že zdaj na robu zmogljivosti, ampak ker bodo na ta način omogočili ogled tega enkratnega kulturnega spomenika vsem, tudi invalidom in starejšim.

Vabilo na jubilejni koncert

40 let

Kulturno društvo
Pevski zbor
Lubnik
Škofja Loka
Zborovodja:
Urban Tozon

Sobota, 18.5.2019, ob 19. uri
Kristalna dvorana Sokolskega doma
v Škofji Loki

Vstopnina 10 EUR

Odbora LMŠ tudi v Kranju in Domžalah

D. Ž., J. P.

Kranj, Domžale – V torek so v Kranju ustanovili lokalni odbor stranke Lista Marjana Šarca (LMŠ). Med dvema kandidatoma so člani za predsednika izvolili Roberta Nograška, na dogodku pa sta bili poleg podpredsednika stranke Igorja Žavbija navzoči tudi kandidatki za poslanki v Evropski parlament Jasna Ružički in Justina Erčulj. Da ustanovitev več lokalnih odborov sovpada s skorajšnjimi evropskimi volitvami, je po besedah predsednika Roberta Nograška naključje. »Naša stranka je bila doslej organizirana le centralno. Lani je prvič nastopila na državnoborških in lokalnih volitvah. Dne 19. aprila pa je bil kongres stranke LMŠ v Trbovljah, kjer smo sprejeli tudi vse potrebne dokumente, ki

Ob ustanovitvi lokalnega odbora LMŠ v Kranju so za predsednika izbrali Roberta Nograška.

so osnova za ustanavljanje lokalnih odborov,« je povedal Nograšek in poudaril, da stranka želi delovati ne le na centralni državni ravni, temveč tudi lokalno.

Stranka pa je v torek ustanovila lokalni odbor tudi v Domžalah. Na ustanovitvi

je bilo prisotnih petnajst članov, ki jih bo vodil predsednik lokalnega odbora mag. Branko Heferle. Ta se je ob izvolitvi zahvalil za izkazano zaupanje in izrazil prepričanje, da bo z lokalnim odborom sodelovanje lokalne politike

v Domžalah še bolj tesno povezano z državno politiko. Ustanovitve odbora so se udeležili sekretar stranke Branko Kralj, poslanec v državnem zboru Brane Golubović in kandidat na listi za volitve v evropski parlament Edis Rujović.

KRAJNA SKUPNOST
POB D B L I C A

ZTKK

Gorenjski Glas

Sklenili Fletno podjetno

V Prokozmetiki v Šenčurju so konec aprila gostili zadnji podjetniški dogodek v tej sezoni Fletno podjetno.

MAŠA LIKOSAR

Šenčur – Organizatorki podjetniških dogodkov Fletno podjetno Tržičanka Nina Knep in Kranjčanka Nika Škrjanec – prvega sta pripravili oktobra lani, v tej sezoni pa se jih je vrstilo pet – sta obiskovalcem zaupali, da je njihov glavni namen predstaviti male podjetnike, kako so začetno idejo realizirali in jo spremenili v posel. »Na videz nemogočo, neuresničljivo idejo lahko z malo truda in zagona spremenimo v svoj osebni dohodek,« je povedala Nina Knep in dodala: »Pot podjetnikov ni enostavna, so vzponi, padci in številni izzivi, s katerimi se srečamo, a vse se da, če se hoče. Na naših večerih smo predvsem mladim prikazali realno sliko in gostje so odkrito spregovorili tako o težavah kot denarju in investicijah.« Fletno podjetno obenem omogoča spoznavanje in povezovanje malih podjetnikov ter spodbuja druge, da se tudi sami lotijo posla.

Tokratni gostje so bili podjetniki različnih profilov na različnih stopnjah podjetniške poti. Nastja Kramer, soustanoviteljica trgovine Malinca – Polna shramba zdravja, že šest let gradi prepoznavnost. Od vsega začetka izobrazuje in ozavešča ljudi o zdravem načinu življenja prek zdrave prehrane, zdravih receptov, športa in ekologije. »Na tej stopnji imam več znanjain izkušenj,

Nika Škrjanec, Matija Goljar, Nastja Kramer, Karmen Meze in Nina Knep / Foto: Tina Dokl

zato se pri pomembnih odločitvah preudarnejše in pazljiveje odločam. Veliko se izobražujem, saj je vsako novo vedenje za mladega podjetnika zelo pomembno. V današnjem času nam zelo pomagajo socialna omrežja, saj preko njih hitro pridobim široko populacijo potencialnih kupcev,« je povedala Nastja Kramer. Mengšan ki Karmen Meze in Neža Mlakar sta razvili zamrznjeni desert iz svežega sadja La Popsi in dokazali, da je, če verjameš vase, mogoče narediti tudi tisto, kar se drugim zdi nemogoče. »Na začetku je bilo zelo težko. Polčasi se prebijaš na trg, nihče te ne pozna, ne pričakuješ težav, a se dejansko vsak dan soočaš z njimi, največji

problem pa verjetno vsakemu predstavljajo finance. Zdaj sva korak dlje, pridobili sva veliko podpore, od avgusta lansko leto sva proizvodnjo premestili v Šenčur. Imava šest zaposlenih, z novim letom se širiva v tujino, septembra letos pa lahko na policah pričakujete najin novi produkt,« je povedala Karmen Meze. Matijo Goljarja velika večina pozna kot voditelja oddaje Štartaj Slovenija, a je veliko več kot to. Je ustanovitelj Ustvarjalnika, organizacije, ki mladim pomaga uresničiti svoje prve podjetniške projekte, poleg tega pa ima izredno pronicljivo čut za dobre ideje in priložnosti. »Naš Ustvarjalnik je podjetniški peskovnik in mladim pomagamo,

da se preživljajo s tistim, kar jih veseli, oziroma da svoje hobije in znanje pretvorijo v vir prihodka,« je povedal Goljar, ki meni, da je podjetništvo prepričanje in način razmišljanja.

Nina Knep in Nika Škrjanec septembra obljubljata novo, drugo sezono Fletno podjetno z nekoliko spremenjenim in nadgrajenim konceptom. »Razmišljava o predstavitvi razvitih in izkušenih podjetnikov, ki so že dodobra zaorali v ledino podjetništva. Mladim podjetnikom tako želiva ponuditi vpogled v delovanje uspešnih podjetij, ki imajo na tržišču že tradicijo in se lahko pohvalijo z uspešnim poslovanjem,« je sklenila Nina Knep.

Delna zapora pri Mojstrani

MARJANA AHAČIČ

Mojstrana – Na regionalni cesti skozi Zgornjesavsko dolino so na dveh, skupaj približno kilometer dolgih odsekih mimo Dovjega in Mojstrane, začeli obnavljati vozišče. Kot so zagotovili na Direkciji za infrastrukturo, bodo dela v vrednosti 765 tisoč evrov končana v začetku julija. Dotlej bo promet na tem delu ceste potekal izmenično enosmerno, od 20. do 24.

maja in od 27. do 31. maja pa bo cesta popolnoma zaprta, promet pa bo speljan po obvoznih cestah, sporočajo policisti.

V tem času vzporedno poteka tudi obnova občinskih cest na tem območju, in sicer od Aljaževega spomenika do naselja Dovje ter odsek od regionalne ceste pri Lipu do cerkve na Dovjem. Dela so začeli že prejšnji mesec, po pogodbi z izvajalcem pa naj bi bila prav tako končana do začetka julija.

V Pirčevem domu razstava klekljanih izdelkov

Podbrezje – V Pirčevem domu na Taboru bo danes ob 19. uri odprtje razstave klekljanih izdelkov z naslovom Pomlad v Podbrezjah z Mimi Malenšek. Skupina tečajnic in mentorice se je že četrto sezono trudila ujeti v bele ali barvne nitke najlepše vzorce. Letošnja razstava je posvečena stoletnici rojstva pisateljice in prevajalke Mimi Malenšek. Razstava bo odprta še v soboto in nedeljo, 18. in 19. maja, od 10. do 18. ure, organizira jo Kulturno društvo Tabor Podbrezje.

Pogovorni večer z jezuitom Jožetom Roblekom

Preddvor – Drevi ob 20. uri bo v kulturnem domu v Preddvoru znova pogovorni večer, ki jih z zanimivimi gosti vodi Ivka Sodnik. Tokratni gost bo domačin, jezuit Jože Roblek. Pater Roblek je voditelj duhovnih vaj v tišini in koncev tedna za umirjanje, pisec knjige o jogi in meditaciji v krščanstvu in učitelj in trener ljudi v spoznavanju samega sebe, skrivnosti življenja in Boga. Pogovor z njim bo potekal o različnih oblikah joge in meditacije, ki z vzhoda vse bolj prodirata v slovenski prostor, in o tem, ali sta joga in meditacija združljivi s krščanstvom kot prevladujočo vero našega okolja. Organizator pogovornega večera je Večgeneracijski center Kranj.

Zakaj iz okoljskega aktivizma v politiko

Tržič – V Mestni kavarni Tržič bo danes ob 19. uri pogovor na temo Zakaj iz okoljskega aktivizma v politiko. Gostja bo Urša Zgojznik, nosilka liste Povežimo se, predsednica društva Ekologi brez meja, Slovenka leta in kandidatka za poslanko v Evropskem parlamentu. Pogovor bo vodil dr. Klemen Belhar, vodja skupine Zagon, ki je del podpornikov liste Povežimo se.

Flancanje v Smedniku

Smednik – V Smedniku bo tudi letos potekalo Flancanje, in sicer jutri, 18. maja, z začetkom ob 16.30. Poleg izmenjave doma pridelanih sadik se bo na Trgu sv. Urha ob lani odprtem in pomladno dehtečem Vaškem vrtu dogajalo še marsikaj zanimivega. Letošnja tema je Vsak cvet šteje. Pred samim dogodkom se bo ob 14.30 na Trgu sv. Urha začel brezplačen voden kulturno-zgodovinski ogled kraja.

Vrtač odprl avtohišo na Primskovem

◀ 1. stran

»Število zaposlenih se bo še povečevalo, če bodo razmere prave. Mislim, da bomo zaposlili med deset in petnajst novih sodelavcev,« je napovedal Vrtač.

Nov objekt je v celoti podkleten. »V kleti imamo dobrih tri tisoč 'kvadratov' skladišnih površin za avte in dodatnih 400 kvadratnih metrov skladišnih površin za nadomestne dele. V pritličju imamo salone vseh blagovnih znamk, ki jih zastopamo: VW, Audi, Seat in Škoda, na galeriji imamo pisarniški del površine 650 kvadratnih metrov, nad servisom 1200 kvadratnih metrov tehničnih prostorov, v tretji etaži pa še konferenčni del površine 400 'kvadratov',« je Aleksander Vrtač opisal novo pridobitev. V začetku tega tedna so na Primskovo že preselili Škodin salon, ostale blagovne znamke

pa bodo iz Stražišča selili postopoma, kolikor jim bodo kapacitete in tempo dopuščali. Aleksander Vrtač pričakuje, da bo selitev končana do poletja.

In kaj bo s prostori v Stražišču? Tam so avtohišo odprli pred dobrima dvema desetletjema, v začetku leta 1998, sicer pa letos mineva petdeset let, kar je njegov oče začel z obrtno delavnico na Visokem pri Kranju. V Stražišču za zdaj še ostajajo, saj nameravajo del dejavnosti ohraniti tudi na dosegljivi lokaciji, je razložil Aleksander Vrtač: »Če bo trg ostal stabilen, če bo okolje pravo, bomo verjetno rasti, ki jo imamo trenutno, še nadaljevali in bomo te kapacitete s pridom uporabili predvsem za velike stranke, za posle, ki so povezani s podjetji.« Verjetno bodo ohranili tudi prostor za skladiščenje vozil na Savski loki, ki ga imajo od leta 2008.

Družinski športni dan v Kranjski Gori

Kranjska Gora – LAS Občine Kranjska Gora bo tudi letos obeležil mednarodni dan družine. V soboto, 18. maja, dopoldan bodo v sodelovanju z zavodom Sportech organizirali Družinski športni dan, zabavni športno-tehnološki dogodek, namenjen druženju, gibanju in zabavi. Med 9. in 12. uro bodo na igrišču pri OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora predstavili osnove borilnih veščin, gimnastike in akrobatike ter dogodek popestrili s predstavitvijo novih tehnologij virtualne realnosti in razširjene resničnosti. Poskrbeli bodo tudi za igre za najmlajše, sodelujočim pa se bo pridružil tudi Denis Porčič - Chorchyp.

Sozialhilfverband Feldkirchen

V domu za upokojence, Seniorenwohnheim Lindl na avstr. Koroškem, 9560 Trg na Koroškem / Feldkirchen, takoj zaposlimo

diplomiranega bolničarja-negovalca m/ž oz. diplomirano medicinsko sestro m/ž (dipl. Gesundheits- und KrankenplegerIn)

Mesečna plača po uradno predpisani stopnji SWÖ pribl. 2.569,62 evrov bruto (plus dodatki, ki so odvisni od delovne dobe). Po potrebi vam nudimo brezplačno bivanje.

Potrebno je znanje nemščine in nostrifikacija.

Delovni urnik po možnosti v treh zaporednih dneh.

Dodatne informacije o razpisnem delovnem mestu:

tel. 0043 4276 4100 12 oz. 0043 4276 3077 680

Veselimo se vaše vloge na:

Sozialhilfverband Feldkirchen

Milesistrasse 10, A-9560 Feldkirchen / Trg na Koroškem
g.freithofnig@gdevb.at

FEUERBERG
MOUNTAIN RESORT & SPA

Holidaycheck priznanje za vrhunski hotel
A-9551 Bodensdorf • Gerlitz Alpe / Osojščica

Zaposlimo

čistilke / sobarice m/ž (Reinigungskräfte / Stubenmädchen)

Pogoj je znanje nemščine. Delo poteka 5 oz. 6 dni na teden, 40 oz. 48 ur. Pričetek dela 17. 06. 2019. Delo v poletni in zimski sezoni - pribl. 10 mesecev na leto. Po želji vam nudimo tudi možnost prevoza z drugimi sodelavci na relaciji Jesenice - Gerlitz / Osojščica - Jesenice.

kuharja m/ž (Chef de Partie)

Delo poteka 5 oz. 6 dni na teden. Po potrebi vam nudimo tudi brezplačno bivanje. Plača najmanj po kolektivni pogodbi, odvisno od kvalifikacije in delovnega časa tudi več.

G. dir. Andreas Feichter se veseli vašega klica ali sporočila:

tel.: 0043 4248 2880 • e-pošta: af@feuerberg.at

Dodatne informacije najdete na: www.feuerberg.at

Poziv k zmanjšanju hrupa letal

Župani Kranja, Šenčurja, Cerklj, Mengša, Vodice in Škofje Loke so podpisali dokument, s katerim pristojne pozivajo k zmanjšanju hrupa letal.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Na območjih gorenjskih občin se je število preletov letal v zadnjih letih bistveno povečalo, zato je večji tudi hrup. Tako prebivalce kot župane občin blizu Letališča Jožeta Pučnika na Brniku pa moti tudi dejstvo, da je mogoče brez soglasja lokalne skupnosti spreminjati koridorje in odletne procedure letalskega prometa.

»Ob spremembi zračne poti leta 2013 so se upoštevali zasebni interesi letalskih prevoznikov, zamenjal pa se je javni interes oziroma vpliv na občane, ki ga povzroča prekomeren hrup letal. Verjamem, da so naše zahteve realne in da bodo ukrepi za razbremenitev okolja s hrupom sprejeti, predvsem s primerno smerjo letenja nad manj poseljenimi območji,« je poudaril župan Mestne občine Kranj Matjaž Rakovec, ki je skupaj z župani občin Šenčur, Cerklje, Mengeš, Škofja Loka in Vodice podpisal tudi dokument, namenjen pristojnim organom in institucijam, s katerim pozivajo k zmanjšanju hrupa.

Želijo razvoj, a ne na škodo občanov in občin

»Današnji skupni poziv županov Javni agenciji Republike Slovenije za civilno letalstvo je prvi korak za izboljšanje razmer na tem področju. Prav tako ministrstvo za infrastrukturo še ni sprejelo Pravilnika o skupnem hrupu in emisiji motorjev zrakoplovov na letališčih in v letališki coni ter višini pristojbine za odpravo škodljivih posledic za okolje,

čeprav je bila obljuba, da bo osnutek pripravljen do decembra 2008, zakonsko pa bi moral biti sprejet že leta 2004. Naše zahteve niso neuresničljive, s skupnimi močmi bomo prišli do želenega cilja – tako na področju hrupa kot preletov letal nad naselji. V občini Šenčur nismo proti razvoju letališča, nasprotno, želimo si njegovega razvoja, ampak ne na škodo občanov vpletenih občin,« je povedal šenčurski župan Ciril Kozjek.

Hrup bi lahko zmanjšali z nekaterimi ukrepi

»V občini od vseh pristojnih v letalski panogi pričakujemo, da še v tem mesecu začnejo izvajati aktivnosti, ki bodo v skladu s podanimi predlogi občin Mengeš, Vodice, Cerklje na Gorenjskem, Šenčur, Kranj in Škofja Loka pripomogle k zmanjšanju hrupa letal in z njim povezanih škodljivih vplivov na življenje naših občanov. Na Občini Vodice zavzemamo stališče, da bi hrup lahko izrazilo zmanjšali z ukrepi, kot sta na primer vrnitev vzleta in pristajanja v koridor, ki se je uporabljal pred letom 2013, ter zmanjšanje preletov letal nad naselji v občini Vodice,« je povedal župan Občine Vodice Aco Franc Šuštar.

»Za končni uspeh oziroma doseg cilja je potrebno sodelovanje. Zato lahko izrazim zadovoljstvo, da smo se občine odločile za skupno sodelovanje pri izboljšanju oziroma želji po zmanjšanju obremenjujočih učinkov letalskega prometa,« je dejal župan Občine Mengeš Franc Jerič.

Kaj dela mesto živo

Osmič zapored je v Škofji Loki potekal urbani sprehod Jane's Walk, na katerem so letos dali poudarek razmisleku, kaj dela mesto živo. Sprehod se je dogajal na soboto, ko je bilo mesto zaradi številnih dogajanj zelo živahno.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Tega dne je namreč na Cankarjevem trgu sezono začel umetniški festival LUFT, na Mestnem trgu so potekale živahne dejavnosti v okviru Tedna vseživljenjskega učenja, na Trgu pod gradom pa je svoj pohod po mestu začelo okoli devetdeset urbanih sprehajalcev. A to še ni bilo vse, v soseščini se je odvijalo še več prireditvev, našli so jih blizu štirideset.

Prireditve so že eden od elementov, ki delajo mesto živo. V Škofji Loki se jih čez leto zvrsti lepo število, od Škofjeloškega pasijona vsakih nekaj let do vsakoletnega Histroiala, Pisane Loke, Loke v snegu, O'glasbene Loke do Teka štirih mostov. Kot opažajo organizatorji urbanega sprehoda, se življenje vrača tudi na Spodnji trg, potem ko se s tega območja postopoma umika promet. Manjka pa lokalna živilska tržnica, je dejala Darja Matjašec, ki v več evropskih mestih opaža, da se na tržnicah najbolj občuti utrip in da so generator življenja v mestu. Tržnica je bila v preteklosti načrtovana na območju klavnice, zdaj pa kaže, da jo bodo s Šolske ulice preselili v nekdanjo vojašnico.

Mesto pa delajo živo tudi lokali, kamor gremo na kavo ali pivo, kjer kupujemo svoja vsakdanja živila in druge

Jane's Walk vsako leto obišče tudi Spodnji trg. / Foto: Tina Dokl

potrebščine, kajti tu dobimo več kot v brezosebni nakupovalni središčih, ugotavlja Anja Musek. Sprehajalci pa so med drugim opozorili na skorajšnje zaprtje Name in poudarili, da ne želijo, da se iz mestnega središča umakne ponudba, kakršne so bili vajeni. Na Spodnjem trgu so sprehajalci ugotavljali, da mesto delajo živo tudi pešci, prav tako prebivalci. Hiše na Lontrgu so polne, prebivalci še kar vztrajajo, z umikom najhujšega prometa so lažje zaživel in življenje se iz hiš odpira tudi v javni prostor. Kot pravi Ines Košenina, pa bi

kazalo še več narediti na kulturi voznikov, da bi bili pešci na Spodnjem trgu varni. Pod Homanovo lipo so sprehajalci razmišljali o velikem pomenu mestnega zelenja in pozvali k ohranitvi mestnih dreves. Arhitektura mesta, njegovo kulturno in zgodovinsko izročilo so prav tako pomembni dejavniki živosti mesta. Študentje krajske arhitekture so sredi mesta ob tem opozorili na komercializacijo, na regulirane in neregulirane oglasne površine, ki vplivajo na podobo mesta. Tu je treba najti pravo ravnovesje v želji po ohranitvi identitete

prostora. Vzpostaviti je treba lokalno ponudbo gospodarstva in turizma in se izogibati agresivni komercializaciji in privatizaciji javnega prostora.

Urbanim sprehajalcem se je pridružil škofjeloški podžupan Robert Strah, ki je komentiral pobude, odgovarjal na vprašanja in predvsem poslušal, kaj imajo povedati organizatorji pohoda. Tudi na dosedanjih urbanih sprehodih so bili navzoči predstavniki lokalne oblasti in več pobud s teh dogodkov je bodisi že realiziranih ali pa se bodo uresničile v prihodnje.

Pričakujejo petsto obiskovalcev

Na tradicionalnih dogodkih ob Tednu obrti in podjetništva na Škofjeloškem znova pričakujejo okoli petsto obiskovalcev.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Teden obrti in podjetništva, ki ga organizirata Območna obrtno-podjetniška zbornika Škofja Loka in Razvojna agencija Sora v sodelovanju s petimi občinami in Šolskim centrom Škofja Loka, se bo jutri začel s tradicionalnim pohodom obrtnikov in podjetnikov, ki se bodo ob lepem vremenu odpravili v Selško dolino. Dogodki, ki sledijo do konca prihodnjega tedna, so namenjeni tako obrtnikom in podjetnikom kot širši javnosti, sta v imenu organizatorjev povedala Jurij Bernik in Jože Misson. Že v ponedeljek, 20. maja, bodo lahko ob 19. uri v Kašči prisluhnili predavanju Rudija Panjarja

z Inštituta Jožef Štefan, vodje Centra za tovarne prihodnosti in direktorja strateškega raziskovalnega in inovacijskega partnerstva Tovarne prihodnosti, o četrtni industrijski revoluciji in o tem, kako so na izzive v zvezi s tehnologijami prihodnosti pripravljene podjetniki.

V torek sledi delavnica Facebook za podjetnike, v sredo bodo omogočili svetovanje za bodoče podjetnike pod zanimivim naslovom Gremo mi po svoje, tega dne bodo svoje fotografije razstavili obrtniki in podjetniki. Razstava bo prodajna, izkupiček želijo nameniti za pomoč dijakom, je povedal Jože Misson. Djaki šolskega centra in njihovi mentorji bodo v Sokolskem domu že tradicionalno

razstavili svoje izdelke, najboljšim bodo podelili nagrade. Kot sta povedala sogolednika, je razstava zelo prepoznavna, tako za škofjeloško okolje, kjer je obrtništvo močno zakoreninjeno, srednješolci pa prek nje spoznavajo prihodnji svet dela in vidijo, da ti poklici pomenijo (dobro) preživetje. Zelo dobro se je v škofjeloškem šolstvu uveljavilo tudi vajeništvo, smo še slišali pred začetkom tedna obrti in podjetništva. V sredo bodo priredili dan odprtih vrat v podpornih institucijah na Škofjeloškem. Prirejajo tudi seminar o ključnih dolžnostih po splošni uredbi o varstvu osebnih podatkov in delavnici o pisanju besedila za splet, teden pa bodo v petek sklenili

z obiskom Kmetijsko gozdarske zadruge Škofja Loka.

Teden obrti in podjetništva podpirajo tudi štiri občine na Škofjeloškem. Njihovo dobro sodelovanje koristi tudi podjetništvu, so si enotni župani Janez Žakelj (Žiri), Anton Luznar (Železniki), Milan Čadež (Gorenja vas Poljane) in podžupan Robert Strah (Škofja Loka), ki so predstavili tudi prijeme, s katerimi spodbujajo podjetništvo. Vse občine imajo tudi obrtno podjetniške cone, ki ponujajo priložnost za gospodarski razvoj. Zavedajo se tudi pomembnosti urejene cestne in druge infrastrukture. Sicer pa za vse štiri občine velja, da je gospodarstvo v vzponu, brezposelnost nizka, pogoji za kakovost življenja pa dobri.

KULTURA med vodami

MAJA BERTONCELJ

Medvode – S Parado učenja se je v sredo v Medvodah začel osrednji del kulturnega festivala KULTura med vodami. Uvod vanj je bilo predfestivalno dogajanje, ki je potekalo od 10. maja. Glavno prizorišče je v središču Medvod, kjer bo jutri ob 19. uri tudi svečani zaključek festivala, ki mu bo ob 20. uri sledilo še odprtje razstave Moj vodnjak. Pestro bo tudi danes. Ob 17. uri bo v stavbi Občine Medvode delavnica osebnostne rasti z umetnostjo, ob 18.30 v Kulturnem domu Medvode

koncert Glasbene šole Franca Šturma, ob 20. uri pa v centru Medvod literarno-glasbeni večer z naslovom Voda in srce. Jutri bo poleg že omenjenega zaključka festivala in odprtja razstave še kolesarska KULTura iz Medvod do Belega, kjer bo ob 13. uri okrogla miza, med 15. in 18. uro bo v centru Medvod skupnostno ustvarjanje Valovi, ob 18. uri pa bo v Kulturnem domu Medvode gledališka predstava NOMAMADRAMA. Jutri bo na festival obiskovalce pripeljal tudi posebni vlak z Vodno deklico. Iz Ljubljane bo odpeljal ob 15.32.

Dvajset let Občine Komenda

Ob dvajseti obletnici ustanovitve občine so se prehojene samostojne poti s slavnostno sejo spomnili v Komendi.

ALEŠ SENOŽETNIK

Križ – V sredo je v Domu krajanov Antona Breznika na Križu potekala slavnostna seja občinskega sveta Občine Komenda, na kateri so se s podelitvijo nagrad najboljšim športnikom in občinskim nagrajencem ter kulturnim programom spomnili prehojene poti v zadnjih dveh desetletjih.

Slavnostni govornik župan Stanislav Poglajen je spomnil na 10. december 1998, ko so se na konstitutivni seji prav v domu krajanov na Križu zbrali prvi občinski svetniki. »Ko se oziramo nazaj, je jasno, da bi marsikaj lahko naredili tudi drugače, morebiti bolje,« je povedal Poglajen in dodal, da so se trudili po najboljših močeh, napredek, ki jim je uspel, pa je viden na marsikaterem področju.

Dotaknil se je tudi vloge države, ki je občinam sicer namenila nekoliko višja sredstva, a jim na drugi

strani naložila nove obveznosti. »Čeprav nam je v zadnjem letu država namenila nekaj drobtinic višja sredstva primerne porabe, je drobtinica kaj hitro splavala dolvodno po Pšati. Ko smo si občine izborile večjo rezino kruha, je bilo vse to podrobno in na široko objavljeno v sredstvih javnega obveščanja, ko pa nam je država naložila nove in nove obveznosti in dolžnosti ter povišala socialne prispevke, pa sredstva javnega obveščanja niso bila tako radodarna z objavami,« je bil kritičen komendski župan.

Ob okroglem jubileju so v Komendi izdali tudi zbornik, v katerem je zajeto dvajsetletno obdobje delovanja Komenske občine. V prvem delu so zbrani tematski članki, ki povzemajo večje investicije, delovanje ustanov in druge dosežke občine, v drugem pa so zbrani prispevki več kot tridesetih društev, ki so se odzvala povabilu in pomembno soustvarjajo dogajanje v Komendi.

Letošnji nagrajenci Miha Tabernik, Franc Verhovnik in predsednica Orientacijskega kluba Komenda Irena Hacin Kölner z županom Stanislavom Poglajnom (skrajno levo) in namestnikom predsednika komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Alešem Marinkom (skrajno desno)

Na slavnostni seji so podelili tudi tri bronasta priznanja. Prejeli so jih prostovoljni gasilec Franc Verhovnik, Miha Tabernik s Konjaniškega kluba Komenda ter

Orientacijski klub Komenda. Najboljša športnika sta postala atletinja Agata Zupin in kolesar Tadej Pogačar. V mladinski konkurenci sta najboljša športnika postala

plezalka Lana Skušek in orientacist Matic Blaž, v kategoriji najperspektivnejšega športnika do 15. leta starosti pa karateistka Kaja Zupančič in šahist Jan Šubelj.

Urbani sprehod

Kamnik – V ponedeljek, 20. maja, bodo urbani sprehod Jane's Walk pripravili tudi v Kamniku, in sicer pod naslovom Kamnik je mesto, prijazno pešcem. Udeleženci se bodo zbrali ob 17. uri v Keršmančevem parku, sprehod pa je namenjen razmisleku o kakovosti javnih in zelenih površin v Kamniku, pomenu hoje za zdravje ter o strategiji Občine Kamnik in prizadevanjih, da postane pešcem še bolj prijazna občina in tudi turistična destinacija. Sprehod bodo vodili Matej Ogrin in Špela Berlot iz CIPRE Slovenija, društva za varstvo Alp, ter Sinan Mihelčič iz skupine Štajn arhitekti, udeleženci pa se bodo iz Keršmančevega parka podali po Medvedovi ulici, Šutni, Šolski ulici in vse do Novega trga.

Začasni zbirni center

Suhadole – V Publikusovem centru za ravnanje z odpadki v Suhadolah so po požaru pred dobrim tednom vzpostavili začasni zbirni center, kjer je možna oddaja odpadkov. Vendar iz podjetja sporočajo, naj v naslednjih dneh občani odpadke oddajo le, če je to nujno potrebno, saj na območju še poteka sanacija požarišča.

Izbrali koncesionarja

Vlada je izdala odločbo o podelitvi koncesije za rabo termalne vode za potrebe kopališča v Kopačnici koncesionarju IJP z Ljubnega ob Savinji.

MATEJA RANT

Kopačnica – Ministrstvo za okolje in prostor je izvedlo javni razpis za podelitev koncesije za rabo termalne vode iz vrtine v Kopačnici, na katerega so prejeli le eno prijavo. Na podlagi omejenega razpisa so tako izdali odločbo o podelitvi koncesije podjetju IJP, ki je tudi že lastnik zemljišča na območju toplic Kopačnica, je pojasnila direktorica občinske uprave v Občini Gorenja vas - Poljane Elizabeta Rakovec.

Po pravnomočnosti odločbe bo podjetje z ministrom za okolje in prostor Simonom Zajcem podpisalo pogodbo o podelitvi koncesije, s tem pa se bo končal več kot desetletje

trajajoč postopek podelitve koncesije za koriščenje tople vode v Kopačnici, je poudarila Elizabeta Rakovec in dodala, da bo s tem izpolnjen tudi osnovni pogoj za pridobitev gradbenega dovoljenja za ureditev sodobnih toplic v Kopačnici. V podjetju IJP ta čas pripravljajo novelacijo že izdelanih projektnih rešitev. »Investitor že dlje časa razvija koncept umestitve toplic v prostor ter pri tem testira različne sodobne pristope in izkušnje primerljivih projektov s ciljem optimiziranja projektnih rešitev, ki bodo zadovoljile potrebe sodobnih gostov, obenem pa upoštevale sonaravne pristope gradnje in vzdržno umeščanje v prostor prvobitne pokrajine

Poljanske doline.« Investitorja tako zdaj čaka pridobitev projekta za gradbeno dovoljenje, sočasno pa bo potrebna uskladitev projektnih rešitev in občinskega prostorskega načrta. Pri pridobivanju gradbenega dovoljenja Elizabeta Rakovec pričakuje nekoliko dolgotrajnejši postopek pri usklajevanju z republiško direkcijo za vode, ker gre za umeščanje objektov ob vodotok. »Pričakujemo, da bo podelitev koncesije odprla vrata k čimprejšnji realizaciji tega izjemno pomembnega razvojnega projekta, ki bo bistveno prispeval k razvoju turizma v Poljanski dolini, velikega pomena pa je tudi za širšo regijo,« je še dodala Elizabeta Rakovec.

Srebrni medalji za slovenski ekipi

Kranj – S 17. evropske naravoslovne olimpijade v Almadi na Portugalskem sta se slovenski ekipi vrnili s srebrnima medaljama. Ekipa, ki so jo sestavljali Tjaša Sušnik z Gimnazije Kranj ter Eva Igljčar in Simon Bukovšek z Gimnazije Škofja Loka, je dosegla sedmo mesto, s čimer so le za eno mesto zgrešili zlato medaljo, so sporočili z Zveze za tehnično kulturo Slovenije (ZOTKS). Na naravoslovni olimpijadi se je v iskanju rešitev znanstvenih problemov s področja naravoslovja pomerilo petdeset ekip iz 24 držav Evropske unije oziroma skupaj 144 tekmovalcev, starih največ 16 let. Ekipi za evropsko naravoslovno olimpijado sta bili izbrani na državnem tekmovanju iz znanja naravoslovja, ki ga organizira ZOTKS.

Zeleni Slovenije v Medvodah

Medvode – Zeleni Slovenije se bodo jutri, v soboto, med deseto in trinajsto uro predstavili na tržnici v Medvodah. Obiskovalci se bodo lahko družili z njihovimi kandidatkami in kandidati za volitve v Evropski parlament. Postavljali jim boste lahko vprašanja in jim dali različne pobude.

Barracuda Music & Sertainment ponosno predstavljajo

Deep Purple

Ned., 1. december 2019
Kärnten Halle
Sejmišče Celovec, Avstrija

Ustopnice so na voljo na prodajnih mestih **EVENTIMA**, **eventim.si**

Dan odprtih vrat čistilne naprave

Domžale – V soboto, 18. maja, bo na sedežu Centralne čistilne naprave (CČN) Domžale - Kamnik v Domžalah dan odprtih vrat, ki se ga bodo poleg krajanov udeležili tudi najvišji predstavniki občin Domžale, Kamnik, Mengeš, Trzin, Komenda in Cerklje na Gorenjskem. Prireditve se bo začela ob 9.50, zbrane bosta nagovorila župan Občine Domžale Toni Dragar in direktorica CČN Marjeta Stražar. Na prireditvi bodo razglasili zmagovalca natečaja Življenje v kapljici vode, ki ga bo izbralo prisotno občinstvo. V CČN Domžale - Kamnik želijo namreč ozaveščati prebivalce ter jih spodbujati k odgovornemu ravnanju z odpadno vodo, zato so k sodelovanju povabili posameznike in skupine, ki bi na razumljiv in inovativen način predstavili pomembnost čiščenja onesnažene vode na čistilni napravi.

S citrami po Domžalah

Domžale – Občina Domžale in Društvo Lipa Domžale v soboto, 18. maja, organizirata že tretji dogodek S citrami po Domžalah. Ob 9. uri bo najprej predstavitev knjige Ivana Sivca o Mihi Dovžanu z naslovom Fant z zlatimi prsti, slavnostno odprtje dogodka pa bo ob 10. uri z nastopom Citrarskega kvarteta Slovenije in skupine Češminke. Nato se bodo citrarji razporedili po središču Domžal, kjer bodo imeli nastope. Ob 12. uri bo na tržnem prostoru skupni nastop vseh 119 citrarjev.

Dostop do Slovenia Eco Resorta v Godiču ni primeren

Krajanje Godiča od občine Kamnik pričakujejo, da bo uredila dostop do Slovenia Eco Resorta, ki jim s svojim poslovanjem, kot poudarjajo, greni vsakdanje življenje. Obe cesti, ki vodita do tega turističnega naselja, sta namreč preozki, ena pa bi morala biti glede na dovoljenja namenjena zgolj pešcem.

JASNA PALADIN

Godič – Občina Kamnik je v torek zvečer sklicala zbor krajanov KS Godič na temo prometne problematike v naselju. Krajanom, ki so se pred časom že organizirali v civilno iniciativo, so namreč želeli predstaviti strokovno poročilo izvedenca glede prometne problematike v okolici Slovenia Eco Resorta, s čimer naj bi jim odgovorili na številna vprašanja, s katerimi se obračajo na občinsko upravo.

Krajane predvsem zanima, ali se je promet zaradi delovanja turističnega naselja povečal in ali je severna dostopna cesta skladna s soglasjem Občine Kamnik. Sodni izvedenec Alojzij Boh je pojasnil, da so štetje prometa izvedli v treh različnih obdobjih, a je krajanje zelo zmotilo, da so to opravili izven turistične sezone. Ugotovil je povečanje prometa, prav tako pa tudi, da severna cesta, ki je v delnem solastništvu lastnika počitniškega naselja Matjaža Zorman, ni skladna s soglasjem,

Krajanje so prisluhnili tudi sodnemu izvedencu, ki je opravil študijo prometa v Godiču, a se s predlaganimi rešitvami občinske uprave niso zadovoljili.

saj bi tam lahko dostopali zgolj pešci in kolesarji. Predlagal je, da bi se na južni cesti s prometno signalizacijo dovoljena hitrost omejila na 20 km/h, a krajanom predlagane rešitve niso prepričale.

»Mi tu živimo že desetletja in nikdar nismo imeli težav, zdaj pa rešujemo

problematiko zaradi turističnega naselja, ki so ga tu zgradili brez dovoljenj in pravno gledano sploh ne obstaja. Ko sem sam gradil hišo, sem za komunalni prispevek plačal 15 tisoč evrov, v zameno pa naj bi dobil vsaj varno cesto; težave pa imamo zdaj zaradi investitorja, ki je sem prišel,

nima dovoljenj in na račun naše varnosti in kakovosti življenj še služi s turizmom. Omejitev hitrosti ne bo rešila težav, saj preozka cesta, na kateri dvosmerni promet ni možen, ostaja,« je bil ogorčen Boštjan Resnik, ki je izrazil tudi razočaranje nad županom in občinsko

upravo, ki naj kljub večletnim pozivom ne bi ščitila interesov krajanov. Robin Majnik je opozoril, da težava ni le dostopna cesta, ampak tudi mirujoči promet, saj naj v turističnem naselju ne bi imeli legalnega parkirišča. V precej pestri razpravi so krajanje (zbralo se jih je nekaj več kot dvajset) opozorili tudi na težave kmetov, ki imajo zdaj težji dostop do svojih zemljišč. Edino rešitev vidijo v cesti, široki vsaj pet metrov, in pločniku.

Zbora krajanov se je udeležil tudi lastnik Slovenia Eco Resorta Matjaž Zorman, ki je poudaril, da je del dostopne ceste v njegovi lasti in zato tam lahko dela, kar želi, je pa priznal, da je pripravljen na sodelovanje, saj si tudi sam želi rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni.

Zbrani so se strinjali vsaj v tem, da bi trajno rešitev omogočil le dostop preko Kamniške Bistrice iz smeri Strani, a gre za zemljišče in most v lasti družbe Graditelj, na kar ne občina ne lastnik turističnega naselja ne krajanje nimajo vpliva.

Luštna cena

v Termah Zreče

 Terme Zreče

- + pohorski polpenzion
- + neomejeno kopanje
- + voucher 15 € za wellness storitve
- + luštna animacija

Namig:

Pomladno vreme izkoristite za sprehod do zreškega jezera, kjer boste mogoče srečali račke, izlet do čudovitih gričev okoli vinske kleti Zlati grič ali potep do skrivnostne Žičke kartuzije.

1. 5.-31. 5. 2019 1. 6.-24. 6. 2019

Vile Terme Zreče****

41 €

44 €

Hotel Vital****

48 €

49 €

Cena na osebo / noč. Minimalni čas bivanja: 3 dni / 2 noči.

Katero izmed teh 4 aktivnosti bi izbrali vi?

Postavljamo vas pred izziv: izmed teh 4 aktivnosti v Termah Zreče si izberite svojo najljubšo.

1. Pozabljanje, da obstaja zunanji svet: Savna vas

Savna vas v Termah Zreče že v imenu sporoča svojo bogato izbiro savn, ki dišijo po pohorskih zeliščih. Večino najbolj navduši tista na ganku, iz katere lahko skozi stekleno streho opazujete zvezdno nebo, prav nihče pa se ne brani niti ogreth keramičnih počivalnikov, po slami dišečega pohorskega kozolca z lesenimi počivalniki ali zdravilnega sprehoda po Kneippovem potočku.

2. Lebdenje v naravno topli termalni vodi

Terme Zreče se ponašajo s 1600 m² plavalnih površin, ki jih polni naravno ogreta akrotermalna voda, bogata s kalcijem, magnezijem in hidrogenkarbonatom. Ena boljše lastnosti teh mirnih, z gozdom obdanih term je, da se lahko do bazenov sprehodite kar v kopalnem plašču, ki ga najdete v sobi. Dejstvo je, da termalna voda blagodejno vpliva tako na sprostitev in regeneracijo naših misli kot sproščanje duha.

3. Sprostitev vsega stresa skozi kvalitetno masažo v Wellnesu Idila

Po drugi strani ni boljšega od kvalitetnih masaž, ki so na voljo v prelepem umaknjenem Wellnesu Idila. Prijazni zaposleni vam bodo znali svetovati, katera bi bila najbolj primerna za vas. Zagotovo vam ne bo žal, če boste izbrali masažo z mošnjički pohorskih zelišč, edinstveno sprostitev, ki je ne najdete nikjer drugje. Mogoče pa jih izberete več ali pa še kakšno drugo razvajanje, namenjeno le vam?

4. Sprehodi, pohodi in drugi pobegi v zeleno naravo

Najlepše pri Termah Zreče je zagotovo narava, ki jih obdaja. Tako jezero z račkami, neskončni pohorski travniki, gričevnati Zlati grič v bližini, da o Lovrenških jezerih na le 17 km oddaljeni Rogli ne govorimo. (Mimogrede, ste vedeli, da prav tukaj nastaja zdravilna pohorska šota, iz katere v Medico centru Term Zreče pripravljajo kopeli in obloge, ki zdravijo vrsto tegob?) Kakorkoli že, samo izberete svoj pobeg dneva.

Info in rezervacije:

MODRA ŠTEVILKA

080 73 77

terme@unitur.eu

www.terme-zrece.eu

Ko je petje v zboru privilegij

Akademski pevski zbor France Prešeren velja za pevsko institucijo. Aktualna postava zboru bo jubilej obeležila jutri, v soboto, 18. maja, ob 19. uri s slavnostnim koncertom v veliki dvorani Slovenske filharmonije. V dvorani in na odru se jim bodo pridružili nekdanji dirigenti in številne pevke ter pevci.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Da. Akademski pevski zbor France Prešeren ali »Apeze«, kot mu rečemo v Kranju, je zborovski pojem na Gorenjskem pa tudi v Sloveniji. Ne od včeraj, saj neprekinjeno deluje že petdeseto sezono, in ne kar tako, saj je doslej izvedel več kot 950 različnih zborovskih in vokalno-instrumentalnih skladb vseh glasbenih slogov, domačih in tujih avtorjev. Redno sodeluje na zborovskih festivalih in tekmovanjih, kjer pogosto posega po najvišjih mestih. Pred jutrišnjim jubilejnim koncertom, ponovili ga bodo 13. junija v domačem mestu, sva se o zborovskih letih, ljubezni do petja in koncertu pogovarjala z aktualno predsednico zboru Janjo Krašovec, ki se je t. i. prešernovcem pridružila kot študentka na začetku osemdesetih let.

V slovenskem kulturnem okolju ni veliko zborov, ki se lahko pohvalijo s petdesetletno tradicijo zborovskega poustvarjanja na tako visokem kakovostnem nivoju. Zbor je gostoval na festivalih, tekmovanjih in turnejah v večini evropskih dežel in tudi v Izraelu, Mehiki, ZDA, Argentini, Čilu in Rusiji. Svojo kakovost je potrjeval s priznanji na državnih tekmovanjih Naša pesem Maribor in Sozvočenja ter številnih tekmovanjih in festivalih v tujini. Njegovi stalni dirigenti so bili Matevž Fabijan, Tomaž Faganel, Damijan Močnik, Baki Jashari, Primož Kerštanj, Matej Penko, od leta 2013 pa zbor vodi

Aktualna postava APZ France Prešeren, ki bo na jutrišnjem koncertu s pesmijo in spominom na doslej zapete pesmi obeležila petdesetletnico zboru

Fernando Mejias, ki bo pred njim stal tudi jutri.

Zakaj v Ljubljani? »S projektom praznovanja petdesetletnice zboru smo se začeli ukvarjati že pred tremi leti. Najprej smo iskali prav dvorano. Ker smo na koncert povabili vse nekdanje pevce, tega je več kot štiristo, mora biti na voljo vsaj pol toliko sedežev. Žal v Kranju še vedno nimamo tudi dvorane s primerno akustiko. Spomnim se, da sva že v času mojega prvega mandata predsednice zboru pred tridesetimi leti s takratnim predsednikom častnega odbora pri direktorjih kranjske industrije iskala podporo za gradnjo dvorane, obljubljali so jo tudi marsikateri župani, pa je še vedno nimamo. Zato Slovenska filharmonija.«

Prešernov zbor ima korenine na Gimnaziji Kranj, od koder je vsa leta črpal mlade pevke moči. Če je bilo v prvih letih v zboru med šestdeset in sedemdeset pevcev, kot poudari

Krašovčeva, so na takratne turneje odhajali z dvema avtobusoma, in je vmes številka padla tudi pod trideset članov, današnja postava šteje solidnih 42 pevki in pevcev, ki so dovolj dobro razporejeni tudi po glasovih. Edini član, ki je v zboru od vsega začetka, je Zlatko Pavlica, približno tretjina članov zboru pa ima trideset in več let »delovne dobe«. Danes na pevske vaje prihaja generacijsko različna družina od dijakov zadnjih letnikov do mlajših upokojujencev. »V zboru so bile vedno tudi družine ali bližnja sorodstva, ki so dajale več pevcev, kar pomeni, da se zborovstvo evolucijsko prenaša na potomce. Sama v mešanici mladih izkušenih glasov vidim tudi prednost drugečnega zvoka zboru, ki jo lahko izkoristimo,« razmišlja Krašovčeva.

Med uspehe zadnjih let štejejo dva velika vokalno-instrumentalna projekta, ki sta bila prvič predstavljena

slovenskemu občinstvu: Rekvjem za žive Dana Forresta v letu 2016 in Miso Tango Martina Palmerija v letu 2017. V letu 2018 se je zbor udeležil mednarodnega zborovskega tekmovanja Zlatna lipa Tuhlja, kjer je prejel zlato plaketo.

Tri novitete za jubilej

Na jutrišnji slavnostni koncert v Slovenski filharmoniji so povabili vse nekdanje pevce in dirigente, manjkal bo le Baki Jashari, zdaj direktor kosovske filharmonije. Zbor bo vodil aktualni dirigent Fernando Mejias, program pa so pomagali oblikovati tudi njegovi predhodniki, saj bo vsak izmed njih dirigiral po dve skladbi. »Koncert bo potekal v dveh delih, v vsakem bo osem skladb. Prvi del bo namenjen sakralni glasbi, drugi, posvetni, bo posvečen ljudski pesmi. Lahko rečem,

da bo to neke vrste pregled skozi petdeset let ustvarjanja, hkrati pa bodo skladbe, ki so jih izbrali tudi dirigenti,« nadaljuje sogovornica in dodaja, da bodo na sporedu tudi štiri novitete slovenskih skladateljev, od tega tri napisane za APZ France Prešeren prav za to priložnost. Napisali so jih Damijan Močnik, Gašper Jereb in Andrej Makor. Tu je še skladba Josepha Haydna, ki jo je dolga desetletja izgubljeno znova odkril Tomaž Faganel. Na odru se bodo ob zaključku današnjemu sestavu v eni od pesmi pridružili še nekdanji pevci. Skladba do koncerta ostaja skrivnost.

»Neprekinjeno delovanje zboru vsekakor je dosežek. Vsa ta leta lahko opazujemo, kako se starajo generacije in se spreminja življenjsko okolje, kako od dijaka, iz katerega je nastal zbor, postane študent, si ustvari družino in ves njegov čas vloga

v eksistenco, a kljub temu neguje zborovsko petje,« o jubileju pripoveduje predsednica zboru. »Sopevka je napisala, da je petje v pevskem zboru privilegij, ker je zbor lahko neke vrste protiutež vsakdanjemu življenju. Petje postane način življenja. Ko sem v študentskih letih postala stalna članica zboru, sem vse ostalo življenje prilagajala pevskeemu zboru, ker sem ob družini in službi želela obdržati tudi stik s petjem in glasbo. Danes mi ni žal.« Pevci in pevke so si med seboj različni, a imajo na odru isti cilj – zapeti skladbo najbolje kot znajo, ob tem doživeti trenutke sreče in ga deliti s poslušalci.

Jubilej bodo v APZ France Prešeren počastili tudi z izdajo magnetnega zapisa, izdali bodo posebno brošuro, jubilejni koncert pa bodo ponovili 13. junija v telovadnici Gimnazije Kranj.

Prihaja Teden ljubiteljske kulture

Z nacionalnim odprtjem v Murski Soboti se je včeraj začel šesti Teden ljubiteljske kulture, katerega rdeča nit bo letos ustvarjalni ples. V prihajajočem tednu številni dogodki tudi na Gorenjskem.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Potem ko je bila lani tema Tedna ljubiteljske kulture folklorna dejavnost in smo uvodni dogodek gostili v Kranju, bo v prihajajočem tednu v središču pozornosti ples s poudarkom na sodobnih plesnih praksah. Uvodni dogodek so včeraj pripravili v Murski Soboti, med nastopajočimi v plesno-glasbenem omnibusu pa je bil tudi Filip Štepec iz KD Qulanium Kranj, tokrat v vlogi »sprehajalca ptic«.

Ambasador letošnjega TLK 2019 je Matjaž Farič, koreograf, režiser in plesalec, ki sam pravi: »Ples je resnica. V katerem koli pogledu. Je telo in misel hkrati. Jezik in čustvo.«

»Na Gorenjskem deluje več kot tristo društev, več kot petsto različnih sekcij kot tudi posameznikov, ki se neodvisno od institucij ukvarjajo z ljubiteljsko kulturo in umetnostjo. Društva se med seboj v marsičem razlikujejo, eno je kreiranje lastnih kulturnih vsebin, drugo je

organiziranje drugih produkcij, kar ima v mnogih lokalnih okoljih povezovalen kulturno-sociološki pomen,« je povedala Slavica Okorn, samostojna strokovna svetovalka na kranjski območni enoti JSKD. »V slabem prvem polletju je bilo na Gorenjskem izvedenih več kot osemdeset preglednih produkcij in prireditvev na različnih področjih kulturno-umetniškega delovanja. Prireditve so nivojsko spremljane s strokovnimi spremljevalci oziroma

selektorji na posameznih področjih delovanja.«

V okviru območnih izpostav Kranj, Škofja Loka, Radovljica, Tržič, Jesenice, Kamnik in Domžale se bo letos na Tednu ljubiteljske kulture pridružilo približno štirideset kulturno-umetniških dogodkov, o katerih je več mogoče izvedeti na spletni strani <https://tlk.jskd.si>.

Osrednja gorenjska prireditve v okviru TLK bo 25. maja v Prešernovem gledališču, kjer se bo odvijala 35. regijska revija plesnih skupin

Namig 2019, ki jo organizira kranjski JSKD in koordinacija Gorenjske. Kot je povedala Okornova, se bo predstavilo 14 plesnih skupin iz Kranja, Tržiča in Kamnika z več kot 120 nastopajočimi, strokovni spremljevalec revije pa bo letos državni selektor, plesalec, koreograf in plesni pedagog Igor Sviderski. »Sodobni ples ni med najbolj razširjenimi dejavnostmi v okviru ljubiteljskega umetniškega izražanja, velja pa za eno najbolj prvinskih ustvarjalnih oblik,« poudarja Slavica Okorn in dodaja: »S pomočjo učenja plesnih tehnik in razvijanja plesnih ustvarjalnosti stvaritve zablestijo tudi na izbranih plesnih prireditvah, kot je na primer Regijska revija plesnih skupin Namig.«

Še zadnjič pod taktirko Jožefa Močnika

Cerklje – Jutri, v soboto, ob 19. uri bodo člani Komornega moškega pevskega zboru Davorina Jenka še zadnjič nastopili pod taktirko dolgoletnega dirigenta in umetniškega vodje Jožefa Močnika. Sklepni koncert s sodelovanjem pri sv. maši bo v župnijski cerkvi Marije Vnebovzete v Cerkljah. Jožef Močnik je zbor vodil celih štirideset let. V tem času so poslušalcem predstavili več kot petsto pesmi in na koncertih in ob različnih priložnostih nastopili približno štiristokrat. Vodenje pevskega zboru bo v prihodnje prevzela študentka Akademije za glasbo Neža Križnar iz Preddvora.

MEDNARODNI MUZEJSKI DAN

Dan muzejev in galerij

Ob mednarodnem muzejskem dnevu bodo jutri muzeji in galerije postali kulturna središča, dan pa bodo zaznamovali s prostim vstopom na različne prireditve, od vodenj po razstavah do predavanj in muzejskih delavnic. Predstavljamo vam nekaj zanimivih predlogov.

IGOR KAVČIČ, JOŽE KOŠNJEK, URŠA PETERNEL, MARJANA AHAČIČ

Kranj – Mednarodni muzejski svet ICOM je 18. maj prvič zaznamoval za mednarodni dan muzejev leta 1977. Osnovni namen je bilo vplivati na večjo prepoznavnost muzejev v družbi. Dvainštirideset let po vrsti se vsako leto temu prazniku pridružuje več muzejev, odkar imamo svojo državo, tudi slovenskih.

Letos se Mednarodni muzejski dan MMD 2019 posveča temi Muzeji kot kulturna središča: Prihodnost tradicije. Vloga muzejev v družbi se spreminja. Muzeji se v svojih prizadevanjih, da bi postali bolj interaktivni, usmerjajo k občinstvu in

v skupnost, postali so prilagodljivi in mobilni. Postali so kulturna središča, ki delujejo kot platforme, kjer se ustvarjalnost združuje z znanjem in kjer lahko obiskovalci soustvarjajo, komunicirajo in delijo svoja mnenja. Pri ohranjanju svojih primarnih nalog – zbiranju, skrbi za dediščino, komunikaciji, raziskovanju, postavljanju razstav – so muzeji preoblikovali svoje prakse dela z namenom, da bi se približali skupnostim. Danes postavljajo vprašanja ter iščejo inovativne načine reševanja sodobnih družbenih vprašanj in konfliktov. Z lokalnim delovanjem lahko muzeji tudi zagovarjajo in blažijo globalne probleme, pri čemer se proaktivno spopadajo z izzivi današnje

družbe. Kot institucije v središču družbe imajo muzeji moč vzpostaviti dialog med kulturami, zgraditi mostove miru in sožitja ter opredeliti trajnostno prihodnost.

Slovenija se Mednarodnemu muzejskemu dnevu pridružuje tudi letos, v ponudbi pa je velik nabor sodelujočih muzejev in galerij. Na vsak način preverite, kaj posebnega se bo jutri dogajalo v muzejih na Gorenjskem in drugje po Sloveniji. Za prvi namig vam v tej tristranski prilogi ponujamo nekaj odličnih predlogov Gornjesavskega muzeja, Parka vojaške zgodovine v Pivki, Kobariškega muzeja, Moderne galerije in Muzeja sodobne umetnosti Metelkova v Ljubljani, Mestnega muzeja Idrija in Bolnice

Franja, Čebelarkega muzeja v Radovljici in Romarskega urada Brezje z Muzejem jaslic.

Slovenski planinski muzej

Slovenski planinski muzej v Mojstrani so odprli leta 2010. Na stalni razstavi predstavljajo slovensko planinsko, gorniško, alpinistično in gorskoreševalno zgodovino, ki se prepleta z naravovarstvenimi in izobraževalnimi vsebinami. Razstava nosi ime Vzpon na goro in je interaktivna – s sodobnimi avdiovizualnimi pripomočki in najnovejšo informacijsko tehnologijo ponuja doživetje razstave kot lasten vzpon na goro, ki je razdeljen v 11 vsebinskih sklopov. Oglede se začne z

uvodnim filmom Svetlobe gora, obiskovalec pa se za tem lahko udeležuje različnih iger, tekmuje ali poskuša usvojiti različne vsebine, ki so vezane na planinarjenje, zgodovino ... Aktivnosti se nagrajujejo z zbiranjem žigov na poti do vrha, na cilju pa obiskovalce čaka nagrada. Stalno razstavo dopolnjujejo s pestrim programom pedagoških delavnic, občasnimi razstavami in s številnimi dogodki. Prav danes, v petek, bodo stalno razstavo dopolnili z izvirnimi karikaturami Marka Kočvarja na temo Planinski raj, s katerimi želijo obiskovalce spodbuditi k razmišljanju o današnjem doživljanju gora. Ali gore doživljamo kot instant planinski raj? Razstava je del skupnega projekta šestih gorenjskih muzejev Neverjetne gore.

Muzej jaslic na Brezjah

V gorenjski mreži muzejev je Muzej jaslic na Brezjah nekaj posebnega. Na enem mestu, v prostorih nekdanjega hleva frančiškanskega samostana za baziliko, so

začeli leta 2001 predstavljati zgodbo o jaslicah, o njihovi zgodovini, o ljudeh in materialih, iz katerih so izdelane, in o njihovem verskem in obče ljudskem izročilu. Za muzej brezjanski frančiškani niso mogli najti primernejšega prostora: tudi Jezus je bil namreč rojen v skromnem hlevu! Muzeji s tako vsebino so na svetu redki in Gorenjci oziroma Slovenci smo lahko ponosni, da tak muzej imamo.

Od božiča leta 2016 dalje Muzej jaslic zaseda deset prostorov, skozi katere obiskovalca pelje svetloba zvezde, tako kot je tri modre predobrimi dva tisoč leti pripeljala v Betlehem. Muzej, ki ga krasi štiristo primerkov jaslic iz Slovenije in tujine, zbirko pa bogatijo z novimi primerki, pove o njih praktično vse: zgodovino, pomen figur in posameznih prizorov, načine in materiale, iz katerih so izdelane, in v katere skupine so razvrščene. Seveda ne manjkajo primerki znamenitih slovenskih jaslic, ki so v starih časih krasile »bohkov kot«. Zadnji razstavniki prostori

Od gore do gore, od muzeja do muzeja

Neverjetne gore je naslov skupnega projekta šestih gorenjskih muzejev, v sklopu katerega je nastala tudi Gorenjska muzejsko-planinska transversala. Z obiskom šestih muzejev in vzponi na 23 planinskih vrhov oziroma koč do privlačnih nagrad.

Neverjetne gore

Nova Gorenjska muzejsko-planinska transversala in vodnik

6 muzejev in 23 vrhov Evtna vstopnica

<p>Medobčinski muzej Kamnik</p> <p>Na planincih luštno biti</p>	<p>Loški muzej Škofja Loka</p> <p>Gora velikanov Lubnik</p>	<p>Gorenjski muzej</p> <p>Prva Slovenca na Everestu</p>
<p>Tržiški muzej</p> <p>Smučanje je raj na zemlji</p>	<p>Čebelarke muzej</p> <p>Kranjska sivka je naša naravna dediščina</p>	<p>Slovenski planinski muzej</p> <p>Planinski raj</p>

Nagradne igre

Geolov z zakladi po muzejih in planinskih točkah ter ... sledljivčki!

maj 2019 – maj 2020

Družine, ki se bodo podale po transversali, bodo za 17 evrov dobile družinsko vstopnico za obisk vseh šestih muzejev in vodnik Neverjetne gore. V vodniku so opisane planinske poti do 23 vrhov oziroma planinskih koč od Mojstrane do Kamnika, predstavljene pa so tudi razstave o presežkih gora v muzejih.

Srcje projekta je knjižica oziroma Vodnik po Gorenjski muzejsko-planinski transversali.

magnetke in čaj Neverjetne gore. V tem času bo potekal tudi geolov od muzeja do muzeja, od gore do gore, s sledljivčki. Geolov je zabavna igra, pri kateri iščemo skrite zaklade z uporabo satelitske navigacije GPS. Je del mednarodne igre Geocaching. Zakladi se skrivajo tako v muzejih kot na vrhovih.

»Cilj projekta je spodbujanje spoštovanja naravne in kulturne dediščine na drugačen, aktiven, zanimiv način. Vabljeni posamezniki, družine, pohodniki, planinci in vsi, ki jih veseli gibanje in raziskovanje tako v muzejih kot v naravi,« vabijo organizatorji projekta.

postajajo vedno večji in sve-
tlejši, vrhunec pa je velika
freska prvih jaslic, ki jih je
leta 1223 v Grecciu v Itali-
ji postavil ustanovitelj fran-
čiškanskega reda Frančišek
Asiški.

Na Kobariško zgodovinsko pot

Kobariški muzej je osre-
dnja točka predstavitve de-
diščine soške fronte in sodi
med najbolj obiskane mu-
zeje v Sloveniji. Obiskovalci
lahko na poseben način
podoživijo čas, ko je v do-
lini Soče divjala prva sve-
tovna vojna. Kobariški mu-
zej je znan po tem, da sko-
zi osebne pripovedi protago-
nistov soške fronte na tanko-
čuten način predstavi kraje,
dogodke in ljudi, ki so zaz-
namovali soško fronto. Pos-
lanstvo muzeja s svojo zbir-
ko, razstavami ter pripoved-
mi je poslanstvo miru.

V muzeju je na ogled stal-
na razstava Velika vojna v
Krnskem pogorju, katere
posebna atrakcija je make-
ta z računalniško animaci-
jo zadnje, 12. soške bitke, ki
uživa svetovni zgodovinski
sloves. Zgodbo tako imeno-
vanega čudeža pri Kobaridu
prihaja odkrivati vedno več
obiskovalcev z vsega sveta.

Občasna razstava Sosedova
zgodba je razstava fotogra-
fij vojaka in kronista Josefa
Pailerja, ki govori o gorskem
bojevanju, kot ga je doživljal
častnik iz Gradca v enotah,
v katerih so prevladovali nje-
govi nemško govoreči rojaki
in Slovenci s Štajerske. Sose-
dova zgodba obiskovalcu po-
leg izjemnega gradiva ponu-
ja tudi številna vprašanja in
priložnost za razmišljanje o
pogostih črno-belih in stere-
otipnih interpretacijah zgo-
dovinskih dogodkov.

Kobariški muzej ponuja
tudi vodenja na po soški poti
na prostem. Tokrat še po-
sebej poudarjajo Kobariško
zgodovinsko pot, ki povezu-
je kraje v okolici Kobarida,
kjer so pomembni zgo-
dovinski, kulturni in naravni
spomeniki. Pet kilometrov
dolga pot z muzejskimi vo-
diči ponuja bogateno spo-
znavanje ter doživljanje de-
diščine Kobarida in okolice.

Letos pa Kobariški muzej
začenja izvajati novo pake-
tno ponudbo – tako imeno-
vano Pripoved vojaka s soške
fronte. Poldnevni program
vključuje vodene ogledne
Kobariškega muzeja, muzeja
na prostem na Kolovratu ter
ogled muzeja sirarstva s pas-
tirsko malico v Mlekarni Pla-
nika v Kobaridu. Za Pripoved

vojaka s soške fronte je Ko-
bariški muzej prejel certifi-
kat Slovenske turistične orga-
nizacije za tako imenovana
edinstvena doživetja Sloveni-
je.

Konec tedna za tanke

Park vojaške zgodovine
je muzejsko in doživljajsko
središče, ki nastaja na obmo-
čju starih italijanskih kasarn
v Pivki. Osnovni cilj projek-
ta je na podlagi bogate vojaš-
ko-zgodovinske dediščine
tega območja osnovati raz-
gibano turistično središče,
ki je namenjeno izobraže-
vanju, raziskovanju in izje-
mnim doživetjem. Park vo-
jaške zgodovine je rezultat
močne volje ljubiteljev vo-
jaško-zgodovinske zapušč-
ine v občini Pivka in na mi-
nistrstvu za obrambo Repu-
blike Slovenije ter občinske
uprave v Pivki, ki je v svoji
vojaški dediščini prepoznala
velik razvojni potencial.

Ob razstavah in zbirkah,
povezanih z vojno in vojaš-
ko tematiko, je med obisko-
valci eden izmed najbolj pri-
ljubljenih muzejskih do-
godkov Tankovski vikend. V
Parku trenutno vzdržujejo
12 delujočih eksponatov, ki
jih nekajkrat letno prikažejo
na večjih dogodkih, kot sta

Tankovski vikend in Festi-
val vojaške zgodovine. Gre
za dragocene eksponate, ki
predstavljajo tako našo teh-
nično kot zgodovinsko de-
diščino. Med delujočimi vo-
zili velja posebej omeniti le-
gendarni sovjetski tank iz
druge svetovne vojne T-35-
85 in ameriškega lovca na
tanke M36 »Jackson« iz leta
1944. Slednji je eden izmed
redkih delujočih ekspona-
tov v tem delu Evrope. Po-
leg številnih vozil Parka in
Vojaškega muzeja se bo na
letošnjem Tankovskem vi-
kendu predstavila tudi Slo-
venska vojska z glavnim boj-
nim tankom M-84. Prek iz-
menjav s tujimi muzeji pa
je v zbirki muzeja tudi sov-
jetski oklepni gosenični
transporter BTR-60, ki je
bil med drugim uporabljen
tudi v hollywoodskem akci-
jskem spektaklu Maščevalci
3 (The Expendables 3). Zbir-
ka se nenehno dopolnjuje in
v muzeju že naslednje leto
pričakujejo nove zanimive
primerke.

Bolnica Franja v spomin in opomin

Partizanska bolnica Fran-
nja v Dolenjih Novakih pri
Cerknem je enkratno spo-
menik človečnosti iz časa

druge svetovne vojne. Ob
povodnji pred leti smo ga že
skoraj izgubili, a so ga pre-
novili – v spomin in opo-
min. Spomenik je bil po po-
vodnji, ki ga je uničila sep-
tembra 2007, v celoti rekon-
struiran in je od maja 2010
ponovno na ogled obiskoval-
cem. Kljub izgubi avtentične
materialne dediščine ostaja
simbol mednarodnega po-
vezovanja in odpora, pred-
vsem pa dragocen pomnik
humanosti, plemenitosti in
tovarištva.

Kot ilegalna bolnišnica je v
težko dostopni soteski Pasi-
ce delovala med decembrom
1943 in majem 1945. Večino
časa jo je vodila zdravnica
Franja Bojc Bidovec, po kate-
ri so bolnišnico poimenovali
že med vojno. Bolnica Fran-
nja je po vojni postala sim-
bol slovenskega partizan-
skega zdravstva ter skrbi za
ranjene, nemočne in pomo-
či potrebne. Pomembnejšo
vlogo za nastanek bolnišni-
ce pa je imel njen ustanovi-
telj Viktor Volčjak iz Virmaš
pri Škofji Loki, ki je bil tudi
njen prvi predstojnik. Ko
je vodenje bolnice januarja
1944 predal Franji, je potem
še lep čas skrbel za njeno os-
krbo in varnost. Prav tako je
bil z Gorenjskega Ivan Go-
lajat, ki je v bolnišnici deloval

kot vojaški vodja in je skrbel,
da je čim bolj nemoteno de-
lovala. Bolnica Franja je
edinstven muzej v naravi in
je v današnjem času, ko se je
svet znova znašel na razpot-
ju, še kako pomemben opo-
min, da se človeška vrsta lah-
ko ohrani le s solidarnostjo
in humanostjo.

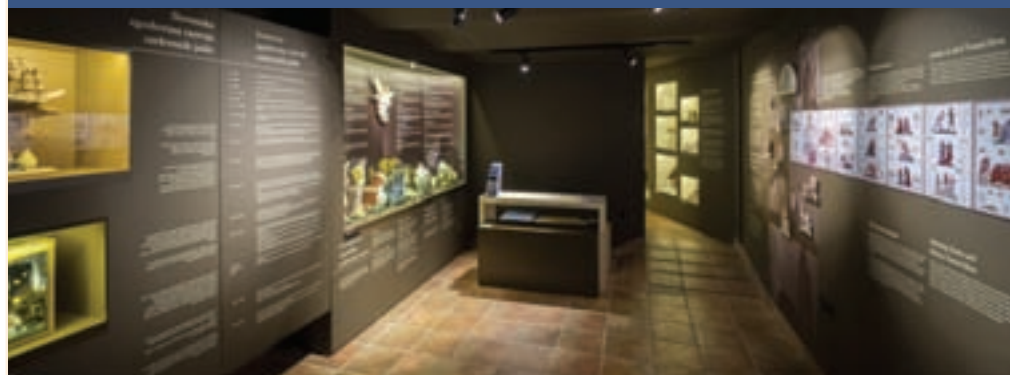
Umetnost Na robu in Neuvrščeni

Osrednji dogodek letoš-
njega leta v Moderni galeriji
v Ljubljani je nedvomno
Mednarodna razstava vizu-
alne umetnosti v Kraljevini
Jugoslaviji z nadnaslovom
Na robu. Gre za problemski
pregled slikarstva, kiparstva,
grafike, risbe, fotografije in
filma od kraljeve uvedbe dik-
tature 6. januarja 1929, ki je
močno vplivala na tako ime-
novani spopad na umetniški
levici, vse do začetka druge
svetovne vojne na jugoslo-
vanskih tleh aprila 1941. Na
razstavi so na ogled dela več
kot 130 umetnic in umetni-
kov ter arhivsko in knjižnič-
no gradivo iz več kot petde-
set javnih in zasebnih zbirk
iz držav nekdanje Jugosla-
vije. Večina del iz tujine bo
v Sloveniji na ogled prvič.

▶ 12. stran

Muzej jaslic Brezje

Od decembra 2016 na Brezjah pod okriljem Slovenskega Marijinega narodnega
svetišča deluje prenovljeni Muzej jaslic Brezje.

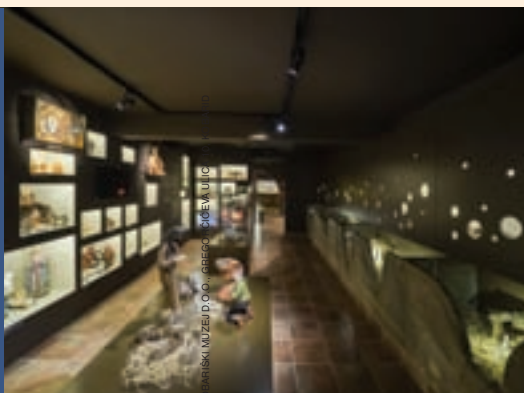

Muzej je edinstvena zbirka okoli 450 različnih ek-
sponatov jaslic z vsega sveta in je eden izmed red-
kih tovrstnih muzejev v Evropi. Poleg hranjenja
jasličnih eksponatov je pomemben tudi z vidika
ohranjanja izročila jasličarstva in s tem tudi slo-
venske kulturne dediščine. Muzej je urejen v nek-
danjem hlevu Frančiškanskega samostana Brez-
je. Objekti namenoma na zunaj še vedno deluje-
jo kot gospodarsko poslopje, a ob vstopu v mu-
zej prostori zažarijo v barvah poklona božičnemu
prazniku. V sprehodu skozi deset prostorov Mu-
zeja jaslic Brezje se obiskovalec sreča z zgodovi-
no postavljanja jaslic, pomemom posameznih
jasličnih figur in prizorov, hkrati pa občuduje raz-
lične materiale ter načine izdelovanja jaslic. Po-
leg božičnih jaslic, ki so v našem prostoru najbolj

poznane, se v muzeju srečamo tudi s pasijonski-
mi, binkoštnimi ter vstajenski jaslicami. Muzej
posebno pozornost posveča slovenskim kotnim
jaslicam v tako imenovanem »bohkovem kotu«.
V nadaljevanju muzeja so predstavljeni številni
slovenski ustvarjalci jaslic ter jaslice iz dežel širom
sveta. Skozi tuje dežele nas vodi simbolna svetlo-
ba zvezde, ki je Modre pripeljala v Betlehem, nas
pa vodi v novi del muzeja. Postavitve razstave se
izteče z reprodukcijo freske iz Greccia, prvih jas-
lic sv. Frančiška Asiškega, osvetljena skozi opečno
čipko, ki prepušča naravno svetlobo in ustvarja
igro svetlobe in sence. Tako je snovalcem muze-
ja uspelo obiskovalcem prikazati duhovno in kul-
turno bogastvo, ki se odraža v slovenski in med-
narodni zbirki jaslic.

Informacije:
MUZEJ JASLIC BREZJE
Brezje 72
4243 Brezje
Tel.: 04 537 07 00
info@marija.si
www.marija.si

PARTIZANSKA BOLNICA FRANJA – SPOMENIK HUMANOSTI

PARTIZANSKA BOLNICA FRANJA

(Vir: fototeka Mestnega muzeja Idrija)

Projekt **Franja nas povezuje** združuje partnerje: Mestni muzej Idrija, Peternelej in Peter-
nelj iz Gostišča Gačnk v Logu in Turistično društvo Novaki.

Vabimo Vas, da se nam v soboto, **18. maja 2019**, pridružite na zaključku projekta **na po-
hodu Od javke do javke**, ki bo povezal domačije v okolici Franje, ki so bile bistvenega
pomena za nastanek, obstoj in delovanje legendarne bolnišnice. Pohod bo združen s
spoznavanjem hrane v vojnem času, obiskom Partizanske bolnice Franja in odprtjem
razstave otroškega likovnega natečaja Otroci pomagajo otrokom. Natečaj pripravljata
Osnovna šola Ivana Tavčarja Gorenja vas v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije in
Mestnim muzejem Idrija.

Začetek ob 9. uri: Gostišče Gačnk v Logu, Dolenji Novaki 1

Osrednji dogodek ob 10.30: Partizanska bolnica Franja

Zaključek pohoda: v Logu ob tradicionalni hrani iz medvojnega časa

Partizanska bolnica Franja je odprta vsak dan od 9. do 18. ure.

Za vsebino je odgovoren Mestni muzej Idrija. Organ upravljanja določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS
za obdobje 2014 – 2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

◀ 11. stran

Razstavo so odprli konec aprila in bo na ogled vse do 15. septembra.

V Muzeju sodobne umetnosti Metelkova pa je na ogled še ena zanimiva razstava, v kateri lahko iščemo vzporednice z bližnjo preteklostjo, ko je bila Slovenija še del nekdanje skupne države Jugoslavije in s tem tudi Gibanja nevrščenih. Razstava z naslovom Južna ozvezdja: poetike nevrščenih namreč govori o Gibanju nevrščenih kot nadnacionalnem političnem projektu, koalicija manjših in srednje velikih držav, po večini nekdanjih kolonij in držav v razvoju z globalnega juga oziroma iz tretjega sveta. Ustanovljeno je bila leta 1961 na konferenci v Beogradu. Gibanje

je predstavljalo prvo večjo motnjo na zemljevidu hladne vojne in hkrati zahtevo po alternativnih političnih zavezništvi, po »alternativni mondializaciji«. Razstava bo na ogled do 10. septembra.

Čebelarški muzej v Radovljici

Čebelarški muzej, ki skupaj z Mestnim muzejem, Galerijo Šivčeva hiša, Kovaškimi muzejem v Kropi in Muzejem talcev v Begunjah deluje v okviru Muzejev radovljiške občine, letos praznuje šestdeset let. Je edini muzej v Sloveniji, ki se že šestdeset let ukvarja z zbiranjem, ohranjanjem in promocijo kulturne dediščine čebelarstva. V prostorih baročne graščine v starem delu Radovljice predstavlja

bogato tradicijo slovenskega čebelarstva. Tehniški del muzeja prikazuje najbolj tipična čebelja prebivališča in čebelarstvo orodje, biološka soba življenje in delo naše avtohtone čebele kranjske sivke (poleti tudi v živo v opazovalnem panju), likovni del pa fenomen slovenske ljudske kulture – poslikane panjske končnice.

Čebelarški muzej sicer sodi med specialne muzeje. Od odprtja leta 1959 skrbi za bogato dediščino slovenskega čebelarstva, jo evidentira, zbira, hrani, dokumentira, predstavlja in popularizira. Zbirka predstavlja tri glavne teme, ki zaznamujejo slovensko čebelarstvo: avtohtono raso čebel, svetovno priznane čebelarje in poslikane panjske končnice.

Prva soba v muzeju tako predstavlja čebelarjenje od

začetkov v votlih drevesnih debelih do sredine 19. stoletja in priznana čebelarstva učitelja, pisca in čebelarja Antona Janša in Petra Pavla Glavarja. Anton Janša (1734–1773) je bil z dekretom cesarice Marije Terezije nastavljen kot učitelj čebelarstva na čebelarški šoli na Dunaju. V dveh knjigah je prikazal lasten način čebelarjenja, ki ga je uspešno izvajal na dunajski šoli, in nekaj pomembnih ugotovitev iz biologije čebel. Duhovnik Peter Pavel Glavar (1721–1784) je bil uspešen kmetijski in čebelarški gospodarstvenik, pisec predlogov za izboljšanje čebelarstva in uvajanje čebelarških šol, avtor prvega slovenskega čebelarstva teksta.

V okviru praznovanja okrogle obletnice muzeja bodo s sklopom dogodkov,

ki jih pripravljajo že za prihodnji mesec, predstavili pomembne osebe, zaslužne za razvoj muzeja, promovirali bogato muzejsko zbirko dediščine čebelarstva in pripravili strokovno publikacijo, kjer bodo predmete dediščine čebelarstva povezali v 60 zanimivih zgodb, ki jih bodo v obliki mobilne predstavitve postavili na ogled v radovljiški graščini, skupaj s kronološkim pregledom zgodovine muzeja.

Sicer pa Muzeji radovljiške občine jutri, na mednarodni dan muzejev, v galeriji Šivčeva hiša dopoldan pripravljajo delavnico izdelave akvarelov, ki jo bo vodila akademska slikarka Meta Šolar. Popoldan, začetek dogajanja je napovedan za 15.30, bodo v Kropi obiskovalci na vodenem ogledu spoznali Kovaški muzej Kropa, si

ogledali projekcijo slovenskih filmov Milke in Metoda Badjura: Koledniki iz leta 1954 in Kroparski kovači iz leta 1967 ter v vigenjcu Vice opazovali spretnosti kovača pri ročnem kovanju žebeljev, v Šivčevi hiši pa se bo ob petih popoldan začela predstavitev četrte knjige zbadljivk, zmerljivk, preštevanek ..., ki so jih zbrali učenci OŠ Frana S. Finžgarja Lesce in njihov mentor Roman Gašperin. Sledilo bo odprtje razstave ilustracij iz knjige, ki jih je naslikal akademski slikar Zvonko Čoh.

V ponedeljek, na svetovni dan čebel, pa bodo v Čebelarškem muzeju ob 18. uri odprli razstavo z naslovom Kranjska čebela - naša naravna dediščina; razstava je nastala kot del projekta Neverjetne gore, v sodelovanju z gorenjskimi muzeji.

NA RAROBURU

Vizualna umetnost v Kraljevini Jugoslaviji 1929–1941

MG+ Moderna galerija, Cankarjeva 15, Ljubljana
25. 4.–15. 9. 2019

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO
Mercator
www.mg-lj.si

ČEBELARSKI MUZEJ RADOVLJICA
Museum of Apiculture Radovljica

60 LET ČEBELARSKEGA MUZEJA RADOVLJICA

MEDENA RADOL'CA
60 LET ČEBELARSKEGA MUZEJA
22. PRANGERJADA • OKUSI RADOLCE

Radovljica, 15. junij 2019
Staro mestno jedro Radovljice

Muzeji radovljiške občine
Čebelarški muzej, Linhartov trg 1, 4240 Radovljica
T: +386 (0)4 532 05 26, E: cebelarski.muzej@mro.si, www.mro.si

Leta 2018 je mednarodni muzejski dan

praznovalo več kot 44 tisoč muzejskih institucij v več kot 158 državah sveta. Med njimi je bila tudi Slovenija s svojo mrežo raznolikih muzejev. Letos se mednarodni muzejski dan MMD 2019 posveča temi Muzeji kot kulturna središča: Prihodnost tradicije. Muzeji se v svojih prizadevanjih, da bi postali bolj interaktivni, usmerjajo k občinstvu in v skupnost, postali so prilagodljivi in mobilni.

TANKOVSKI VIKEND

datum: 25. 5. 2019 - 26. 5. 2019
ura: 10.00 - 18.00

V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

Več na www.parkvojaskezgodovine.si

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE

KOBARIŠKI MUZEJ

M U Z E J
1. SVETOVNE VOJNE
Gregorčičeva 10, KOBARID
Odrpito vsak dan
od 9. do 18. ure

www.kobariški-muzej.si

**KOBARIŠKI MUZEJ SE PRIKLJUČUJE
MEDNARODNEMU DNEVU MUZEJEV 18. MAJA 2019**

BREZPLAČNO VODENJE ZA VSE NAPOVEDANE SKUPINE
BREZPLAČNO VODENJE PO KOBARIŠKI ZGODOVINSKI POTI OB 11. URI
PROST VSTOP ZA DOMAČINE

Kros v znamenju blata

Kamniški kros za gorske kolesarje sta dobila Italijana, domači kolesarji moštva Calcit Bike Team so zabeležili štiri zmage, s sedmim mestom med elito pa se je izkazal Rok Naglič.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Sobotni kamniški kros za gorske kolesarje je tudi letos štel za mednarodno dirko UCI C.1 in dirko za slovenski pokal SloXcup. Organizatorjem je nekaj skrbi povzročalo vreme, saj so moral zaradi dežja in blata progo nekoliko prilagoditi in skrajšati.

Blato in slaba vremenska napoved pa nista vplivala na udeležbo kolesarjev na 22. kamniškem krosu. »Letos je konkurenca ena najmočnejših, odkar organiziramo tekmovanje, še zlasti to velja za tekmovalke. Predvsem je

veliko italijanskih in avstrijskih kolesarjev, tekmujejo Eva Lechner, ki je že bila svetovna prvakinja, pa brata Braidot in še mnogi drugi,« je bil zadovoljen predsednik Calcit Bike Teama Ciril Grkman.

Najprestižnejši zmagi v elitnih kategorijah sta šli Italijanoma Evi Lechner in Lucu Braidotu, s sedmim mestom pa je odličen dosežek uspel tudi Calcitovemu Roku Nagliču, ki se je tako uvrstil najvišje med Slovenci. Kot je povedal Naglič, si od dirke ni veliko obetal, saj so ga pestile zdravstvene težave, a se mu je do starta uspelo »sestaviti«.

»Prednost so imeli tisti, ki se res dobro peljejo v blatu. Tu bo še treba malo trenirati, da bom še bolj konkurenčen,« je dejal Naglič in dodal, da je k dobri uvrstitvi prispevalo tudi odlično vzdušje ob progi.

Med domačimi mladimi kolesarji je bil v kategoriji do 11 let drugi Maks Majnik, tretji pa Kristjan Zupanc Ancelin. V isti starostni kategoriji med deklicami je bila najboljša Tajda Šoštarško, v kategoriji U15 je na drugem mestu končal Ambrož Vovk, Hana Kranjec Žagar pa je bila prepričljivo najboljša med deklicami do 15. leta starosti. Med amaterji je do zmage prišel

Simon Erjavec, sicer vodja kolesarske šole Calcit Bike Teama. Med veterani 1 je bil drugi Uroš Mikelj, Ana Podpečan je bila najboljša med veterankami.

»Z dobrimi uvrstitvami bi radi zbrali čim več točk, saj je eden od naših ciljev, da se Rok Naglič uvrsti na olimpijske igre v Tokiu. Za zdaj tekmujemo zelo dobro, nas pa v nadaljevanju čaka še precej pomembnih tekem. Veliko vlagamo v mlade tekmovalce, saj brez dobrega podmladka kot klub ne moreš napredovati,« je po tekmi zadovoljen povedal Ciril Grkman.

Start in cilj kamniškega krosa sta bila v središču mesta.

Kolesarili za krompirjev pokal

V nedeljo je potekal 16. Krompirjev pokal Bam.Bi Voklo 2019 v organizaciji domačega športnega društva Bam.bi. Kljub slabemu vremenu se je na spolzko cestišče podalo petinšestdeset kolesarjev.

MAŠA LIKOSAR

Voklo – Tradicionalna kolesarska dirka Krompirjev pokal Bam.Bi Voklo je bila tokrat v znamenju ekstremnih vremenskih pogojev. »Po dogovoru s sodniki in predstavniki tekmovalcev smo progo skrajšali. Dolžina prve proge je prvotno merila 81 kilometrov, druga proga pa 43,2 kilometra. Obe smo skrajšali za približno 15 kilometrov,« je pred začetkom povedal predsednik Športnega društva Bam.bi Aleš Kalan in dodal: »Gre za cestno tekmovanje amaterskih kolesarjev za pokal Slovenije, edino tovrstno v občini Šenčur. Njegov namen je tudi, da se naše društvo

predstavi lokalnemu okolju in širše.« Trasa se je začela v Voklem, nato potekala proti Šenčurju, Vogljam in nazaj v Voklo, en krog je meril 5,4 kilometra. Prijavljenih je bilo okoli sto tekmovalcev, na progo pa se jih je podalo 65 iz vseh koncev Slovenije, nekaj tudi iz sosednje Hrvaške. Prvi trije v vsaki starostni kategoriji so prejeli posebne pokale v obliki krompirja – zlato, srebrno in bronasto pobarvane kamne na lesenem podstavku. Dobil so tudi vrečo krompirja – prvi trideset, drugi in tretji pa deset kilogramov.

V skupnem seštevku so bile med ženskami najboljše Matejka Nabernik iz ŠD Turbo M z najboljšim

rezultatom, druga je bila Joži Nastran Brank iz KD LPP in tretja Saša Žavbi Kunaver iz TUŠ T.E.A.M. Med moškimi je bil v prvi skupini najboljši Iztok Melanšek iz TUŠ T.E.A.M., drugi Andrej Žavbi prav tako iz TUŠ T.E.A.M. – BTS C in tretji Dragutin Špiljak iz BK Sokol Vinkovci. V drugi skupini pa so prva tri mesta uvrstili: prvi Uroš Bogša iz KD LPP, drugi Grega Šetrajčič iz B.V.G. GULČ in tretji Borja Jelič iz TUŠ T.E.A.M. Skupno točkovanje klubov je na prvo mesto uvrstilo KD Brda Dobrovo, na drugo TUŠ T.E.A.M. in na tretje KD LPP. Domače društvo ŠD Bam.Bi se je z deseti tekmovalci uvrstilo na četrto mesto.

Kljub dežju, vetru in nizkim temperaturam so tekmovalci brez večjih poškodb prispeli v cilj 16. Krompirjevega pokala Bam.Bi Voklo 2019. / Foto: Tina Dokl

Pomembna zmaga

JOŽE MARINČEK

Kranj – Nogometaši v prvi slovenski nogometni ligi Telekom so odigrali tekme 33. kroga, po katerem je že tudi uradno znan državni prvak. To je Maribor.

Pomembno zmago v boju za obstanek so doma dosegli igralci kranjskega Triglava. Proti zadnjeuvrščnemu Krškemu so bili boljši s 3 : 1. Dvakrat je zadel Ivan Crnov, enkrat pa David Tijanič. Na lestvici so na osmem mestu. Pred deveto Gorico imajo pet točk prednosti. V Ljubljani so Domžale presenetile Olimpijo in jo premagali z 1 : 4 ter se

na lestvici utrdili na tretjem mestu. Za Domžale so zadel Amedej Vetrh, Slobodan Vuk, Shamar Amaro Nicholson in igralec Olimpije Vitalijs Maksimenko, ki je žogo poslal v svoj gol. Ta konec tedna prvotigaše čakajo tekme 34. kroga. Triglav jutri odhaja k prvaku v Maribor, Domžale bodo prav tako jutri doma igrali s Celjem (ob 20.15).

Nogometaši v drugi slovenski nogometni ligi so odigrali tekme 28. kroga. Roltek Dob je doma izgubil s Krko (2 : 4), Kalcer Radomlje pa v gosteh z Vitanestom Bilje (5 : 2), kar pomeni, da so izpadli iz boja za napredovanje v

prvo ligo. Radomljani bodo v 29. krogu jutri doma igrali z Rogaško (ob 16. uri), Roltek Dob odhaja v goste k Iliriji 1911. Nogometaši Bleda Hirterja in Svobode Ljubljana so na Bledu odigrali zaozstalo tekmo 23. kroga v tretji slovenski nogometni ligi – center, ki se je končala z 2 : 2. Bled še naprej vodi. Ta konec tedna jih čakajo tekme 25. kroga.

Tekme 19. kroga so bile odigrane v gorenjski nogometni ligi. Rezultati: Škofja Loka – Visoko 0 : 1, Niko Železniki – Zarica Kranj 3 : 2, Preddvor – Bohinj 0 : 4, Britof – SIJ Acroni Jesenice 5 : 1, Šobec Lesce – Polet 6 : 0 in Bitnje dobrozasenci.si – Velesovo 4 : 2. Vodi Bohinj. Tekme dvajsetega kroga so na sporedu jutri.

Ločani danes gostujejo v Velenju

Škofja Loka – Danes se s tekmami sedmega kola nadaljuje rokometna liga NLB. Igralci moštva Urbanscape Loka odhajajo v goste h Gorenju Velenje, ki je na lestvici na drugem mestu. Ločani so cilj izpolnili že z uvrstitvijo v ligo za prvaka. Na lestvici so na šestem mestu.

Bliža se DM tek

Ljubljana – V soboto, 25. maja, bo v Ljubljani 14. DM tek za ženske, ki bo tudi dobrodelno obarvan. Prijavite se lahko še do jutri, 18. maja.

BODIFITOV TEK NA STARI GRAD

24.05
2019

3800m odrasli / 1000m otroci

Cenejša startnina do 19. maja : 10 €
Tek na Stari grad in Veronikin tek : 20 €

več info : visitkamnik.com | prijave na prijavim.se

Krivolov ni tako redek pojav

V zadnjih petih letih je bilo na Gorenjskem okrog trideset primerov krivolova, pri katerih niso ugotovili uplenitelja divjadi, in še približno toliko primerov, pri katerih pa so storilca odkrili.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ko je lovski čuvaj Sebastjan Rehberger prejšnji teden v lovišču Lovske družine Krvavec v bližini Praprotnice našel v nastavljeni kovinski pasti že poginulo srno, smo na ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano oziroma na inšpektorat za lovstvo, ki deluje v sestavi ministrstva, naslovili vprašanja, koliko prijav krivolova je letos in koliko v prejšnjih petih letih prejela inšpekcija na Gorenjskem oziroma v Gorenjskem lovsko upravljavskem območju (LUO) in za kakšne oblike krivolova je šlo v teh primerih. Z ministrstva so sporočili, da je iz evidenc o odstrelu in izgubah, ki jih vodijo upravljavci lovišč v Gorenjskem LUO, in iz obvestil, ki jih je prejel inšpektor, razvidno, da je bilo v zadnjih petih letih na tem območju 32 (domnevnih) primerov krivolova, to je ustreljene divjadi, za katero ni bilo ugotovljeno, kdo jo je uplenil. Letos so v loviščih Šenčur in Krvavec ugotovili dva primera lova s pomočjo kovinske zanke. Na območju, ki ga pokriva inšpekcija za lovstvo Območne enote Kranj, to je Gorenjskem in Triglavskem

lovsko upravljavskem območju, je inšpekcija v zadnjih petih letih obravnavala tudi 34 primerov nedovoljenega lova, pri katerih je bila divjad ustreljena, ranjena ali ujeta in so storilca odkrili. V 29 primerih je šlo za lov divjadi zunaj lovne dobe, v dveh primerih za nočni lov, po enkrat pa za lov s pomočjo žive vabe, za lov zavarovanih ptic in za lov s pomočjo mrež. V vseh primerih je inšpekcija storilcem izdala nalog za plačilo globe in zasegla trofeje.

V Policijski upravi Kranj so pojasnili, da so predlani obravnavali en primer suma nezakonitega lova, lani tri primere in letos doslej enega. V tem obdobju, od predlani do zdaj, so preiskali eno kaznivo dejanje, storjeno lani na območju Škofje Loke, pri tem pa so eno osebo kazensko ovadili za nezakonit lov. Po kazenskem zakoniku so za nezakonit lov zagrožene denarne kazni ali zapor do dveh let, odvisno tudi od tega, ali gre za lov divjadi večje vrednosti ali za ogroženo ali zredčeno vrsto divjadi, za nezakoniti lov med varstveno dobo, za lov na način in s sredstvi za množično pokončevanje divjadi, za lov s pomočjo motornega vozila ali žarometa ...

Izdali Atlas ptic Slovenije

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (Dopps) so ob 40-letnici obstoja izdali temeljno nacionalno strokovno ornitološko delo – Atlas ptic Slovenije, v katerem so predstavili 239 vrst ptic, od tega jih 228 gnezdi v Sloveniji. Terenski del za pripravo atlasa je trajal petnajst let, od 2002 do 2017. V tem obdobju so

sistematično popisali območje celotne države in zbrali več kot 350 tisoč podatkov opazovanja ptic. Podatke so obdelali z najsodobnejšimi analitičnimi sredstvi. Za vsako gnezdilko so izdelali kartico razširjenosti in pripravili izčrpno besedilo, ki opisuje razširjenost, življenjski prostor, ogroženost in ekologijo vrste pri nas. Atlas obsega 604 strani, v njem pa je 280 fotografij ptic.

Glavni urednik Atlasa ptic Slovenije Tomaž Mihelič (v sredini) skupaj z direktorjem Doppsa Damijanom Denacom (na desni) in predsednikom Rudijem Tekavčičem / Foto: Alen Ploj

Drugi svetovni dan čebel

V ponedeljek, 20. maja, bo svetovni dan čebel, ki ga bodo po svetu drugič praznovali ob obletnici rojstva začetnika sodobnega čebelarstva Antona Janše z Breznice pri Žirovnici.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ob svetovnem dnevu čebel bodo številne aktivnosti na domači in mednarodni ravni. Jutri, v soboto, bo dan slovenskega čebelarstva na Ravnah na Koroškem, v prostorih državnega zbora bodo v ponedeljek odprli razstavo z naslovom Prehrojena pot od ideje do razglasitve svetovnega dneva čebel in na Biotehniški fakulteti zasadili lipo, Likovno društvo Naklo je v nedeljo v Pavlinovi galeriji odprlo fotografsko razstavo Čebele in čebelarji, ki bo na ogled do 20. maja. Na

– naša naravna dediščina. V Celovcu je bila včeraj, v četrtek, slovesnost, na kateri so med drugim predstavili čebelarstvo na Koroškem in skočidolski panj. Osrednje praznovanje na mednarodni ravni bo v ponedeljek na sedežu organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo FAO v Rimu, kjer bo v organizaciji FAO in ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano potekal pogovor o pomembnosti čebel in drugih oprasovalcev za kmetijstvo in pridelavo hrane. Slovenija si želi na ta dan sporočiti svetovnega dne čebel prenesti tudi

Letošnje leto se je za čebelarje začelo slabo. Hladne temperature in vsakodnevne padavine v aprilu in maju onemogočajo čebelarjem izkoriščanje paše in zmanjšujejo donos medu. V čebelarski zvezi že zdaj zaradi tega ocenjujejo izgubo več kot tretjine letne pridelave medu v Sloveniji. / Foto: Tina Dokl

Boštjan Noč, predsednik Čebelarske zveze Slovenije, je dejal, da stroka doma in v svetu priznava čebelarstvu in drugim oprasovalcem velik prispevek k pridelavi hrane, ocena za Slovenijo je 110 milijonov evrov na leto. »Marsikje po svetu že plačujejo za oprasovanje od 100 do 150 evrov na panj. Če bi slovenski čebelarji zaračunali oprasovalni servis, bi to pomenilo na leto skoraj 30 milijonov evrov.«

Osnovni šoli Antona Janše v Radovljici bodo v ponedeljek pripravili jubilejno, že dvajseto likovno delavnico izdelovanja panjskih končnic z naslovom Do filcov'ga cveta čebelica leta, v Čebelarskem muzeju v Radovljici pa bodo v okviru skupnega projekta gorenjskih muzejev odprli razstavo Kranjska čebela

Svetemu sedežu in Svetemu očetu.

Že prejšnji teden je slovenska vlada potrdila načrt dejavnosti ob svetovnem dnevu čebel do konca leta 2022. »Krepili bomo ozaveščenost o pomenu čebel in divjih oprasovalcev za trajnostno kmetijstvo in zagotavljanje prehranske varnosti,

vzpostavili bomo ukrepe za zmanjšanje ogroženosti čebele in divjih oprasovalcev, promovirali svetovni dan čebel in slovensko čebelarstvo,« je ob sprejetju načrta dejala ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec, ki je pri tem poudarila pobudo za obvezno označevanje porekla medu in uvedbo nagrade zlata čebela. Kot je dejala, je ministrstvo predlagalo Evropski komisiji uvedbo obveznega označevanja mešanice medu po poreklu

oziroma izvoru, kar bi bilo pomembno tudi za zaščito pridelovalcev medu v državah Evropske unije. Ena od pomembnih aktivnosti, ki poteka na svetovni ravni, je podelitev nagrade zlata čebela, s katero bi nagradili inovativne projekte na področju varovanja čebel in divjih oprasovalcev. Nagrada v znesku 30 tisoč evrov naj bi na pobudo Čebelarske zveze Slovenije podeljevala Slovenija, prvič pa naj bi jo podelili prihodnje leto ob svetovnem dnevu čebel.

Dobrote slovenskih kmetij

V Minoritskem samostanu na Ptujju bo od danes do nedelje na ogled jubilejna, trideseta državna razstava kmečkih prehranskih izdelkov Dobrote slovenskih kmetij, na kateri bodo predstavili izdelke, ki so na ocenjevanjih prejeli zlato, srebrno ali bronasto priznanje.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Kmetijska gospodarstva iz Slovenije in tudi iz zamejstva so na ocenjevanje, ki je potekalo v štirinajstih skupinah, dale skupno več kot tisoč izdelkov. Strokovne ocenjevalne komisije so izmed njih izbrale najboljše, ki bodo tudi na ogled na razstavi. Izdelovalcem najbolj ocenjenih dobrot bodo podelili zlato, srebrno in bronasto priznanje, tisti, ki so na treh zaporednih ocenjevanjih prejeli za enak izdelek zlato priznanje, pa bodo prejeli znak kakovosti.

Zdaj so znani že tudi rezultati ocenjevanja za mlečne izdelke. Na obeh ocenjevanjih so se s svojimi izdelki

izkazali tudi gorenjski kmetje in kmetice. Na ocenjevanju mlečnih izdelkov je Mija Cof iz Dorfarjev prejela zlato priznanje za maslo in skuto s sadjem ter bronasto za grški navadni jogurt, Tilda Bogataj iz Gorenje vasi zlato za poltrdi sir Janez in za poltrdi sir Pretovč, kmetija Odems iz Predoselj zlato priznanja za sadni in navadni jogurt, skuto in sirni namaz liptaver ter srebrno za kisló smetano, Matevž Jenko iz Reteč zlato za domačo mocarelo, Andreja Korošec s Koprivnika (Bohinj) zlato za skuto, Andreja Markič iz Bašlja zlato za sir z drobnjakom in srebrno za skuto, kmetija Pr' Anžk iz Gorenje vasi zlato za domači

borovničev jogurt, srebrni za domači jogurt vanilja s čokoladnimi kroglicami in za navadni jogurt ter bro-

Danes, v petek, ob 10. uri bo na dvorišču minoritskega samostana na Ptujju pogovor z naslovom Izzivi slovenskih kmetij z vidika večje prepoznavnosti njihove ponudbe.

nasto za domače maslo, Petra Potočnik s Hotavelj zlati za surovo maslo in domačo skuto ter srebrno za navadni jogurt, Miha Škanter iz Stare Fužine zlato za

kozji zeliščni namaz, medeno skuto in za albuminsko kozjo skuto, Danijela Dolinar iz Stare Oselice zlato za poltrdi sir Oslčan, Mojca Jenko Cupar iz Virloga zlato za skuto, Cilka Pegam iz Zatreke zlato za poltrdi sir, Barbara Toman z Brega pri Žirovnici zlato za domačo skuto, Katarina Zupan iz Radovne zlato za poltrdi sir Klemen. Ana Arh iz Mač bo dobila srebrno priznanje za domači praznični sir, Monika Ažman s Suhe pri Predosljah srebrno za navadno skuto, Irena Pibernik iz Suhadol srebrno za probiotični jogurt ter Petra Prešeren iz Jereke bronasti priznanje za navadni jogurt in domačo skuto.

Gospodarstvo v dobri kondiciji

V gorenjskem gospodarstvu se nadaljujejo pozitivni trendi, lanska povprečna mesečna plača je višja od prejšnjega leta in tudi od povprečne plače v Sloveniji. Manj je brezposelnih, marsikje pa so za delo prisiljeni sprejemati tujce.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Po ugotovitvah Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (Ajpes) so bile v minulem letu gospodarske družbe gorenjske regije uspešne, saj so povečale obseg poslovanja in poslovno leto zaključile z dobičkom. Kot je pojasnila vodja izpostave Ajpesa Kranj Zdenka Kajdiž, je nekaj več kot 5600 gorenjskih gospodarskih družb, ki so jim poročale o lanskem poslovanju, s skoraj 46 tisoč zaposlenimi lani ustvarilo 7,21 milijarde prihodkov in nekaj manj kot 324 milijonov evrov neto čistega dobička.

»Družbe, podjetniki in za druge so v lanskem letu zaposlovali 3140 več zaposlenih kot leto prej,« je povedala Zdenka Kajdiž in predstavila še nekaj drugih zanimivih podatkov. Tako je bilo lani na Gorenjskem ustanovljenih 250 družb, izbrisanih pa je bilo 288 družb.

»Največji vpliv na rezultate imajo velike družbe, čeprav jih je najmanj in skupno s srednjimi družbami predstavljajo le 2,2 odstotka. Mikro družb je 85,2 odstotka, majhnih pa 12,6 odstotka. Štirideset velikih in 83 srednje velikih družb je namreč zaposlovalo 56,5 odstotka vseh zaposlenih in ustvarilo skoraj dve tretjini vseh prihodkov. Rezultati tudi kažejo, da več kot osemdeset odstotkov prihodkov od prodaje na tujih trgih ustvarijo velike in srednje gospodarske družbe,« je povedala Zdenka Kajdiž.

Vodja izpostave Ajpesa Kranj Zdenka Kajdiž

Plače nad državnim povprečjem

Povprečna mesečna bruto plača je bila lani na Gorenjskem za 34 evrov višja od slovenskega povprečja in za 59 evrov višja od plače v letu 2017. Povprečna mesečna bruto plača na Gorenjskem je znašala 1686 evrov. Močno izstopajo plače v Cerkljah, kjer je povprečna bruto plača znašala kar 2613 evrov. Cerkljam sledijo občine Šenčur in Škofja Loka, najnižje pa so v občinah Tržič, Naklo in v občini Bohinj, kjer je povprečna bruto plača znašala le 1345 evrov.

Četrtnina družb lani z izgubo

Večina družb v regiji, kar pomeni več kot sedemdeset odstotkov, je preteklo

poslovno leto končala v pozitivnih številkah, preteklo leto pa je s čisto izgubo v višini 69 milijonov evrov končala dobra četrtnina družb v regiji. Te družbe so zaposlovali 12,5 odstotka vseh zaposlenih, obseg izgub pa se je povečal za polovico. Večje zneske čiste izgube, nad pol milijona evrov, je v letu 2018 ugotovilo 14 družb gorenjske regije. Skupaj so pridelale sedemdeset odstotkov čiste izgube v regiji,« je pojasnila Kajdiževa in dodala, da se je obseg izgub v primerjavi z letom prej povečal kar za polovico.

Kljub rasti izgube je Gorenjska lani še vedno beležila skoraj 324 milijonov evrov neto čistega dobička, saj so družbe, ki so poslovale z dobičkom, ustvarile 392 milijonov evrov dobička, kar je za tri odstotke več kot

leto pred tem. Po podatku o neto čistem dobičku je bila Gorenjska lani med slovenskimi regijami uvrščena na tretje mesto in je od leta 2017 pridobila eno mesto.

Pomanjkanje delovne sile

Stopnja registrirane brezposelnosti je s 5,6 odstotka na Gorenjskem najnižja v državi, kjer je februarja znašala 8,4 odstotka. V letu dni se je brezposelnost na Gorenjskem znižala še za pol odstotne točke. Večina tistih, ki se prijavijo v evidenco brezposelnih, v roku petih mesecev dobi zaposlitev.

Sicer pa imajo delodajalci na Gorenjskem kar nekaj težav z iskanjem delovne sile. »Zaradi pomanjkanja delovne sile uvažamo delavce iz drugih držav, predvsem iz držav nekdanje Jugoslavije,« je povedal direktor kranjske območne službe Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje Drago Perc in dodal, da praktično vsi, ki so prijavljeni v evidenco brezposelnih in zmožni ter pripravljeni delati, dobijo zaposlitev. Najpogosteje med brezposelnimi ostajajo starejši od petdeset let. »Tudi te so delodajalci pripravljeni zaposliti, problem pa je, ali so za delo sposobni, saj se dostikrat zgodi, da ne opravijo zdravniškega pregleda,« je pojasnil Drago Perc in povedal, da je trenutno največ prostih mest razpisanih za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih v gradbeništvu, gostinstvu ter v zdravstvu in socialnem varstvu.

Sklad obrtnikov znižal pokojnine

Skupščina Sklada obrtnikov in podjetnikov je v ponedeljek potrdila znižanje pokojnin iz poklicnega pokojninskega zavarovanja za 30,4 odstotka.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Znižanje bo veljalo po stanju na dan 30. maja in bo prizadelo nekaj več kot devet tisoč zavarovancev sklada. Kot je ob tem dejal predsednik uprave sklada Bojan Jean, bodo na osnovi sprejetih sklepov lahko nadaljevali postopke za ustanovitev nove zavarovalnice in še naprej prodajali prostovoljna pokojninska in investicijska pokojninska zavarovanja, za katera načrtujejo, da jih bodo prenesli na zavarovalnico. Sprejeti sklepi jim tudi omogočajo, da še naprej rešujejo problematiko z državo in hkrati ustrezno urejajo nova zavarovanja.

Obrtniki po koncu druge svetovne vojne niso bili vključeni v pokojninsko in zdravstveno zavarovanje kot ostali državljani, zato so morali sami poskrbeti za svojo socialno varnost in so 1956. leta ustanovili sklad za vzajemno pomoč. V državni pokojninski sistem so začeli vplačevati premije šele 1965.

leta, prve pokojnine pa jim je zavod izplačal po letu 1985. Da bi jim država popravila krivico, je leta 2000 z zakonom določila letno povračilo, znesek pa jim je pred tremi leti z zakonom znižala. Ker je sklad dobival od države na leto namesto šest mi-

Sklad ima več kot 19 tisoč članov in več kot dvesto milijonov evrov denarja. Na leto izplača za 9,8 milijona evrov pokojnin.

lijonov evrov le še šeststo tisoč evrov, ni imel več dovolj denarja, da bi vsem članom sklada lahko izplačeval pokojnino v tednji višini, s tem pa po ugotovitvah agencije za zavarovalni nadzor tudi ni več izpolnjeval pogojev (o finančni trdnosti oziroma solventnosti) za ustanovitev zavarovalnice. Uprava sklada je predlagala znižanje pokojnin že na začetku aprila, vendar ga je skupščina tedaj zavrnila.

Zaupanje v sklade

Število vlagateljev v vzajemne sklade narašča, prav tako obseg njihovega finančnega premoženja.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Združenje družb za upravljanje investicijskih skladov, ki združuje šest slovenskih družb za upravljanje, je v tednu, ki ga je zaznamoval svetovni dan vzajemnih skladov, predstavilo trende na področju varčevanja v vzajemnih skladih. Kot je dejala direktorica združenja Karmen Rejc, se v Sloveniji zaupanje v vzajemne sklade povečuje. Medtem ko se je število družb za upravljanje skrčilo, število vlagateljev v vzajemne sklade narašča, trenutno jih je okoli 450 tisoč, prav tako pa tudi njihovo finančno premoženje v skladih. Gospodinjstva so imela ob koncu lanskega leta v skladih 1,7 milijarde evrov denarja, pri tem pa njihov delež finančnega premoženja v skladih še vedno močno zaostaja za evropskim povprečjem. Povprečen Evropejec ima v vzajemnih skladih približno deset odstotkov finančnega premoženja oziroma

5800 evrov, povprečen Slovenec pa šest odstotkov premoženja, kar predstavlja 900 evrov. »Razlog za to je tudi pasivnost prebivalstva, ki se premalo zaveda nujnosti dolgoročnega varčevanja, pravilne razporeditve premoženja ter vpliva inflacije,« je dejala Karmen Rejc in navedla podatke, da slovenske družbe za upravljanje v stotih vzajemnih skladih upravljajo približno 2,7 milijarde evrov, skupaj z denarjem v alternativnih skladih in s premoženjem, ki ga upravljajo na podlagi pogodb o gospodarjenju s finančnimi instrumenti, pa približno 3,7 milijarde evrov.

Predsednik združenja Matjaž Lorenčič, sicer predsednik uprave KBM Infond, je dejal, da je varčevanje v vzajemnih skladih ena od oblik dolgoročnega varčevanja, a za takšno varčevanje je pogoj stabilno in predvidljivo davčno okolje. Vlagatelji postajajo tudi vse bolj izobraženi.

HomeHelp prepričal Evropsko komisijo

JASNA PALADIN

Domžale – Pretekli teden se je z ljubljanske železniške postaje v Sofijo podal t. i. Startup train, na katerem si je svoje vstopnice priborilo petdeset mladih s svojimi odličnimi poslovnimi idejami. Med vsemi pa si je le petnajst ekip zagotovilo možnost, da se potegujejo za zagonski kapital investicijskega sklada Launchub. To je uspelo tudi izbrancem iz Štartaj Domžale. Z idejo HomeHelp so prepričali Iza Vrtačnik, Filip Uranc in Zala Gajser, s svojo poslovno idejo Oriscraper pa Nejc Vrbovšek. Ideja HomeHelp je v Sofiji nato navdušila

Zmagovalna ekipa Štartaj Domžale Iza Vrtačnik, Filip Uranc in Zala Gajser / Foto: Andraž Fijavž Bačovnik

tako potencialnega slovenskega investitorja, ki je v zagon projekta pripravljena vložiti 100 tisoč evrov kapitala, kot tudi Evropsko komisijo, ki je mladim domačim podjetnikom podelila mednarodno nagrado Evropske komisije za najbolj družbeno koristno idejo. Homehelp je storitev, preprosta za uporabo pri starejših ljudeh. Na enotni telefonski številki je na voljo pomoč v primeru npr. pokvarjenega pomivalnega stroja, pokvarjenega kotlička v stranišču in podobno. Ekipa na drugi strani telefona pa nato na dom pošlje strokovnjaka, ki reši problem.

Uspešno oživljali voznika

SIMON ŠUBIC

Bled – Gorenjski policisti so v ponedeljek popoldne s pomočjo občanov uspešno oživljali voznika, ki je med vožnjo z Bleda proti Lescam pri krožišču za golfsko igrišče zapeljal s ceste in trčil v drevo.

V nesreči so posredovali radovljški in blejski policisti, na kraju pa so se že ustavili tudi naključni mimoidoči. Radovljški policist, ki je tudi prvi posredovalec, je hitro ocenil stanje voznika in zaznal, da ne diha, zato so ga s pomočjo občanov spravili iz vozila in začeli s temeljnimi postopki oživljanja. Drugi del policijske patrulje je medtem pripravil opremo za oživljanje (avtomatski

defibrator in obrazno masko za predihavanje), ki je bila v policijskem vozilu. Med nudenjem prve pomoči se je na kraju ustavila tudi zdravnica iz jeseniške bolnišnice, ki je do prihoda reševalcev prevzela izvajanje masaže srca, radovljški policist pa je nadaljeval s predihavanjem.

»Timsko delo naključnih mimoidočih, blejskih in radovljških policistov ter zdravnice do prihoda reševalcev je bilo uspešno. Voznik je bil odpeljan v zdravstveno ustanovo,« je sporočil Bojan Kos, tiskovni predstavnik Policijske uprave Kranj. Okoliščine kažejo, da je voznik s ceste zapeljal zaradi zdravstvenih težav in je bil to tudi razlog za oživljanje, je dodal.

So tudi vam ukradli orodje?

Kranj – Kranjski kriminalisti so pri preiskovanju vlomov pri enem od osumljencev pridobili fotografije več kosov električnega orodja (vrtalni stroji, žage ...), za katerega sumijo, da je bilo ukradeno. Čas odtujitve za zdaj ni znan, fotografije pa so nastale lanskega novembra ali decembra, kazniva dejanja pa so bila sicer lahko izvedena že pred tem. Policisti pojasnjujejo, da storilci orodje običajno ukradejo iz vozil, garaž in gradbenih zabojskov. Lastniki, ki sumijo, da gre morda za njihovo orodje, naj se osebno oglasijo na Policijski postaji Kranj.

Fotografija enega od domnevno ukradenih orodij, vse fotografije so sicer objavljene na FB-strani PU Kranj.

Gorele naoljene krpe

Kranj – V sredo dopoldne so v podjetju Ekol v industrijski coni Laze v Kranju gorele naoljene krpe. Kranjski poklicni gasilci so skupaj z zaposlenimi krpe pogasili, jih premetali s delovnim strojem in požarišče pregledali s termovizijsko kamero.

Morali so ga pridržati

Podnart – V sredo so se policisti odzvali na prijavo, da je v Podnartu vinjen moški v zasebnem prostoru in na javnem kraju z nasilnim in drznim vedenjem kršil javni red. Moški s kršitvami ni prenehal niti po prihodu policistov, ki so ga zato pridržali. Na policijski postaji je moral ostati do streznitve.

Orodje metal čez ograjo

Jesenice – Jeseniški policisti so v sredo obravnavali poskus tatvine orodja iz trgovine, ki jo je osumljenec nameraval izvesti tako, da je orodje metal čez ograjo. Ker so ga opazili zaposleni, je storilec zbežal, a ne daleč, saj so ga policisti izsledili.

Režiji dve, igralcem pa ena

»To je bilo zrežirano za oceno dve, igralci pa so bili za minus ena,« je na sojenju kranjskogorskemu županu Janezu Hrovatu, ker naj bi z ozke poti v Malo Pišnico porinil naravovarstvenega nadzornika, dejala ena od prič obrambe.

SIMON ŠUBIC

Kranj – »Ni logike, da bi nadzornika s poti porinil župan, ker je bil tedaj od njega oddaljen že pet do deset metrov. Če je kdo lahko porinil nadzornika, sem to lahko bil samo jaz, ki sem mu bil najbližji, približno meter za njim,« je na včerajšnjem nadaljevanju sojenja kranjskogorskemu županu Janezu Hrovatu na Okrožnem sodišču v Kranju zatrnila priča Zoran Šordjan, eden od udeležencev delovne akcije čiščenja že dolga leta zaprte lovske poti v dolino Male Pišnice 12. aprila 2017. Ker je akcija brez ustreznih dovoljenj potekala znotraj Triglavskega narodnega parka (TNP), so jo naravovarstveni nadzorniki TNP nameravali ustaviti, pri tem pa je nadzornik Radko Legat z ozke poti padel po strmi brežini in se poškodoval. Kranjsko tožilstvo zatrjuje, da je nadzornik padel, ker ga je s poti z bokom odrinil Hrovat, ki je zato obtožen preprečitve uradnega dejanja uradni osebi.

Obtoženi Hrovat odločno zanika, da bi Legata porinil s poti, Legat pa je po drugi strani prepričan, da je prav kranjskogorski župan kriv za njegov padec. Oškodovančeve trditve so na prejšnji obravnavi potrdili tudi njegovi sodelavci, tedaj prisotni nadzorniki TNP. »Ko je šel Jani (županov vzdevek, op. p.) mimo Rada, ga je z bokom namerno porinil, da je padel navzdol. Padel je vznak po nevarni poti in začel vpiti na pomoč. Janez se ni zmenil za klice, ni

Župan Janez Hrovat (desno) zatrjuje, da se naravovarstvenega nadzornika Radka Legata, ko ga je obšel na ozki poti, ni niti dotaknil. / Foto: Simon Šubic

ga poskusil zaustaviti,« je tako pred sodnico Marjeto Dvornik konec aprila zatrdil naravovarstveni nadzornik Anton Štular.

»To ni res. To je čista laž. Ta nadzornik je tedaj pritekkel za nami. Nihče razen mene ni natančno videl, kaj se je zgodilo. Že ko je nadzornik tekkel proti dogodku, se je drl, da ga je porinil župan. Tedaj sem ga prijel za roko in mu rekel: 'Oprosti, ali se zavedaš, kaj lahko dobiš za lažno pričanje.' Nemo goče je, da bi videl padec,« pa je na Štularjevo pričanje večeraj odgovoril Zoran Šordjan, ki zatrjuje, da je Legat padel sam. Povedal je namreč, da je Legata najprej na poti zaobšel župan, za njim pa tudi predsednik Planinskega

društva Kranjska Gora Marko Kopač. Legat je pogledal za njima, nato pa padel po brežini, je razložila priča: »Tako sem pomislil, zakaj je sploh padel, ali je morda imel kaj težkega v nahrbtniku. Ko je drsel po brežini, se je začel dreti: 'Na pomoč, župan me je porinil! Ubiti me hoče!' Župan pa je bil tedaj že pet do deset metrov naprej, Kopač pa dva do tri metre.« Kot je še dodal Šordjan, župan padca ni videl, ker je bil s hrbtom obrnjen proti Legatu. Ko je Legat začel vpiti, da ga je župan porinil, se je obtoženi najprej nasmehnil, češ da gre za šalo, šele ko je videl, da je Legat zares padel, pa se mu je obraz zresnil, je še povedala priča.

Podobno je razložil tudi

Marko Kopač, ki sam padca ni videl, saj je tudi sam Legatu tedaj kazal hrbet. Niti se ne spomni, kje in kako je na lovske poti prehitel nadzornika. »Ko sem naredil že nekaj korakov proti Janiju, sem za seboj zagledal roko, ki je segla proti meni, nato pa sem videl nadzornika, ki je ležal v grmičevju in se je drl, da ga je porinil župan. Rekel sem mu, kako te je lahko župan porinil, če si za mano padel, župan pa je bil nekaj metrov pred mano,« je na sodišču povedal Kopač in zatrdil, da se je nato Legat 'kot slab igralec' še enkrat zakotalil navzdol. »To je bilo zrežirano za oceno dve, igralci pa so bili za minus ena,« je še dodal.

Zaslišali so tudi Jožeta Lavtižarja, ki je prav tako sodeloval pri čiščenju poti. Legatovega padca ni videl, je razložil, podobno kot že omenjeni prič pa je tudi sam podal oceno, da nadzornik ni padel na nevarnem mestu. »Brežina, kjer je zdrsnil Legat, je porasla z rušjem, tudi ne gre za strm breg, saj se je ustavil po kakšnih osmih metrih in je bil tedaj dva metra nižje od poti. Breg se šele po dvajsetih metrih začne spuščati v skale in prepadno območje,« je pojasnil. Lavtižar se tudi ni strinjal z nadzorniki TNP, ki so jim prepovedali čiščenje poti v Malo Pišnico: »Za urejanje obstoječih poti niso imeli te osnove. Ta pot pa je stara sto let, sam jo poznam 45 let.«

Sojenje bodo nadaljevali v torek in pričakovati je, da bosta tedaj tožilstvo in obramba tudi že pristopila h končnim besedam.

Sodišče prič ne bo zasliševalo

Kranjsko sodišče je ta teden končalo obravnavo tožbenega zahtevka Hete, ki od jeseniške bolnišnice zahteva več kot pol milijona evrov odškodnine.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjska okrožna sodnica Jasna Levč Uršič je v sredo zavrnila predlagana zaslišanja prič in postavitve sodnega izvedenca in s tem na hitro končala obravnavo odškodninske tožbe Hete, nekdanje slabe banke avstrijskega Hypa. Ta od Splošne bolnišnice Jesenice zahteva 540 tisoč evrov odškodnine, ker ji ne omogoča upravljanja spodnjega zunanega parkirišča v obsegu,

kot ga določa pogodba. Sodnica, ki ocenjuje, da lahko relevantno stanje ugotovi že na podlagi drugih dokazov in listin, bo o tožbenem zahtevku predvidoma odločila v mesecu dni.

Prekinili električne vode

O Hetini tožbi smo poročali marca, ko je kranjsko sodišče razpisalo prvi narok. Pooblaščenec tožnice Dušan Mitrovič je tedaj pojasnil, da Heta na parkirišču, ki

ga upravlja po stečaju družbe Avioprojekt, po izgradnji urgentnega bloka v letu 2014 ni več imela možnosti postavitve zapornice, parkirnih avtomatov in videonadzora, saj so bili med gradnjo prekinjeni električni vodi. Odškodninski zahtevki se nanašajo na izpad parkirnin za obdobje po letu 2016, ko je Heta od družbe Avioprojekt v stečaju prevzela upravljanje parkirišč, in sicer na podlagi tripartitne pogodbe, sklenjene med takratnim Hypo

leasingom, Avioprojektom in bolnišnico.

Pooblaščenec bolnišnice Dejan Vovk pa je pojasnil, da gre za kompleksna razmerja iz časa graditve garažne hiše leta 2008, pri čemer Avioprojekt zaradi finančnih težav ni izpolnil vseh svojih obveznosti. »Zadevo je prevzela Heta, ki se je postavila na stališče, da svojih obveznosti ni dolžna izpolniti, medtem ko od bolnišnice zahteva izpolnitev vseh njenih obveznosti. Ker gre za vzajemne

obveznosti, to ni dopustno,« je dejal. Odvetnik je ob tem opozoril, da je morala Heta najprej pripraviti ustrezen načrt elektrifikacije parkirišča in pridobiti služnosti, kar da je storila šele 4. marca letos. V Heta odgovarjajo, da jim je bolnišnica to preprečevala in pogojevala s plačilom služnosti, čeprav ji ta pripada po pogodbi o stavbni pravici.

Heta in jeseniška bolnišnica sta v sodnem sporu tudi zaradi zgornjega zunanega parkirišča, kjer je v času gradnje urgentnega bloka stala mobilna bolnišnica Role 2. Sodišče v Ljubljani je v tem sporu odločilo, da parkirišče pripada bolnišnici, a se je Heta na sodbo pritožila, zato mora zdaj o zadevi odločiti višje sodišče.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Staro povezuje z novim

Kamničanka Lucija Perko že več kot polovico življenja živi v tujini. Najprej se je kot oblikovalka izobraževala v Italiji, zdaj pa že dvanajsto leto živi in dela na Tajskem. Delati s Tajci zna biti živčna vojna, priznava, a jo ohranjanje tradicionalnih tehnik oblikovanja nakita in dediščine toliko bolj pritegne.

JASNA PALADIN

Štiridesetletna Lucija Perko letos spomladi ob obisku rodnega Kamnika ni bila najbolj navdušena nad hladnim vremenom, saj priznava, da jo pod Alpami že tako vedno znova zebe. Kako tudi ne, saj že več kot desetletje živi in dela na Tajskem. Tja jo je pot popeljala bolj kot ne po naključju, čez meje pa se je odločno začela ozirati že v času študija arhitekture. Sprva se je odpravila v Firence, saj se je želela bolj usmeriti v študij oblikovanja notranjih prostorov – in tam ostala deset let. Dokončala je študij notranjega oblikovanja na zasebni šoli, opravila magisterij na smeri industrijskega oblikovanja, našla delo na tem področju, nekje vmes spoznala svojega moža, nato pa z obema rokama pograbila priložnost, da se odpravi v Azijo poučevati na izpostavo italijanske zasebne oblikovalske šole. In tako je pristala v Bangkoku, glavnem mestu Tajske. Kmalu se ji je v novem domu pridružil mož, rodili sta se jima dve hčerki in družinica v Aziji zdaj živi že dvanajsto leto.

Njena poslovna pot je zelo zanimiva. »Poleg poučevanja sem odprla svoj studio, kjer izdelujemo ročno narejen srebrni nakit. Naša delavnica je na severu Tajske, saj so naši mojstri srebrarji pripadniki ljudstva Karen, ki živijo ob meji z Burmo, in izdelujejo srebro po starih tehnikah. Naš dizajn se prilagaja njihovim metodam dela.

Nakit pravzaprav ni nekaj, kar bi me kot oblikovalko najbolj zanimalo, bolj me zanima sam proces ohranjanja tradicionalnih tehnik in dediščine, ki se povsod po svetu izgublja. Na tem področju sem delala že diplomsko in magistrsko nalogo in od nekaj me je zanimalo, kako bi dizajn lahko pripomogel pri ohranjanju nekega znanja, kako bi se dalo staro povezati z novim. Po naključju sem prišla v stik z izdelovalci srebra, po natančnejšem ogledu njihovih metod in izdelkov me je presenilo, kako unikatno je karensko srebro in kako začuda so izdelki dostikrat dolgočasni, že od nekaj isti, in se mi je zdelo, da je v tem priložnost za oblikovalski poseg. In tako me je zaneslo v nakit, vedno pa imamo še sto idej, kako bi širili proizvodnjo tudi na druga področja – svilo, keramiko, les, papir ...« pravi.

In kako je delati, poslovati s Tajci? »Delati s Tajci zna biti živčna vojna, saj imajo povsem drugačen način komuniciranja. Ni razburjenja in ni povzdigovanja glasu in bognedaj, da bi se kdaj noga odprto razjezil, s tem končaš vse odnose in nočejo več sodelovati s tabo. Vse to se sicer super sliši, v resnici pa seveda ni vse vedno tako. Naučiti sem se morala začeti brati med vrsticami in razumeti, kdaj 'ja' pomeni 'ja' in kdaj 'ne', saj 'ne' nekako sploh ne obstaja. Azijci so pač drugače vzgojeni in se obnašajo po nekih drugih pravilih in družbenih pričakovanjih. To smo jasno

videli, ko sta šli hčerki v tajsko šolo. Ker nam tajska šolska diktatura ni preveč dišala, smo ju na koncu prepisali v waldorfsko šolo.«

Povedala nam je še, da so se morali na Tajskem dodobra navaditi na vročino in vlago in da je tamkajšnje življenje pestro, slikovito, po svoje lažje, po svoje pa tudi težje kot pri nas. »Kar se tiče vsakdanjika, je verjetno največja razlika to, da razen izjemo ni treba kuhati; hrana je namreč osrednji element tajske kulture, vse je na voljo ob vseh urah, in ja, človek se razvadi. Predvsem pa se tu nikomur ne mudi,« nam je še povedala in priznala, da najbolj pogreša češnje in breskve, slovenski kruh in našo naravo ter muzeje in razstave, saj evropska kultura v svetu nima primerjave.

Z družino (doma vsakodnevno govorijo štiri jezike – slovensko, italijansko, tajsko in angleško) v Kamnik pride vsako leto v marcu in aprilu, ko so na Tajskem šolske počitnice. Pa bodo na Tajskem tudi ostali? »Za zdaj ostajamo tu, vendar ne izključujem možnosti, da se vrnemo. V tej deželi se stvari lahko tudi čez noč zamenjajo, s tem mislim predvsem na politično situacijo. V zadnjih letih smo videli blazno zaostrovanje pravil glede dovoljenja za bivanje, Tajska se vsekakor malo zapira pred tujci v tem pogledu in na vse kriplje ščiti vse, kar je tajsko – ravno obratno kot Slovenija, kjer se vse po vrsti prodaja v tuje roke,« še zaključuje.

Lucija Perko s svojo družino / Foto: osebni arhiv

Na Tajskem starodavne tehnike oblikovanja srebra povezuje s sodobnimi oblikami. / Foto: osebni arhiv

Pogovor

Mirko Vovk, častni občan Bleda, fotograf, pilot, golfist, vsestranski športnik ... **Stran 20**

Pogovor

Erika Povšnar, dobitnica zlatega znaka zbornice zdravstvene in babiške nege ... **Stran 21**

Obletnice

Pred šestdesetimi leti je v Preddvoru nastalo jezero Črnava. **Stran 22**

Od petka do petka

Predsednik republike Borut Pahor meni, da Slovenska vojska kljub vsem pomanjkljivostim brezhlibno opravlja svoje naloge. / Foto: Daniel Novakovič (STA)

Interpelacijo obrambnega ministra Karla Erjavca poleg predlagatelja podpirata tudi NSi in SNS. / Foto: arhiv GG

Evropska investicijska banka je odobrila 250-milijonsko posojilo za projekt drugi tir Divača-Koper. / Foto: arhiv GG

Interpelacija in posojilo

Interpelacijo obrambnega ministra Karla Erjavca poleg predlagatelja SDS podpirata tudi ostali opozicijski stranki NSi in SNS. Evropska investicijska banka je odobrila posojilo za drugi tir.

SIMON ŠUBIC

Dan Slovenske vojske

V sredo smo obeležili dan Slovenske vojske (SV). Osrednja slovesnost je potekala že dan prej v Cerkljah ob Krki, na njej pa je predsednik republike in vrhovni poveljnik obrambnih sil Borut Pahor v slavnostnem govoru poudaril, da je glede pripravljenosti SV sicer mogoče ugotoviti pomanjkljivosti, toda kljub temu brezhlibno opravlja naloge, ki so ji naložene, tako v domovini kot na operacijah in misijah v tujini. Ob tem je dodal, da je Slovenija varna država in da SV predstavlja vojaški steber te varnosti. Ustvariti pa bo treba pogoje, v katerih bodo njeni pripadniki čutili tako moralno kot tudi materialno zadoščenje za opravljanje poslanstva, je dejal Pahor. Opozoril je, da poklic vojaka ni konkurenčen s primerljivimi poklici, izpostavil pa je tudi preslabo opremo in oborožitev, kar po njegovih besedah vpliva tudi na medčloveške odnose. »Vendar je spodbudno dejstvo, da se po mnogih letih odlašanja z rešitvami vendarle obetajo nekatere pomembne sistemske spremembe,« je ob omembi skorajšnje priprave bele knjige o obrambi napovedal predsednik. Tudi načelnica Generalštaba SV Alenka

Ermenc je opozorila, da Slovenija potrebuje dobro opremljeno, usposobljeno in pripravljeno vojaško silo, v prvi vrsti za zagotavljanje lastne obrambne sposobnosti, za zagotavljanje podpore drugim akterjem v nacionalnovarnostnem sistemu ter za zagotavljanje mednarodnega miru.

Interpelacijo podpirajo tudi v NSi in SNS

Podpore interpelaciji obrambnega ministra Karla Erjavca, ki jo je pred tednom dni vložil SDS, so napovedali tudi v NSi in SNS. Erjavec je sicer prepričan, da interpelacija ne bo uspela. Razume jo predvsem v smeri želje SDS, da bi ohranila vpliv v vojski. »To ni vojska SDS ali pa vojska Karla Erjavca, Janeza Janše, ampak je to vojska vseh državljanov in državljanov Republike Slovenije,« je poudaril v izjavi za medije. Skupaj s premierjem Marjanom Šarcem sta prepričana, da v njegovem ravnanju pri razrešitvi Mihe Škerbinca z mesta poveljnika poveljstva sil Slovenske vojske in vlogi vojaške obveščevalne službe, katere zlorabo v SDS očitajo Erjavcu, ni bilo nič nezakonitega. Tako Erjavec kot premier Marjan Šarec interpelacijo vidita v kontekstu prihajajočih evropskih volitev. »Prepričan sem, da se bodo

po 26. maju, ko bodo evropske volitve mimo, tudi tenzije s strani SDS, ki je največja opozicijska stranka, umirile,« je dejal Erjavec. V soboto je sicer na pomoč policistom pri preprečevanju nezakonitih migracij na južni meji priskočilo dodatnih 35 vojakov.

Odobrili posojilo za drugi tir

Evropska investicijska banka (EIB) je v sredo odobrila posojilo za projekt drugi tir Divača-Koper v višini do 250 milijonov evrov. Takšno odločitev sta pričakovala tako ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek kot direktor projektnega podjetja 2TDK Dušan Zorko, saj je projekt drugega tira med Koperom in Divačo že pred tem podprla Evropska komisija. Zorko ocenjuje, da je z odobritvijo posojila EIB drugi tir postal evropski projekt. V naslednji fazi bodo z EIB tekla pogajanja glede določb posojilne pogodbe, so napovedali. EIB je sicer kot pogoj za posojilo postavil državno poroštvo, kar pa po besedah Bratuškove ne bi smela biti težava. Poroštveni zakon je namreč že pripravljen, sprejet pa mora biti do podpisa kreditnih pogodb, torej predvidoma do konca leta. Projekt drugega tira naj bi stal nekaj manj kot 1,2 milijarde evrov.

V državnem proračunu je za projekt predvidenih 400 milijonov evrov za dokapitalizacijo podjetja 2TDK, poleg tega je predvidenih 250 milijonov evrov evropskih sredstev, 250 milijonov evrov s strani najemodajalcev, 167 milijonov evrov posojil komercialnih bank, še 122 milijonov evrov pa bo država zagotovila s pobranim pribitkom k cestnini za tovorna vozila na določenih avtocestnih odsekih.

Dogovor o regresu

Pogoji za izplačilo regresa za javne uslužbence v višini, kot ga je predlagala vlada, so že izpolnjeni, saj sta aneks h kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti že podpisala dva sindikata, je v začetku tedna povedal minister za javno upravo Rudi Medved. Najslabše plačani bodo tako dobili 1050 evrov regresa, večina zaposlenih v javnem sektorju pa dobrih 886 evrov. Večji del sindikatov javnega sektorja sicer s predlogom ni bil zadovoljen, a za kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti in njene anekse ni določen poseben kvorum. Zadostuje že, da k podpisu pristopi zgolj en sindikat. Če pa aneksa ne bi podpisal noben sindikat, bi vsi javni uslužbenci dobili regres v višini minimalne plače – 886 evrov.

Slovinci v zamejstvu (664)

Evropski projekti so velika priložnost

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Predsedniki državnega sveta so med tistimi slovenskimi politiki, ki redkeje obišejo Slovence v sosednjih državah, tudi na Koroškem, čeprav bi državni svetniki kot zastopniki civilne družbe lahko bolj neobremenjeno vplivali na odnose matične države s Slovenci zunaj meja države. Zato je torok celodnevni obisk predsednika slovenskega državnega sveta Alojza Kovšca na Koroškem hvalevreden. Prvi med državnimi svetniki se je sicer najprej srečal z zastopniki Slovenske gospodarske zveze v Celovcu z in nekaterimi gospodarstveniki in na našem generalnem konzulatu z zastopniki političnih organizacij na Koroškem, v Pliberku v Podjuni pa je popoldne obiskal obnovo zadružno trgovino,

poslovalnico Slovenske posojilnice – Banke ter galerijo Werner Berg. Zvečer je v Celovcu sodeloval na prireditvi »Alpe Adria Pannonia – regija prihodnosti« in se pogovarjal s koroškim deželnim glavarjem dr. Petrom Kaiserjem in predsednikom avstrijskega zveznega sveta Ingom Appejem, ki je tudi župan Borovelj.

Po pogovoru z zastopniki Slovenske gospodarske zbornice v Celovcu in političnimi predstavniki manjšine je predsednik državnega sveta Alojz Kovšca povedal, da »problemi, ki so bili izpostavljeni, niso take vrste, za katere bi lahko rekli, da Slovenija ne bi mogla pomagati«. Eden od njih so neizkoriščene možnosti Slovenije za sodelovanje v evropskih čezmejnih projektih,

kar vpliva tudi na sodelovanje s Slovenci na Koroškem. Slovenija mora prevzeti del odgovornosti pri skrbi zanje, pri čemer nam je lahko vzor Madžarska, ki pomaga svoji manjšini v Prekmurju tako moralno kot materialno. Učiti se moramo pri boljših od sebe, je poudaril Kovšca. Pri sodelovanju Slovenije z Avstrijo sta v logističnem pomenu velika priložnost Luka Koper in načrtovana boljša povezava z njo in nov veliki železniški logistični center v Sinči vasi na Koroškem. Vrata državnega sveta bodo odprta za vsakogar, ki bo želel na gospodarskem in tudi na drugih področjih sodelovati s Slovenijo, je povedal Alojz Kovšca.

Pogovor s predsednikom državnega sveta so pozitivno ocenili tudi sogovorniki

Predsednik državnega sveta Alojz Kovšca (drugi z desne) s predstavniki političnih organizacij Slovencev na Koroškem

s koroške strani. Manuel Jug, predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, je povedal, da so dali na pogovoru posebno pozornost načinom, kako ohraniti slovensčino, še posebej kot pogovorni jezik v družinah, kulturi in medijem, med katerimi je treba najti najprej

rešitev za slovenski tednik Novice. Problem Novic je v svoji izjavi po pogovoru postavil na prvo mesto tudi poslujoči tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev Mirko Oraže, pri čemer pričakuje, da bo tudi Slovenija spomnila Avstrijo na odgovornost za manjšinske medije.

Po svetu

Za Evropsko unijo

Pred volitvami v Evropski parlament bi rad tudi na tem mestu opozoril, kako pomembno je, da se teh volitev udeležimo. EU je kljub vsem težavam garant miru in razvoja v Evropi. V tej povezavi smo močnejši, kot bi bili sicer ...

MIHA NAGLIČ

Petsto milijonov nas je!

Dne 9. maja je minilo že 74 let od konca druge svetovne vojne in hkrati 69 let od 9. maja 1950, ko je tedanji francoski zunanji minister Robert Schuman predlagal ustanovitev Evropske skupnosti za premog in jeklo – kot sredstvo, da se preprečijo nove vojne med Francijo in Nemčijo. Razglasil je, da bo na ta način »vojna ne samo nepojmljiva, ampak tudi stvarno nemogoča«. Tisti med nami, ki so zdaj stari okrog dvajset ali trideset let, mogoče mislijo, da je mir v Evropi samoumeven. Zgodovinarji in redki še živeči pričevalci, ki so drugo svetovno vojno še sami doživeli, pa dobro vedo, da temu ni tako. Vojna v Evropi za zdaj stvarno še ni mogoča, je pa spet pojmljiva. Močna Evropa očitno ni pogodu niti ZDA niti Rusiji niti Kitajski. In še marsikomu ne. Tudi tistim Evropejcem, ki se zbirajo pod prapori skrajno desnih strank in navijajo za ponovno uveljavitev močnih nacionalnih držav, ki bi bile v EU le ohlapno povezne. A Evropo močnih in med seboj nespravljenih nacionalizmov smo že imeli in prav ti so množice Evropejcev v prvi polovici 20. stoletja pogнали na morišča obeh svetovnih

vojn. / Pred njima in po njih je Evropa v zadnjih dveh stoletjih dvakrat doživela obdobji dolgega miru. Prvo se je začelo po porazu Napoleona pri Waterlooju (1815) in je trajalo skoraj celih sto let, vse do 1914, ki je izbruhnila prva svetovna vojna. Drugo se je začelo maja 1945 (in prav po zaslugi EU še traja), po zmagi zaveznikov v drugi svetovni vojni, v kateri sta bila poražena dva najhujša predvojna nacionalizma, nemški in italijanski, in njima podrejeni, ve se, kateri. Tako ni čudno, da se nove nacionalistične sile krepijo prav v državah poraženkah: Alternativa za Nemčijo, Salvinijska Liga v Italiji. Tudi Orbanov fenomen ni brez povezave z dejstvom, da je bila Madžarska ena največjih poraženkov tako prve kot druge svetovne vojne; po prvi je izgubila več kot polovico nekdanjih ozemelj, med njimi slovensko Prekmurje. In tako ni čudno, da tudi nekatere aktualne desne stranke v Sloveniji in na Hrvaškem oživljajo in ponovno častijo duha v vojni poraženih domobranskih in ustaskih sil. Bolj čudno in skrb vzbujajoče je, da se skrajno desne in nacionalistične sile krepijo tudi v državah zmagovalkah, zlasti v Franciji z Narodno fronto, ki jo vodi Marine Le Pen. Bojeviti nacionalizmi za svoje delovanje

potrebujejo tudi grešnega kozla, nemški in italijanski sta ga pred drugo svetovno vojno našla v Judih in komunistih, zdaj pa so v tej vlogi dejanska grožnja, po drugi pa pridejo v vlogi grešnega kozla prav skrajnim desničarjem v njihovem pozivanju k nacionalni enotnosti in zapiranju Evrope v ksenofobne nacionalistične tvorbe, kakršna je Orbanova Madžarska ... / Dovolite mi še osebni pripis. Pripadam generacijam, ki so se v desetletjih po drugi svetovni vojni rojevale in živele v miru. Hkrati pa smo starejši doživeli čase, ko je bila Evropa razdeljena na dva bloka, meje med državami pa so bile bolj ali manj zaprte in nadzorovane. Nekdanji tovariši še pomnimo, kako smo kontrabantali čez meji v Italijo in Avstrijo, a ta doživetja so bila bolj farsa kot tragedija. Ljudje, ki so hoteli čez berlinski zid, pa so doživljali tudi tragedije. Sam ne bom pozabil doživetij, ko sva s prijateljem septembra 1971 zasebno potovala z vlaki v Moskvo in nazaj. To je bil res čisto en drug svet. Danes pa lahko državljan EU potujemo od Portugalske do Estonije, ali pa iz polarne Laponske na Ciper, ne da bi nas kdo šikaniral n Gledališče Nasmeah a mejah. In povsod lahko plačujemo z evri. Petsto milijonov nas je, glasujemo za

strpne in povezovalne politične opcije in ostanimo skupaj!

Trump pohvalil Orbana

Ameriški predsednik Donald Trump je 13. maja v Beli hiši sprejel madžarskega premierja Viktorja Orbana. Gospoda sta si očitno simpatična in tega ne skrivata. Med fotografiranjem pred začetkom uradnih pogovorov je gostitelj gosta pohvalil z besedami: »Naredil si dobro delo in zavaroval si svojo državo.« A so se po evropskih brž oglasili še ameriški kritiki. Ugledni časnik Washington Post je izrazil razočaranje nad dejstvom, da Trump objema avtoritarne voditelja, kakršni so Vladimir Putin, Kim Džong Un ali Recep Tayyip Erdogan. Sprejem Orbana v Beli hiši pred evropskimi volitvami naj bi bil jasen znak politične podpore Washingtona populistični politični usmeritvi v Evropi.

Plastika enajst kilometrov globoko

Ameriški potapljač Victor Vescovo je na dnu Marianškega jarka, ki je najgloblji poznani del svetovnih oceanov in najnižja točka površja Zemljine skorje, našel – plastično vrečko ... Brez komentarja.

Francoski državnik Robert Schuman (1886–1963), eden od očetov EU, prihaja na prvo zasedanje evropskega parlamenta v Strasbourgu, ki mu je tudi predsedoval, 19. 3. 1958. / Foto: Wikipedija

Simpatije: ameriški državni sekretar (= zunanji minister) Mike Pompeo v gosteh pri madžarskem premierju Viktorju Orbanu v Budimpešti, 11. 2. 2019 / Foto: Wikipedija

Obilje plastike ne pokriva le oceanskih obal (na sliki plaža v Gani, Afrika), ampak tudi njihove površine in globine. / Foto: Wikipedija

Za boljšo šolo (20)

Ali bi lahko v šoli prilagajali pouk vsakemu učencu posebej

IVKA SODNIK

Zakon o osnovni šoli v poglavju o organizaciji pouka vsem učiteljem od prvega do devetega razreda narekuje, da morajo pri poučevanju in drugih oblikah organiziranega dela diferencirati delo z učenci glede na njihove zmožnosti. To pomeni, da morajo upoštevati različne sposobnosti učencev, njihovo psihofizično stanje, njihovo predznanje in interese ter njihovo notranjo motivacijo in to upoštevati pri pouku. Zato je poučevanje v današnji šoli tako zahtevno in naporno, saj učitelji ogromno časa in energije porabijo samo za discipliniranje in motivacijo otrok, potem šele sledi poučevanje. Dejstvo je, da so otroci v vseh pogledih zelo različni, in učitelji naj bi

te razlike upoštevali in temu prilagajali pouk. Da so med učenci zelo nadarjeni ter tudi učenci s posebnimi potrebami, se dokaj hitro opazi, pogosto pa se spregleda večino, ki bi prav tako potrebovala individualno prilagojene metode in oblike dela. Zakonodajalci se zavedajo, da v velikih oddelkih en sam učitelj ne more prilagajati pouka vsakemu otroku posebej, zato so poiskali neko vmesno rešitev, ki se ji reče notranja diferenciacija. Učence naj bi pri pouku čim pogosteje razdelili v manjše ali večje skupine s prilagojenimi zadolžitvami in metodami učenja. Ta oblika dela se najpogosteje uporablja v prvem razredu, kjer poučujeta dva učitelja hkrati in so razlike v

predznanju med otroki največje. V podskupinah oziroma manjših učnih skupinah naj bi izvajali predvsem timsko delo in sodelovalno učenje. Učitelji kot mentorji prehajajo od skupine do skupine in usmerjajo delo, svetujejo, po potrebi pojasnjujejo in skrbijo za disciplino ter delovno vzdušje. Učenci niso zgolj poslušalci, ampak se aktivno učijo in s tem pridobivajo veliko bolj trajna znanja – prebirajo učna gradiva, poiščejo bistvene podatke, pišejo povzetke, podatke primerjajo in urejajo, lahko pa jih tudi analizirajo in delajo določene zaključke. Pri naravoslovnih predmetih v skupinah delajo poskusih, raziskujejo, merijo, tehtajo ali pa predmet in pojave

opazujejo zunaj učilnice v naravnem okolju. Učenci se ob delu učijo razmišljati in sklepati ter do določenega problema izoblikovati kritično mnenje. In ravno takšne učence bi radi – razmišljujoče in kritične. Zato naj bi bilo frontalnega pouka in posredovanja podatkov čim manj, učenci naj bi pod učiteljevim vodstvom sami iz učne snovi izluščili tisto, kar je zares pomembno. Na ta način bi se učenci naučili učiti se – in to pri vsakem predmetu na specifičen način. Takšen pouk je sicer naporen, vendar prinaša učencem veliko več zadovoljstva, saj niso zgolj pasivni poslušalci, pač pa se vsak po svojih močeh angažirajo, da bi njihova skupina uspešno opravila zadano nalogo.

Z dobro načrtovanim in izvedenim skupinskim delom lahko preprečimo tudi veliko disciplinskih težav. Za oblikovanje manjših učnih skupin se uporabljajo različni kriteriji. Učence lahko grupiramo po sposobnostih, po motivaciji, po stopnji samostojnosti ali glede na njihovo predznanje. Zato bi lahko bile med učenci razlike tudi v količini učne snovi in obsegu domače naloge.

Da bi t. i. notranja diferenciacija po naših šolah zaživele v večji meri, bi morali biti izpolnjeni nekateri osnovni pogoji, npr. drugačna organizacija pouka, sistematično usposabljanje učiteljev za sodobne oblike poučevanja, timsko delo učiteljev pri načrtovanju pouka ...

Pogovor

Življenje kot iz romana

Mirko Vovk

Življenjska pot fotografa, pilota, golfista in nasploh vsestranskega športnika Mirka Vovka, ki so mu letos podelili naziv častni občan Bleda, je polna bogatih doživetij. Ob njegovih spominih imaš občutek, kot da bereš zanimivo in nadvse napeto zgodbo.

MATEJA RANT

Najpogosteje vas opisujejo z besedami svetovljan, človek dejanj in srčne kulture, na kratko človek z veliko začetnico, ki prav zaradi vsega tega ostaja skromen in preprost. Kaj bi vi dodali k temu opisu?

»Sam najbolj cenim zdravje, brez tega ne bi bilo tudi nič od naštetega. Sicer pa je name zelo vplivalo dejstvo, da sem bil nezakonski otrok in torej obsojen na to, da sem se moral za vse boriti; zmerjali so me s pankrtom, a se nikoli nisem branil s pestmi, ampak z dejavnji; zato sem se tudi priključil Sokolom, ki so bili zelo napredna organizacija. Stari oče mi je rekel: na svetu sta samo dve vrsti ljudi, dobri in slabi. Veliko dobrega boš naredil, če ne boš nikomur škodoval.«

Kariero ste v turizmu na Bledu začeli že kot šestletni deček. Kako ste prišli do te svoje prve službe?

»Začel sem kot t. i. liftboy v hotelu Park, kjer je bil moj stric direktor. Ker sem se izkazal, sem dobil uniformo in tako sem začel dobivati lepe napitnine. Dve uri na dan sem bil vmes prost, in ker so imeli lastniki Parka v lasti tudi Grajsko kopališče, sem si lahko privoščil brezplačno kopanje, ob tem pa sem si dodaten zaslužek zagotovil še s prodajo olja za sončenje.«

Kako se spominjate takratnega mondenega Bleda, ko so se po promenadi sprehajale dame v toaletah?

»To je bilo prvo klimatsko letovišče v Avstriji, kjer se je še v času Avstro-Ogrske zbirala družbena smetana, ki je tu ostajala tudi po mesec, dva ali več. Ob delu v hotelu sem se naučil lepega vedenja in osnov tujih jezikov. Ob popoldnevih, ko se je pil čaj ob petih, je pri Kazini igrala glasba, svojo zabavo smo imeli tudi otroci. Potem so se dame preoblekle in se sprehodile po promenadi, kjer so si našle plesalce za zvečer. Takratno blejsko plesišče je bilo edinstveno v Evropi, saj se je steklena streha nad plesiščem lahko odprla in se je plesalo pod zvezdami. Diplomati so imeli še svoje prireditve v hotelih, v tridesetih letih prejšnjega stoletja so se začeli prirejati tudi veslaški turnirji. Županska funkcija

pa je bila takrat neplačana – enkrat na teden je župan sklical predstavnike gostinstva, trgovine, kmetov in predstavnika tujih diplomatov ter so se vse zmenili. Danes pa je kup zaposlenih na občini, pa ni nič mogoče doseči.«

Kako pa Bled z množico turistov z vsega sveta doživljate danes?

»Če je bil Bled včasih klimatsko letovišče prvega razreda, je zdaj samo še običajen turistični kraj, kot Radovljica ali Lesce.«

Kaj se vam na področju blejskega turizma zdi najbolj problematično?

»Na vodilnih mestih v turizmu sploh ni več domačinov; tudi če komu poskušajš kaj svetovati, te nihče ne posluša, saj so prepričani, da sami vse vedo. Prenovljeni objekti niso dovolj, največja težava je, ker ni ljudi – turizem je najzahtevnejša gospodarska panoga, vse temelji na človeku, noben stroj ga ne more zamenjati.«

Kako bi bilo torej po vašem mogoče Bledu znova povrniti nekdanji blišč?

»Od semaforja v Lescah do Bleda in skozi Bled imamo najslabše cestišče v Sloveniji, na tem delu avtomobili ves čas stojijo v koloni. In ne bo nič bolje, ker novo cesto načrtujejo šele na vrhu Betina. Nobenega domačina nič ne vprašajo. Verjetno zato, ker bodo spet nekateri zaslužili zraven in bodo tako za drag denar 'pokončali' Bled.«

Rodni Bled ste za nekaj časa zamenjali s Švicco, kjer ste med drugim tudi vodili hotel La Romantica. Kaj vas je gnalo v tujino?

»Pozimi, ko so Hotel Park zaprli, sem kot šef recepcije delal v ljubljanskem hotelu Slon. Ob obisku delegacije iz Švice se mi je približal gospod, ki me je nekaj dni opazoval pri delu, in mi rekel, naj mu napišem, za kakšno vsoto bi sprejel delo v njegovem hotelu. Takratni direktor hotela Slon se je osebno zavzel, da sem dobil dovoljenje za odhod v tujino, ob potnem listu pa so mi priskrbeli še majhno knjižico, za katero sem kasneje ugotovil, da mi odpira vsa vrata. Tako sem prišel v hotel v Lugano, kjer so mi takoj priskrbeli dva smokinga, saj s sabo nisem imel praktično ničesar.

Mirko Vovk / Foto: Tina Dokl

Zadolžen sem bil za sprejem gostov, med prvimi je bil filmska zvezda Clark Gable. Ko je izvedel, da sem pilot, si je zaželel poleteti z majhnim letalom, ker tega prej še ni izkusil. S sabo je vzel filmsko kamero in poletela sva nad več kot dva tisoč metrov visokim ledenikom, od koder se je odpiral razgled nad celotno okolico. Na letališču niso mogli verjeti, da nama je z jadralnim letalom uspelo poleteti tako visoko, in zvečer sem moral ob filmih, ki jih je posnel, vsem razlagati o Jugoslaviji. Spoznal sem tudi Sophio Loren, pa Gino Lollobrigido, ki je imela za moža Slovenca, in vrsto drugih slavnih osebnosti.«

In kaj vas je spodbudilo, da ste se kljub uspešni karieri v hotelirstvu vrnili na Bled?

»Hotel so prek zime zaprli, zato so me gospodarji povabili, da grem z njimi za tri mesece z ladjo na potovanje okrog sveta. A problem je bil, da se je gospodarica zaljubila vame in sem vedel, da se ji na ladji ne bom mogel izogniti. Zato sem našel rešitev – uredil sem si poziv na orožne vaje. Razen tega bi se moral odreči jugoslovanskemu državljanstvu, če bi želel dobiti švicarski potni list, temu pa se nisem želel odpovedati.«

Vam nikoli ni bilo žal, da niste ostali v Švicco?

»Pred časom je bila na Bledu predsednica Švicarske konfederacije Simonetta Sommaruga in na županovo prošnjo sem se tudi jaz srečal z njo. Poznala je mojo zgodbo, in ko je gledala okrog sebe – jezero, otok, grad

–, je priznala, da je to najlepší kraj na svetu. Nežno me je prijala za roko in rekla: Človek ima samo eno domovino, razumem, da se ji niste odrekli.«

Leta 1948 so vas med 2200 kandidati skupaj še s 67 drugimi izbrali za pilotsko šolo v Rumi v Vojvodini, ki ste jo končali kot najboljši v letniku. Pravite, da občutka v jadralnem letalu ni mogoče primerjati z nobenim drugim občutkom. Kako ste torej doživljali svet 'od zgoraj'?

»To je čisto druga perspektiva, devetdeset odstotkov ljudi tega sploh ne pozna. Mene je povsem prevzevalo. Ljubezen do jadralnega letalstva se je pri meni razvila prek modelarstva, ki so ga med vojno v šole uvedli Nemci. Letenje mi predstavlja nekaj nevsakdanjega, v zraku si sam svoj gospodar.«

Kako pa se je začela vaša fotografska kariera?

»V Ljubljani sem obiskoval fotografsko šolo in opravil tudi mojstrski izpit, iz Švice pa sem se vrnil s toliko denarja, da sem lahko odprl svoj fotografski lokal. Za blejske hotele sem fotografiral številne državnike, in ko so to videli v Ljubljani, so me pri protokolu zasnubili, da sem začel delati še zanje.«

Skozi fotografski objektiv ste spremljali obiske pomembnih državnikov in celo kronanih glav na Bledu. Kdo je na vas naredil največji vtis?

»Zagotovo Helmut Kohl, še prej pa Willy Brandt, s

katerim sva se takoj začela tikati. Čestital sem mu, ker je pokleknil pred sinogogo v Varšavi, ki so jo požgali Nemci. S Kohlom sem imel še več kontaktov. Nekoč sem ju z ženo peljal na otok, in ko smo prehodili nekaj stopnic na otoku, je bil že ves zadihnan. Ko sva ga z ženo spodbujala, je rekel, da je nama lažje, ker sva pol mlajša od njega. Na koncu sva ugotovila, da sva isti letnik in sem celo nekaj mesecev starejši. Od takrat dalje sva se tikala. Žena mu je ob našem druženju rekla, da ima zdaj idealno priložnost, da se opraviči Slovanom za Hitlerjeve besede, da smo manjvredna rasa. Sprejem Slovenije v Evropsko unijo je kasneje pospremil z besedami, da je bila Slovenija vedno del Evrope in mora tudi ostati Evropa.«

Znani ste tudi kot vsestranski športnik. Med drugim ste bili eden prvih slovenskih golfistov, petnajst let ste celo vodili Golf zvezo Slovenije, od leta 2000 pa ste njen častni predsednik. Kaj vas je pri tem športu najbolj privlačilo?

»Pri golfu je podobno kot pri letenju, vse je odvisno samo od tebe, okoli tebe vlada čista tišina, tako kot v zraku.«

Golfa sicer ne igrate več, kljub temu pa ostajate aktivni. Še vedno prehodite vsaj sedem tisoč korakov na dan?

»Če je le mogoče; vse imam na zapestni uri, nič ne morem pogoljufati. Sicer pa raje naredim dva koraka več kot manj.«

»Na vodilnih mestih v turizmu sploh ni več domačinov; tudi če komu poskušajš kaj svetovati, te nihče ne posluša, saj so prepričani, da sami vse vedo. Prenovljeni objekti niso dovolj, največja težava je, ker ni ljudi – to je najtežja gospodarska panoga, vse temelji na človeku, noben stroj ga ne more zamenjati.«

Pogovor

Zahvalili so se ji z zlatim znakom

Mag. Erika Povšnar

Kranjčanka mag. Erika Povšnar je prejela najvišje priznanje, to je zlati znak Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, za prispevek k razvoju zdravstvene vzgoje in promocije zdravja na področju primarne zdravstvene dejavnosti in uspešno implementacijo dobrih praks.

SUZANA P. KOVAČIČ

Zlati znak so vam podelili na nedavni slavnostni akademiji Zbornice – Zveze na Brdu pri Kranju. Poleg osebne zahvale ste podelili tudi sporočilo ...

»Dodeljena mi je bila čast, da se v imenu nagrajencev zahvalim za podeljena priznanja. Zlati znak zagotovo pomeni sporočilo, da smo se trudili na poklicna vprašanja dobro odgovoriti. Globoko pa sem prepričana, da nobeno profesionalno delo ni nikoli zasluža posameznika. Zato smo priznanja vsaj na simbolni ravni sprejeli v imenu mnogih naših kolegic in kolegov. Poudarek sporočila je bil na zavezi po nadaljnjem kakovostnem delu in želji, da bi stroka zdravstvene nege premogla na svoji poti razvoja dovolj znanja, podprtega z znanstvenimi spoznanji, dovolj samozavesti in samozaupanja ter modrosti. Predvsem pa, da bi v razpetosti med "mi" in "jaz" oziroma postmoderno usmerjenostjo v individualizem znali prepoznati pomembnost medčloveškega sožitja oziroma medčloveških odnosov. Med zaposlenimi zagotovo in ne nazadnje skladno s poslanstvom stroke v delu s pacienti. V soglasju z etiko odnosa do drugega, ki jo poudarja novodobni francoski filozof Levinas, ko pravi, obliče drugega me vedno nagonarja k odgovornosti. Obraz drugega mi vedno sporoča: Ne prizadeni me.«

Na akademiji ste obeležili stoletnico poklica medicinske sestre, tudi vi ste mu predani že štirideset let. Se vam zdi še vedno lep?

»Še vedno ga rada opravljam. Če se ozrem nazaj, je v tem času viden izjemen napredek zdravstvene nege in vseh drugih medicinskih strok, kar je prineslo človeštvu mnogo dobrega. Se pa sprašujem, ali zdravstveni sistem zna v celoti prepoznati potrebe ljudi in nanje tudi ustrezno odgovoriti. Patronažna služba je na primer v času tranzicije počasi izgubljala dober multidisciplinarni pristop, ki ga danes na vso srečo ponovno, "na novo" odkrivamo. Zdi se, da z razraščanjem birokracije, nemalokrat čudnim dojemanjem odgovornosti in drugih negativnih dogajanj sistem "izgublja človeka".

In prav na tem področju skrbi za človeka, skrbi za pacienta vidim velik potencial zdravstvene nege. Če bo le ustrezno prepoznan, izkoriščen in bo, to je prvi pogoj, zdravstvena nega dobila v sistemu zdravstvenega varstva mesto, ki ji pripada.«

Kaj vas je navdušilo za študij zdravstvene nege?

»V gimnazijskih letih sem razmišljala, da bi šolanje nadaljevala v pedagoški smeri. Kot dijakinja sem počitniško delo opravljala v kranjski porodnišnici. Navdušila sem se nad študijem fizioterapije. Ker pa vpisa tisto leto, ko sem zaključila gimnazijo, ni bilo, sem izbrala študij zdravstvene nege. Moja prva služba je bila na intenzivnem oddelku Klinike Golnik. Po kratkem času sem jo izključno zaradi nočnega dela zapustila. S tega vidika moj osebni poklon vsem, ki opravljajo nočno delo. Menim, da se tega vse pre malo zavedamo. Potem sem se zaposlila v kranjskem zdravstvenem domu, kjer sem kljub drugim ponudbam ostala do danes.«

Leta 2000 ste sprejeli izziv vzpostavitve zdravstvenovzgojnega centra v Zdravstvenem domu Kranj, danes znanega kot Center za krepitev zdravja ...

»V letu 2000 je na moji karierni poti v patronažni službi prišlo do sprememb. Tedanje vodstvo je takrat prepoznalo potrebe po bolj sistematični uvedbi zdravstvenovzgojnega dela. Z nekaj zamika so se začele dogajati tudi spremembe na nacionalnem nivoju z implementacijo zdravstvenovzgojnih centrov v 61 zdravstvenih domov v Sloveniji. V tem obdobju sem zaključila študij pedagogike in andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Ob delu v patronažni službi pa sem že pred tem opravljala zdravstvenovzgojno delo v okviru Šole za starše, na področju zdravstvene vzgoje v ginekološkem in šolskem dispanzerju. Vse te dejavnosti smo potem združili v zdravstvenovzgojnem centru, kjer sem prevzela novo delo.«

Kaj bistvenega ste do danes spremenili na področju preventivnih programov?

»Veliki premiki so se zgodili na področju duševnega

Erika Povšnar, koordinatorica programa za krepitev zdravja odraslih in programa za priprave na porod in starševstvo v Centru za krepitev zdravja ZD Kranj / Foto: Tina Dokl

zdravja. Programe smo v Centru za krepitev zdravja, ki je za zdaj pilotna nadgradnja zdravstvenovzgojnega centra, razširili in vsebinsko nadgradili med drugim s svetovalnico za duševno zdravje. Na voljo so daljše delavnice spoprijemanja z depresijo, tesnobo in stresom ter kratka delavnica tehnike sproščanja. Delavnice spoprijemanja s stresom in tehnike sproščanja so zelo dobro obiskane, zanju je veliko zanimanje. Uspešno že vsa ta leta izvajamo tudi druge delavnice: šolo zdravega hujšanja, zdrave prehrane, gibanja, svetovanja za opuščanje kajenja in svetovanja za tvegano in škodljivo pitje alkohola. Tudi kadrovske smo se okrepili, poleg diplomiranih medicinskih sester in diplomiranih fizioterapevtov sodelujejo tudi psihologi, dietetik in kineziolog.«

Bili ste med pobudnicami ustanovitve Sekcije medicinskih sester v promociji zdravja in zdravstveni vzgoji ter strokovna vodja skupine Pot k okrepanju – organizirane samopomoči bolnic z rakom dojke. Predavate na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin na Jesenicah, pišete priročnike, objavljate strokovne članke. Ste članica izvršnega odbora Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske in članica izvršnega odbora Društva za zdravje srca in ožilja – združnice Gorenjska, kot terapevtka sodelujete v klubih

zdravljenih alkoholikov. Kakšna je ta vaša izkušnja?

»Svoje mladostne želje po pedagoškem delu sem zagotovo uresničila kot predavateljica na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin. Delo z zasvojenimi z alkoholom pa opravljam praktično od začetka svoje poklicne poti. Za delo v skupinah zdravljenih alkoholikov me je navdušil pokojni dr. Janez Rugelj, ki je bil moj mentor pri prvi diplomski nalogi in tudi sicer. Pri nas je prvi razvil moderno alkoholologijo in klube zdravljenih alkoholikov, ki so eden od najbolj učinkovitih načinov zdravljenja. Sicer pa je pitje tudi čezmernih količin alkohola danes pri nas povsem sprejemljiva oblika vedenja. Manj sprejemljivo je biti zdravljeni alkoholik. A so ti ljudje veliko naredili v svojem osebnem razvoju, v sožitju v družinah, od njih sem se zelo veliko naučila. Na tem področju sodelujem tudi z Agencijo za varnost prometa kot izvajalka psihosocialnih delavnic za voznike, ki so dokazano vozili pod vplivom alkohola.«

Kaj bi rekli na podlagi svojih izkušenj o zdravju Gorenjcev?

»Vsi se bolj ali manj ukvarjamo z zdravjem. Nanj lahko gledamo z različnih zornih kotov: zdravstvenega, sociološkega, antropološkega ... Nekateri avtorji pravijo, da ni bilo družbe, ki bi bila tako bolna, kot je naša, in bi imela tako dolgo življenjsko dobo kot naša. Zdravje postaja

odlična tržna niša. Treba je ustvarjati nove – od trga mladosti, zdrave prehrane, do trga zdravja ... Zasuti smo na primer s kuharskimi oddajami, članki; koliko pa v družinah dejansko kuhajo oziroma kuhamo, koliko je skupnih obrokov, pa je druga zgodba. Seveda sem osebno že po stroki in prepričanju zavezana krepitevi zdravja, a malo kritičnega pogleda ne škodi. In zdravje Gorenjcev je po ugotovitvah Nacionalnega inštituta za javno zdravje območne enote Kranj na splošno dobro.«

Kaj vi dobrega naredite zase?

»Rada berem, za sprostitvev tudi kaj lahkotnega. Rada se družim, kam grem. Navdušena sem nad Bohinjem, v Ukanc se odpravim nekajkrat na leto. Imam tri vnuke; eden je že študent, dva sta še predšolska, z njima rada preživljam prosti čas. Energijsko za delo mi dajejo dobri in odkriti odnosi, relativno visoka poklicna svoboda in to, da to delo rada opravljam. Če v službi ne bi bilo kolektiva, ki se razume, ne vem, kako bi vsak dan hodila na delo. Pravzaprav imam že vso delovno kariero veliko srečo, morda lahko rečem celo milost, da delam z dobrimi sodelavci, v kolektivu, kjer so dobri odnosi. Ti so zame ključnega pomena. Vsem in vsakemu posebej se lahko zahvalim. V življenju pa me vodi misel, da nihče ni slučajno to, kar je, nihče slučajno ne izbere poklica. Učenju ni videti konca ... « (smeh)

»Energijsko za delo mi dajejo dobri in odkriti odnosi, relativno visoka poklicna svoboda in to, da to delo rada opravljam. Če v službi ne bi bilo kolektiva, ki se razume, ne vem, kako bi vsak dan hodila na delo. Pravzaprav imam že vso delovno kariero veliko srečo, morda lahko rečem celo milost, da delam z dobrimi sodelavci ...«

Obletnice

Ko so »gradili« jezero Črnava

Pred šestdesetimi leti je v Preddvoru nastalo jezero Črnava. »Zgradili« so ga v globoki soteski, po kateri je tekel potok Bistrica, in ga poimenovali po temnem smrekovem gozdu, ki je obdajal sotesko. Od takrat je jezero magnet, ki privablja obiskovalce, in najpogosteje fotografiran motiv Preddvora.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Do odločitve, da bi v Preddvoru »gradili« jezero, je prišlo leta 1958. Akumulacijsko jezero naj bi služilo kot rezervoar za pogon strojev takratnega lesnega industrijskega obrata v Preddvoru ob suši. Pobudnik je bil takratni predsednik Turističnega društva Preddvor Tone Tičar, omenjeno podjetje pa je takoj pristopilo kot sograditelj in prispevalo tudi nekaj denarja. Zamisel je namreč podprl tudi Jože Slanc, takratni delovodja v lesnem obratu in lastnik zemljišča, kjer naj bi nastalo jezero. Na žagi naj bi razžagali v soteski posekan les in izkupiček naj bi bil osnovni kapital za gradnjo jezera. Te podatke je v brošuro ob 70-letnici Turističnega društva Preddvor zapisala Mirjam Pavlič, dolgoletna članica in tudi predsednica društva. V arhivu društva so shranjeni zapisniki iz obdobja pred nastankom jezera. V enem od njih iz leta 1959 je zapisano, da je turistično društvo dalo prošnjo Turistični zvezi Slovenije za dotacijo za gradnjo naravnega kopaljšča na potoku Bistrica. Območje zavzema tri hektarje površine, jezero bi bilo globoko osem metrov, pripravne obale za kopanje kakih stotih kopalcev pa petsto metrov. V zapisniku, ki ga podpišeta tedanji predsednik Vinko Šenk in tajnik Jože Tičar, ocenijo tudi predračunsko vrednost te naložbe: 4,3 milijona takratnih dinarjev. V nadaljnjih zapisnikih poročajo o dograditvi jezua in o vlagateljih: krajevni prispevek h gradnji je 1,5 milijona dinarjev, milijon je prispevek Občine Kranj, osemsto tisočakov turistične zveze, razliko

so pokrili z udarniškim delom občanov. Udarniki so sekali drevje v soteski in pozneje izkopavali drevesne šture. Nato so očistili teren, opravili izkop zemlje za jezero, pripravili gramoz za betoniranje in napravili odtočni kanal. Najintenzivneje so dela potekala junija 1958. Gledalcev, ki so želeli videti, kako nastaja novo čudo v Preddvoru, je bilo vsak dan veliko. V poznejših zapisnikih tudi beremo, da ob jezeru snujejo gradnjo slačilnic, okrepevalnice, čolnarne, prostora za sončenje in v prihodnje tudi kamping naselja okoli jezera. Vse želje se seveda niso uresničile. Glavna, da Preddvor dobi jezero, pa se je vendarle uresničila in 20. junija 1959 je bila »novogradnja« tudi slovesno odprta. Poleg domačega turističnega društva je bilo za jezero zainteresirano tudi turistično podjetje Central, ki je upravljalo takratni grad Hrib. Pozneje je podjetje zraven zgradilo še hotel Bor, ki je bil dograjen leta 1974.

Magnet za obiskovalce

»Jezero je bilo vsa leta magnet za obiskovalce, predstavlja središče kraja in je tudi največkrat fotografiran motiv našega kraja. Gorenjska turistična zveza je nekoč sliko z jezerom izdala za koledar. Še več let po tem sem okvirjeno sliko s koledarja videvala po preddvorskih in drugih domovih,« pripoveduje Mirjam Pavlič. Člani turističnega društva so vsa leta kot prostovoljci skrbeli za urejanje jezerske okolice. »Ob jezeru so se odvijale tudi vse večje prireditve, tam je tujim gostom plesala preddvorska folklorna skupina, tudi izletnike in turiste

smo vedno najprej peljali k jezeru.« Na jezero so domačini še vedno ponosni, čeprav imajo v zvezi z njim vedno tudi pripombe. Veseli so, da se je ohranila naravna okolica in da ni prevladal beton. Tako kot številna jezera v Sloveniji in na tujem, ki so lepo hortikulturno urejena z obvodnim zelenjem in leseno opremo, bi si sogovornica želela, da ostane tudi v Preddvoru in upa, da bo imela nova lokalna oblast za to še naprej dovolj posluha.

Prej soteska, zdaj jezero

Pobudniki gradnje jezera so danes že pokojni, se pa njih in Preddvora brez jezera in pozneje z njim spominja danes 90-letni domačin Boštjan Jocif. »V mojem otroštvu in mladosti je na mestu, kjer je danes jezero Črnava, skozi sotesko, poraščeno z gozdom, tekla Bistrica. Po brežinah tam okoli smo se otroci smučali in sankali, na levem bregu smo imeli tudi skakalnico,« se spominja Boštjan Jocif. »Pred drugo svetovno vojno je bila lastnica gradu Hrib družina Slanc, ki se je ukvarjala s turizmom. V lasti so imeli kopaljšče na Kokri, imeli so tudi tri čolne v barvah takratne jugoslovanske zastave. Gostje so namreč prihajali pretežno iz Banata in Bačke, ponje so hodili s kočijami na železniško postajo v Kranj.« Po vojni in nacionalizaciji se je s turizmom na tem območju ukvarjalo podjetje Central. Direktor je bil Jože Dvoržak, za katerega sogovornik pravi, da je veliko naredil za preddvorski turizem. »Preddvor je bil že prej lep kraj, z jezerom pa je še pridobil,« pravi Boštjan Jocif in navaja, da je več domačinov po vojni dobilo kredite

in uredilo turistične sobe, da so sprejemali goste. Spominja se tudi mož, ki so sodelovali pri nastanku jezera: glavnega pobudnika Toneta Tičarja, športnika, hribolazca, občudovalca narave, po stroki pa ekonomista, ki je s svojim vplivom pripomogel k turističnemu razcvetu; njegovega brata Jožeta in Vinka Šenka, katerih imeni smo zasledili v društvenih zapisnikih iz obdobja nastajanja jezera Črnava. Jocif sam ni sodeloval pri »gradnji« jezera. Ravno v tistem času je bil v vojski, in ko se je vrnil, se je na mestu nekdanje soteske potoka Bistrica razlivalo jezero. Navdušilo ga je, tako kot še mnoge domačine, ki so se tja hodili kopat, čolnarit, ribarit ali zgolj na sprehod ob vodi. Pojasni nam tudi, kako je jezero dobilo ime: »Soteska, po kateri je tekel potok Bistrica, je bila obdana z gostim smrekovim gozdom, kjer je bilo precej temno. Po tej črnavi je dobilo jezero svoje ime.«

Še danes je jezero najpomembnejši generator turizma v Preddvoru, kjer si ne želijo množičnega turizma, pač pa predvsem goste, ki si želijo doživetja v neokrnjeni naravi, pove župan Rok Roblek in naniza načrte, ki jih ima občina v zvezi z jezerom. Dobili ga bodo v upravljanje, pridobili vodne pravice in začeli urejati zahodno obalo jezera, kjer so skoraj izključni lastniki in so že pridobili vsa soglasja. Jezero je namreč v lasti države, vzhodna in severna obala sta v zasebni lasti, zahodna pa je poleg dveh zasebnih lastnikov kot rečeno občinska last. Sprejemajo tudi odlok o plovbnem režimu. Že to nedeljo nameravajo splavitvi čolne, dodaja direktorica

Boštjan Jocif se spominja Preddvora, preden je imel jezero.

Ena prvih fotografij preddvorskega jezera

Jezero z gradom Hrib, ko še ni bilo hotela Bor

Zavoda za turizem Preddvor Ernesta Koprivca. Slovesna splavitvev bo ob 10. uri, dogodek so v sodelovanju z zavodom Gibaj in zmagaj povezali z dobrodelnim veslanjem, ves dan se bodo vrstile

prireditve. Tudi s splavitvi čolnov proslavljajo letošnji jubilej jezera, Koprivčeva pa spomni, da slavijo še eno obletnico: dvajset let že prirejajo potop božičnega drevesa v jezero.

Jezero Črnava danes / Foto: Tina Dokl

Značilna preddvorska razglednica

Na robu

Za kulisami je vse drugače

MILENA MIKLAČIČ

usode

Govoriti o mrtvih slabo ni nekaj, kar bi pogosto prakticali. Preteče precej vode, preden smo o pokojnikih sploh pripravljene spregovoriti. Tudi Sonja ne bi pristala na pogovor, če mi ne bi zgodbe o svojem prvem zakonu obljubila že pred dvema desetletjema. Poročena je bila s priznanim umetnikom, intelektualcem, človekom, ki so ga poznali po obilici pozitivne energije.

»A takšen je bil le do praga domačih vrat. Ko si je obul copate, je v trenutku postal čisto drug človek: razvajen otrok, trmast, siten, ukazovalen, tudi ohol. Če mu kaj ni bilo prav, me je žalil z najbolj nemogočimi izrazi.« pripoveduje Sonja.

»Copate so bile njegov poseben fetiš. Nosil je takšne, kot jih je nekoč imel njegov ded. Ker jih v prosti prodaji ni bilo moč najti, mu je nove pošiljal družinski prijatelj, ki je živel v Švici. Žal tudi njega ni več med živimi, pa je bil izjemno razumevajoč in toleranten gospod. Druga stvar, pri kateri ni bilo slepomišnja, je bilo kosilo. Točno ob določeni uri je prišel domov, se preobul in sedel za mizo. Ko je ura odbila peto, je zajel prvo žlico juhe. Leta in leta sva se prepirala, naj si pred jedjo umije roke, a bob ob steno! Ni jih hotel. Če sta za mizo z neumitimi rokami sedela ded in oče, bo enako počel tudi on! Nikoli ni uporabljal robcev, zato smo oblačila, v katerih je hodil med ljudi, tedensko nosili v čistilnico, saj si je nos brisal kar v rokah.

Tudi s časovnim zamikom ni spoznanje, da je bil takšen že takrat, ko sva se spoznala, nič manj boleče. Jaz mlada, nadobudna študentka, on priznan umetnik. Očaral me je, tako kot je do zadnjega dne življenja očaral vsakega, ki ga ni bolj intimno poznal. Zanj sem bila kot Eliza Doolittle iz Pigmaliona. Pri dvajsetih mi je takšen odnos zelo laskal. Bila sem še naivna, slepo zaljubljena, malo pa tudi domišljava, da me takšen moški sploh hoče imeti ob sebi.

Nekega večera me je poklical in me vprašal, ali bi se z njim poročila. Bila sem presenečena. Med nama se do takrat ni zgodilo nič, razen dveh, treh "intelektualnih" mečkanj v mojem avtomobilu, ko sem ga peljala domov, ker ni imel izpita za avto. Logično, da sem pristala, katera na mojem mestu pa ne bi? Šlo je zato, da je dobil štipendijo, ki mu je omogočala, da se za eno leto preseli v tujino, pa je ob sebi potreboval žensko, ki bi skrbela zanj.

Poroka se je zgodila na hitro. Prisotni so bili le moji bližnji, svojih ni vabil, ker si te časti menda niso zaslužili. Bilo mu je samo po sebi umevno, da bodo prijatelji čez noč uredili tudi zame potni list in vizum. V bivši državi so bili tovrstni postopki lahko tudi zelo dolgotrajni. Prav tako mu je bilo logično, da bom za leto dni obesila študij na klin. Niti pomislil ni, da ga ne bi.

Mimogrede: na srečo mu je ustanova, ki ga je povabila, podaljšala licenco za še eno študijsko leto, kar je posredno omogočilo tudi meni, da sem lahko poslušala nekatera predavanja, ki bi sicer ostala za večne čase nedosegljive sanje.

Kljub temu da sva bila že skoraj mesec dni poročena, sva imela prve spolne odnose šele po selitvi v tujino. Ko je bilo tiste duhomorne

telovadbe konec, sem bila neskončno razočarana. Prvič me ni niti razdevil, kaj šele, da bi me zadovoljil. Ko je po dveh, treh minutah končal, je zlezal z mene, me pokril z odejo ter dejal: "Za prvič bo dovolj. Naslednja lekcija pride na vrsto jutri."

Četudi sem bila zaljubljena kot noč, sem bila hkrati zelo žalostna. Ko je bilo najmanj treba, sem se spomnila prijateljic, ki so naju prišle pospremit na letališče. Iz njihovih oči je sijala čista zavist ob misli, da je človek, ki so ga občudovale, izbral mene, ne katere od njih.

Ko si je zjutraj nadel obleko in si obul čevlje iz pravega usnja, je bil videti sanjski. Nekaj neukrotljivih kodrov mu je padalo na čelo, ravno prav široka ramena ... Noge so mi klecale, ko sem ga samo gledala, tako privlačen je bil!

Ponoven šok sem doživela, ko je nama začelo zmanjkovati denarja. Nekako sem mislila, da bo poleg niti ne tako majhne štipendije še zaslužil, a kaj, ko je denar vidno kopnel. Ne da bi se sploh kaj pogovarjala v to smer, mi je postalo kristalno jasno, da se bom morala zaposliti, da s študijem ne bo nič. Z dvema dokončanima letnikoma arhitekture sem dobila solidno plačano službo v neki nepremičninski agenciji. Delo sem vzljubila, saj je bilo v glavnem vezano na prodajo ali najem

nepremičnin srednjega in višjega razreda. Moj Dragi mi je prepustil upravljanje s financami. On je brezglavo trošil, jaz pa sem plačevala račune. Morda se še spomnite prvih mobilnih telefonov? Bila sva med prvimi, ki sva ga imela. Nekoč si je zaželel čisto posebnega seksa, o katerem vam bom malo kasneje kaj več povedala. Osebo, ki je lahko ustregla njegovim perverzним željam, je našel v neki drugi državi. Račun za telefon, ki je prišel konec meseca, je bil astronomski: skoraj 15 tisoč nemških mark. Mislila sem, da me bo kap! Ko sem mu očitala zapravljanje, je le skomignil z rameni, me narahlo odrinil in mirno odšel skozi vrata.

Po nekaj težkih, mukotrpnih in ubijajočih mesecih se me je dotaknila kruta resnica: moj Dragi ni bil sposoben normalnih spolnih odnosov. Njegov fetiš je bil, da je gledal druge pri uriniranju. Če je hotel doseči vsaj približek orgazma, pa je nekomu plačal, da je uriniral po njem.

Trenutki, ko sem se soočala z njegovimi skrivnostmi, niso bili lahki. Nikogar nisem imela, s katerim bi lahko delila svojo bolečino, ki me je razjedala kot hitro napredujoči tumor. Z njim se je bilo tudi nemogoče pogovarjati. Sebe je imel za neke vrste božanstvo, kar je bilo po eni strani morda tudi res.

Vsi, ki so prišli v njegovo bližino, so ga občudovali, diplomski študentje, ki jim je občasno, ko se ni ukvarjal s svojo umetnostjo, predaval, pa so ga oboževali.

Le v eni stvari mi je ustregel: ko sem si zaželela otroka, ki pristal na umetno oploditev. Imela sem veliko srečo, da je bil že prvi poizkus uspešen. Pred rojstvom hčerke sva se vrnila domov.

Po osamosvojitvi umetniki in tudi sama umetnost kar naenkrat niso bili več tako cenjeni kot nekoč. Naročil ni bilo, Dragi pa je še zmeraj živel na veliki nogi, kot je bil od nekdaj vajen. Bili smo prisiljeni prodati stanovanje in se preseliti v manjše. Dragi je v brezdelju začel vidno propadati. Ker se ni znal sam zaposliti, je začel k sebi vabiti ljudi, ki so imeli podobne, zelo bizarne spolne navade kot on. Med svojimi seansami so pili konjak, viski, kadili travo, urinirali drug po drugem, po kavču, po tleh ...

Življenje je postalo nevzdržno. Če sem hotela rešiti sebe in predvsem hčerko, sem se morala umakniti na varno. Pri tem mi je pomagal prijatelj iz študentskih let, ki je kasneje postal tudi moj mož. S svojo izpovedjo pa bi želela opozoriti vse, ki ste nevoščljivi drugim: nikoli ne veste, kaj se skriva za njihovo zunanostjo!«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Nadžkof Anton Vovk in atentat »spontane« množice

PETER COLNAR

V Vrbi na Gorenjskem se je 19. maja leta 1900 v hiši, v kateri je bil stoletje prej rojen France Prešeren, rodil ljubljanski nadškof Anton Vovk. Bil je Prešernov pranečak, saj je bila njegova stara mati Marija Vovk (Mina) Francetova sestra.

Gimnazijo je končal v Kranju. Leta 1917 je vstopil v malo semenišče v Škofovskih zavodih v Šentvidu, pozneje pa v ljubljansko semenišče. Kot kaplan je služboval v Metliki in v Trzinu, kjer je leta 1928 postal župnik. Leta 1945 je prevzel vodstvo ljubljanske škofije. Med letoma 1951 in 1961 je upravljal tudi slovenski del reške škofije in od 1951 do 1955 slovenski del tržaško-koprške škofije. Ko je papež Janez XXIII. ljubljansko škofijo 22. decembra leta 1961 povzdignil v nadškofijo, je bil imenovan za prvega ljubljanskega nadškofa.

Anton Vovk je prevzel škofijo po drugi svetovni vojni v zelo zapletenih časih. Kljub hudim težavam, ki jih je imel z novo oblastjo, si je prizadeval za ureditev odnosov med Katoliško cerkvijo in državo. Doživljal je številna psihična nočna zasliševanja in fizična trpinčenja. Leta 1952 je bil hudo ranjen, ko so ga na železniški postaji v Novem mestu polili z bencinom in zažgali, vendar je kljub hudim opeklinam preživel.

V župniji Stopiče pri Novem mestu so farani sredi januarja 1952 dokončali obnovo dotrajanih orgel, ki naj bi jih Anton Vovk blagoslovil. Iz Ljubljane do Stopič je bilo mogoče priti najprej z vlakom do Novega mesta. V predoru pred Mirno Pečjo je v temo cerkvene dostojanstvenike nekdo polil z neznano tekočino, na železniški postaji v Novem mestu pa je

na peronu škofa čakala velika množica nahujskanih ljudi – demonstrantov! Množica ni hotela spustiti cerkvene dostojanstvenika. Porinili so ga v čakalnico, kjer je moral stopiti na mizo. Potem so ga med podivjanim vpitjem grobo žalili, pljuvali in se iz njega grdo norčevali. Milica, ki je bila ves čas prisotna, ni ukrepala.

Po prihodu na peron je škof s svojim spremstvom trčil na »spontane« zbrano množico. Čez kakšno uro šikaniranja so škofa zrinili nazaj v vlak, ki pa je po voznem redu v Ljubljano odpeljal šele čez nekaj ur. Zmeda je bila popolna, policija pa je iz varne razdalje vse samo mirno opazovala. Potem se je zgodilo. Eden od demonstrantov je ponorel in škofa dvakrat polil z bencinom. Po tem pa je škof hipoma zagorel. Miličnik Ivan Tavčar je škofu takoj pomagal sleči

Zanimivi Gorenjci in dogodki tedna iz dežele Kranjske:

- V Št. Petru na Krasu se je 14. 5. 1894 rodil mlekarški strokovnjak Srečko Šabec. Po njegovi zaslugi sta bili po letu 1945 zgrajeni mlekarški šoli v Škofji Loki in Kranju.
- V Dobju v Poljanski dolini se je 16. 5. 1841 rodil slikar in konservator Ivan Franke. Bil je začetnik umetne vzreje postrvjih vrst na Kranjskem.
- Dne 18. 5. 1811 je ob pol dveh popoldne zagorelo v Kranju ter v vaseh Huje in Klanec. Od 263 mestnih hiš jih je požar uničil 184, pogorelo pa je tudi 11 skednjev z žitom in krmili.

plašč in pogasiti ogenj. Pri tem se je tudi sam lažje požakoval. Škof je dobil močne opekline po vratu. Miličniki so poklicali dežurnega zdravnika, ki pa je škofa smel samo obvezati, v bolnišnico pa drhal škofu ni pustila oditi. Čez nekaj ur se je ranjeni škof vrnil z vlakom nazaj v Ljubljano. Posledice zažiga je nosil vse življenje.

Podivjana množica pa se ni razšla. Z glasnim rjovenjem je odšla v mesto pred novomeško proštijo, v kateri so bili za močnimi vrati zaklenjeni vikar Marko Mihelič, kanonik Janez Frančič in prošt Alojzij Štukelj. Hoteli so obračunati tudi z njimi. Šele pozno popoldan so se demonstranti nezadovoljni počasi razšli.

Divja strast

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Že od nekdanj velja, da je flamenco ples španske pokrajine Andaluzije. Da bi se v njem zmojstrila Katalonka, bi bila nekoč skoraj pregrešna misel. A če se v Barceloni povzpnete na Montjuic, v enem od parkov Joaa Brossa zagledate bronast kip ženske, Katalonke ciganskega rodu iz južne Španije. To je Carmen Amaya, legendarna pesalka flamenca. Rodila se je 1913 v četrti Somorrostro, eni najrevnejših v Barceloni, ki so jo v pripravah na olimpijske igre 1992 podrli in na njenih tleh ustvarili Vilo Olimpico. Carmenin

oče si je služil kruh z igranjem na kitaro, nastopal je v najrazličnejših krčmah, Carmen pa ga je spremljala že kot otrok in navduševala občinstvo z neznansko gibčnostjo golih nožic. Velikokrat se je že delal dan, ko sta družini prinesla kruha. Carmen je zaslovela že v najstniških letih. Leta 1929 je začela osvajati Pariz. Njen ples je bil divji kot nevihta, a tudi skrajno subtilen, in če je po silovitosti in izraznosti potrkavajočih stopal moški ples podoben prasili, je bila odlika ženske plati gracioznost rok, telesa in igre s plapolajočimi krili ter poudarjena čutnost. Carmenino telo je v popolnosti zmoglo eno in drugo.

Bila je prva ženska, ki si je upala nastopiti v hlačah kot moški plesalci, da je lahko pokazala neverjetno gibkost, strast, eleganco. O njej so navdušeno in zavzeto govorili, da je »La Capitana! Enake, morda še večje uspehe je doživljala nato v Južni Ameriki. Ko je leta 1945, ko je že osvojila Hollywood in posnela nekaj filmov, plesala »Torerove ljubezni«, je na vprašanje, kako zmore tolikšen zanos, kako je lahko na videz krhko telo kot vulkan v ognju, odgovorila: »Prepuščam se glasbi. Plešem po navdihu. Improviziram. Vem, kako začeti, kako končati, vmes pa se prepustim ...« Mučila jo je nenavadna, izčrpavajoča bolezen ledvic. Svoj zadnji ples je odplesala na pesku četrti, v kateri se je rodila, obdana s širšo družino. Ogenj v njej je ugasnil,

ko je bila stara komaj petdeset let.

Morje in gore – Mar y Muntanya, ena od inačic znane katalonske jedi

Za 4 osebe potrebujemo: oljčno olje, 1,3 kg piščanca, zrezanega na kose ali 4 krače, 16 škampov, 2 čebuli, 2 paradiznika, 4 stroke česna, 50 g zmletih mandljev, 50 g lešnikov, 50 ml konjaka ali vinjaka, sol, poper in čili v prahu, 250 ml kurje juhe, 16 škampov ali kozic, 1 šopek peteršilja, 1 lovorov list, 4 majhne rezine bellega kruha.

Čebulo olupimo in jo zrežemo na tenke polkrogce. Oljčno olje segrejemo, piščanca natremo s soljo, poprom in čilijem po okusu ter na olju opečemo. Čebulo in česen sesekljamo. Paradiznik naribamo. Kose piščanca poberemo iz ponve in na maščobi popražimo sesekljano čebulo, česen in paradiznik, dolijemo konjak oz. vinjak, prilijemo juho in dodamo lovorov list. Malo ukuhamo. Nato zložimo meso v omako in počasi kuhljamo poldruge uro. Po potrebi dodamo še male vode. Rezine kruha na oljčnem olju opečemo.

Pripravimo 'picado'. V terilniku stremo lešnike, mandlje, peteršilj in popečen kruh v gosto pasto. Ko je meso mehko, za 3 minute dodamo jedi še rake. Nato primešamo še pasto in ponudimo z lahkim belim vinom.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Vsak muzejski predmet nosi svojo zgodbo. Tale kos oblečila, ki ga hranijo v Slovenskem planinskem muzeju, je del alpinistične oprave, ki ga je nosila Marija Štrefelj, ko se je 7. oktobra 1990 skupaj z možem Andrejem zapisala v Guinnessovo knjigo rekordov kot prvi zakonski par, ki se je povzpela na vrh najvišje gore sveta. Zanimivo je, da je istega dne in zgolj pol ure za njima na vrh Everesta stopil še en zakonski par. Pol ure pa več kot osem tisoč metrov visoko pomeni zgolj nekaj deset metrov. Za rekord je včasih treba imeti tudi nekaj sreče. J. P. / Foto: Gorazd Kavčič

Uf, tole pa ni prav prijateljsko srečanje. Tudi mačke se izražajo s telesom in različnimi položaji – naježenost kaže na razdraženost. Da se je merjenje moči le dobro končalo in da je pametnejši naredil korak nazaj. S. K. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (486)

Drevesa

MIHA NAGLIČ

»Pred tisočletji je skoraj vso Evropo preraščal gozd – in če ne bi bilo ljudi, bi bilo še danes tako. Naši predniki so postopoma krčili prastare gozdove, da bi pridobili obdelovalne površine. Podobno so počeli tudi na drugih koncih sveta. Danes drevesa rastejo samo še tam, kjer jim to dovolijo ljudje. Toda če bi jih nekega dne nehali omejevati, bi se rade volje vrnila na svoja stara mesta. Drevesa imajo nedvomno močan gon po preživetju. Le dolgo pred prihodom ljudi so na Zemlji zmagala v bitki z drugimi rastlinami. Po vsem svetu so zasedla najboljša mesta, zaradi česar so se morale druge vrste zadovoljiti z mestom

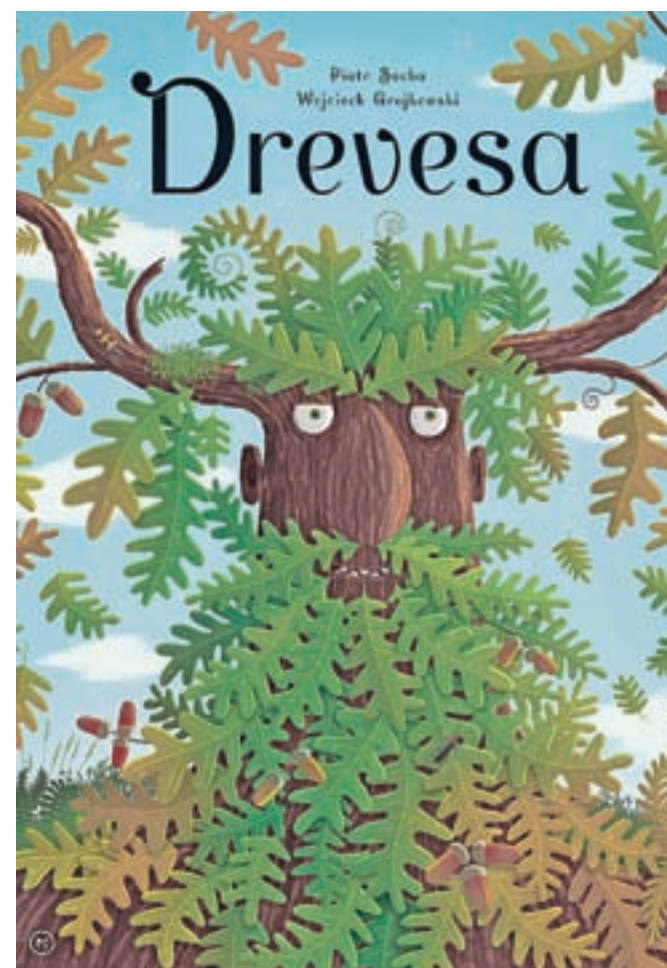
pod njihovim vejevjem ali na ozemljih, ki so bila za gozdove prehladna ali presuha. Drevesa bi brez težav opravila tudi z našim krompirjem, pšenico, travo, betonom in asfaltom. Toda ljudje polja škropijo s sredstvi proti plevelu, drevesom ne dovolijo rasti na tratah in iz rež v pločnikih pulijo mlade rastline. Kaj bi se zgodilo, de bi drevesom vrnilo njihovo svobodo? Predstavo o tem dobimo, de si ogleđamo ruševine templja Ta Prohm v Kambodži. Zgradili so ga leta 1186, v zlatih časih Kmerskega imperija. Njihova prestolnica, Angkor, je bila tedaj največje mesto na svetu. Znanstveniki ocenjujejo, da je merila več kot tisoč kvadratnih kilometrov, kar je velikost kar petih današnjih

Ljubljani. Av 15. stoletju je imperij padel in čudoviti templji so ostali prepuščeni sami sebi. Drevesa so se tedaj začela počasi razraščati na nekdanja ozemlja. Ko se je tik pred koncem 20. stoletja končno spet pojavila skrb za propadle templje, so kamniti zidovi že postali del pragozda. Večino templjev so obnovili in jim povrnili nekdanji videz. Starodavna drevesa, ki so z ogromnimi koreninami prepletla ruševine Ta Prohma, pa so bila tako slikovita, da se jih niso dotikali. Danes to mesto obiskujejo trume turistov z vsega sveta. Večino bolj od

zgodovine templjev zanima dejstvo, da so prav tu posneli film Lara Croft: Tomb Raider. A ne glede na to, kaj ljudi prižene med te ruševine sredi pragozda, ena stvar osupne čisto vse: moč narave. Kdo ve, ali čez tisoč let ne bodo tako videti tudi New York, Pariz ali Peking?« (Str. 32)

To je le eno od 34 poglavij iz te čudovite poljske knjige. Ki ni le slikanica za otroke; s svojo lepoto privlači tudi odrasle in spodbuja k razmišljanju o našem sobivanju z drevesi. Ta so bila na planetu že pred nami in bodo verjetno še za nami ...

Wojciech Grajkowski (besedilo) in Piotr Socha (ilustracije), Drevesa, prevedla Staša Pavlovič, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2019, 72 strani

razpredrilo

GG

DOBRODOŠLI NA NAJDALJŠI ULICI V NEW YORKU

Gimnazija Kranj se je s spomladanskim koncertom V soju broadwajskih luči pridružila najdaljši ulici v New Yorku – Broadwayu. Ulici, ki najbrž vsem v misli prikljče muzikal.

Maša Likosar

Enainštirideset gledališč na Manhattanu se sme ponašati z nazivom broadwajsko gledališče, štiri od teh so dejansko na ulici Broadway. Vsaka od njih mora, da si zasluži ta naziv, sprejeti vsaj petsto gledalcev. S tradicionalnim spomladanskim koncertom in kakšnim sedežem manj bi si ta laskavi naziv nedvomno prislužila tudi Gimnazija Kranj. V dveh koncertnih večerih so nas v svet muzikala popeljali Dekliški pevski zbor pod vodstvom Erika Šmida, Mešani mladinski zbor Gimnazije Kranj pod vodstvom Ane Urh in Orkester Gimnazije Kranj, ki mu dirigira Karim Zajec. Pripravili so pester nabor popularnih napevov iz broadwajskih in slovenskih muzikalov. Nekateri z odrov donijo že desetletja, drugi so povsem novi. Vsi pa v sebi nosijo zgodbe o sreči in trpljenju, poskočne in otožne, kakršna so naša življenja.

Dvorano kranjske gimnazije so uvodoma napolnili zvoki iz muzikala Moje pesmi, moje sanje. Trojček pesmi The Hills are Alive, My Favorite Things in Edelweiss sta zapela solista Laura Caserman in Lovro Krišelj. Dekliški pevski zbor Gimnazije Kranj se je v prvem nastopu predstavil s pesmijo All That Jazz iz muzikala Chicago, kjer gre za zgodbo o pokvarjenosti, korupciji, škandalih in zvezdništvu na račun kapitala. Naslednji sklop glasbenih točk je govoril

Zbora, orkester in solisti Gimnazije Kranj so tokrat pripravili pester nabor napevov iz broadwajskih in slovenskih muzikalov. / Foto: Tina Dokl

o moči ljubezni. Aranžma iz Zgodbe z zahodne strani v solistični izvedbi gimnazijskega orkestra in pesem Ljubim iz muzikala Cvetje v jeseni, ki sta jo zapela Lea Ažbe in Nejc Urh, klavirsko pa opremila Pia Potnik, sta nas opomnila, da nedolžno spogledovanje pogosto privede do prave ljubezni. Pesem Feed the Birds govori o stari beračici, ki sedi na stopnicah katedrale sv. Pavla in mimoidočim prodaja vrečko krušnih drobtin za dva penija, da lahko nahrani okoliške golobe. Zgodbo iz muzikala Mary Poppins je na oder postavil Mešani mladinski zbor Gimnazije Kranj. Sledili sta še dve njegovi glasbeni poslastici: pesem Mesto svetlih luči iz muzikala Veronika Deseniška s spremljevalnim vokalom Nejca Urha in pesem Maškara iz slavnega Fantoma iz

opere s solistoma Markom Zupanom in Žanom Žnidarjem. Ema Jelenc se je s spremljevalnim tercetom Tino Urh, Katjo Potočnik in Janjo Jesenko sama sebi zdela lepa, očarljiva in prekrasna – zapele so namreč pesem I Feel Pretty iz muzikala Zgodba z zahodne strani. S pesmima Over the Rainbow iz Čarovnika iz Oza in Singin' in the Rain iz istimenskega muzikala (Pojmo v dežju) se je še enkrat predstavil Dekliški pevski zbor Gimnazije Kranj. Zadnji sklop pa je prinesel glasbo iz muzikalov, ki govorijo o revščini in želji po boljšem življenju. Pesem If I Were a Rich Man iz Goslača na strehi je izvajal Andrej Svoljšak, aranžma pesmi iz muzikala Nesrečniki pa Orkester Gimnazije Kranj. Koncert so zaključili s skupnim nastopom vseh

sodelujočih – pesem Grease iz muzikala Briljantina pod vodstvom vodilne sile, umetniškega vodje koncerta ter zborovodje Erika Šmida.

»Gimnazijska dvorana je po dveh letih zopet pokala po šivih, ne le zaradi množice poslušalcev, ki so dvorano napolnili do zadnjega kotička, marveč tudi zaradi energije in predanosti, ki so jo izžarevali mladi glasbeniki na odru.« je po koncertu dejal Šmid. Znano je, da je bila včasih v muzikalu kakšna glasbena točka tako dobra, da je občinstvo z aplavzom in vriskanjem za nekaj minut prekinilo predstavo. Koncertne predstave Gimnazije Kranj tokrat niso prekinili, so pa zvoki navdušenega občinstva, ki je stoje izrazilo pieteto nastopajočim, odmevali še dolgo po njihovem zadnjem priklonu.

Mali šefinji kuhali za novo plezalno steno

Mali šef Slovenije je zabavni kuharski šov, v katerem v kuharskih spretnostih tekmujejo otroci med osmim in petnajstim letom. Izbranih je bilo osem parov otrok iz osmih osnovnih šol iz osmih različnih pokrajin iz vse Slovenije. In med njimi sta bili tudi gorenjski predstavnici – Zala Jeraj in Ela Bobnar (na fotografiji), iz Osnovne šole Vodice. Uspela jima je uvrstitev v polfinalni del, potem pa sta bili žal slabši od bratovskega tandema iz Slovenske Bistrice. V šovu se otroci potegujejo za naziv mali šef Slovenije ter denarno podporo Mercatorja, prijatelja oddaje Mali šef Slovenije, s katero bodo pomagali svoji šoli pri nakupu nečesa, kar res potrebuje. In v Osnovni šoli Vodice so se učenci odločili, da bodo v primeru zmage donacijo namenili najprej za izgradnjo plezalne stene, izrazili pa so tudi željo po postavitvi dvigala za ustrezno dostopnost za invalide ter sodobno urejeno gospodinjstvo učilnico. Gorenjci lahko svojima predstavnicama še vedno pomagamo tako, da zanju glasujemo ter pripomočemo uresničitvi želja z nakupom izdelkov Mojih znamk pri omenjenem trgovcu. Pravila so namreč taka, da bodo prve tri najbolje uvrščene šole prejele najvišje donacije (deset, šest in pet tisoč evrov), izbrali pa jih bodo žiranti v šovu; ves čas trajanja televizijske oddaje pa torej še vedno lahko oddate svoj glas za OŠ Vodice, saj bosta dekleti uvrščeni na lestvico in prav vsako mesto prinaša donacijo. Seveda pa velja, da višje kot bosta uvrščeni, več bo denarja, pač glede na prejeta število glasov kupcev. Četrto mesto prinaša tri tisočake, peto in šesto mesto dva, sedmo in zadnje, osmo, pa po tisoč evrov.

Foto: arniv oddaje

Jutri navijamo za Zalo in Gašperja

Včeraj je bil na vrsti drugi predizbor, na torkovem prvem pa je našima predstavnikoma Zali Kralj in Gašperju Šantlu z avtorsko pesmijo Sebi uspela uvrstitev v finale Pesmi Evrovizije 2019. Tako bomo lahko jutri zvečer od 21. ure dalje na prvem programu Televizije Slovenija, Valu 202, Radiu Maribor in RTV 4D spremljali, kakšen bo letošnji končni razplet vsakoletne glasbene prireditve, ki pri nas dvigne kar nekaj prahu. Nismo pa država, ki bi na Eurosongu velikokrat briljirala, zato je njuna uvrstitev v finale še toliko bolj razveseljujoča.

V velikem finalu letošnjega že 64. tekmovanja Pesmi Evrovizije, ki bo jutri, 18. maja, bomo Slovenci držali pesti tudi za pesem Sebi ter Zalo Kralj in Gašperja Šantla.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Zavest bo tista, ki vam bo dala jasen pogled in odgovor na marsikatero vprašanje. Sebe boste začeli postavljati na prvo mesto. To, da boste malo sebični, vam ne bo škodovalo, prej koristilo. Ob koncu tedna boste zelo dobre volje.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Spoznali boste pravo ozadje svojih ponavljajočih se težav in naredili vse za to, da ta vzorec zaključite. Oseba, ki je v vašem življenju pustila pečat, se vam znova pojavi in pred vami so lepi trenutki. Saj veste, da upanje umre zadnje.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Ker boste začeli gledati na dogajanja z drugega zornega kota, se vam marsikaj ne bo več zdelo nerešljivo. Spoznali boste napake in seveda tudi to, kako se jim izogniti. Finance se vam bodo obrnile ne bolje. V ljubezni se bo vse odvijalo po načrtu.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Včasih pozabite na tiste najpomembnejše stvari, kot sta osebna sreča in notranje zadovoljstvo. Razumljivo je, da ste ambiciozni pri delu, vendar to ni vse. Vabljeni boste v veselo družbo in sedaj je pravi trenutek, da to izkoristite.

Lev (23. 7.–23. 8.)

V večini primerov je srednja pot najboljša. Bolj se boste zaletavali z glavo v zid, slabše bo. Enostavno se boste morali prilagoditi in na koncu bo rezultat takšen, da bo ustrezal vsem. Tisto, kar je za vas črno, je lahko za nekoga belo.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Čustvom boste pustili prosto pot, saj boste spoznali, da je za vas to še najboljše. Takoj ko hočete nekaj reševati, le še bolj zapletete. Pa ne da bi tako hoteli, tako je. Poslovno se bo vse skupaj razvilo veliko bolje, kot pričakujete.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Imeli boste občutek, da ste zapravili priložnost, ki se ne bo ponovila. Namesto slabe volje boste raje razmišljali, da bodo nove priložnosti še boljše. Nekdo, na katerega ste že skoraj pozabili, vas bo presenetil. Dobre volje boste.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Na vso moč se boste potrudili in uspelo vam bo nekaj, v kar že dolgo časa vlagate čas in energijo. Na osebnem področju boste v koncu tedna v zagati, reši vas le vaša iznajdljivost in ne bo negativnih posledic. Presenečeni boste.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Nekdo vas bo obremenjeval s svojimi težavami. Nekaj časa boste poslušali, a ko boste spoznali, da zadeva nima konca, se boste s spretnim izgovorom umaknili. Vse ima svojo mejo. Sprejmite povabilo o dopustu, saj se boste imeli lepo.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

V naslednjem tednu boste imeli veliko možnosti marsikaj spremeniti na poklicnem področju. Tehtno boste premislili o vseh možnostih in bodite brez skrbi, izbrali boste najboljšo. Konec tedna ne bo dolgočasen.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

V zadnjem času vam krati spanec misel na finančno stanje, ki ni najbolj rožnato. Ker beseda ni konj, boste z lepimi besedami povedali svoje mnenje ljudem, ki lahko vplivajo na vaše stanje. Žal vam bo le, ker tega niste storili že prej.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Bodite brez skrbi. Odločitev, ki ste jo pred kratkim sprejeli, je prava in usmerila vas bo na pravo pot. Pot uspeha in zadovoljstva. Manjše prepire in nesoglasja v družinskem krogu boste mirno razrešili, kar bo dobro za vse.

TA JE DOBRA

Najboljša mama

Janezek napiše: »Moja mama je najboljša in najbolj pridna mama na svetu. Zjutraj zgodaj vstane, nam naredi zajtrk, nam pripravi obleko in gre v službo.

Ko pride domov, kuha, pripravi mizo, postreže kosilo in da očetu pivo iz hladilnika.

Po kosilu vse pospravi, pomije posodo, zlika perilo in očisti stanovanje, zvečer nam da večerjo, potem spet vse pospravi, nas oprha in spravi v posteljo.

Ko gre v posteljo, pa k njej pride Jezus Kristus.«

Učiteljica začudeno vpraša: »Vse mi je jasno, razen Jezusa Kristusa na koncu.«

Janezek: »Če po resnici povem, tega tudi jaz ne razumem, ampak ko leže v posteljo, reče: "O, Jezus Kristus, zdaj pa še ti!"«

Hitro je shodil

Janez si je pri padcu poškodoval obe kolena.

»Moj ortoped mi je lani obljubil, da me bo v dveh tednih postavil na noge.«

»In? Mu je uspelo?«

»Ja, pa še kako! Ko sem dobil račun za zdravljenje, sem moral prodati avto in sedaj pešačim.«

O demokraciji

Učitelj v šoli sprašuje, kaj je demokracija.

Alen dvigne roko: »Jaz vem.«

»No, Alen, povej!«

»Demokracija je takrat, ko imata dva bedaka več pravic kot en pameten.« se odreže učenec.

Ko še ni bilo interneta

Neumnežev je bilo vedno vizobilju, ampak dokler ni bilo interneta, so zaradi njih trpeli zgolj sorodniki in najbližji sosedje.

LAŽJI SUDOKU

9			3	2			8
		7		4	6		
	3		7	9			5
2	5			6		7	4
		1	8		3	9	
8		6		2			3
	1			7	8		4
		4	6			2	
3			1	5			9

Rešitev:

6	9	9	7	1	2	2	6
1	2	6	6	9	7	9	8
5	7	9	2	6	1	9	
1	6	9	2	7	9	6	8
9	2	6	5	8	1	7	2
7	1	9	6	9	5	2	7
2	7	9	8	1	9	6	4
6	7	9	8	2	1		
8	2	7	1	6	9	9	6

TEŽJI SUDOKU

9	4					5		8
			2		8		4	
							6	1
	3	8			6	4		
			5		3			
		1	7			8	9	
2	1							
	6		9		5			
3		4						1

Rešitev:

6	1	9	2	8	7	6	6	6
7	2	5	1	6	2	9	8	
2	8	7	9	6	5	1	2	
6	8	7	2	1	9	9		
9	1	6	9	5	6	2	7	
2	7	9	8	1	9	6	4	
1	9	2	6	6	7	8	6	
6	7	6	9	2	9	2	1	
8	2	5	1	2	9	6	7	6

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

Foto: Igor Martinšek

GORENJSKI GLAS	OBLIKA IMENA MARINA	SNOV, KI VZBUJA ALERGIJO	PRASKA	KARAMBOL	ZUNANJI IZGLED, IMIŽ	PISNA ODREDBA	VETRNI JOPIČ	ČRTOMIR TAVZES	REKA MED BOSNO IN HRVAŠKO	VODNJAK Z VODOMETOM	MESTO PRI TORINU V ITALJI	RT (MANJŠ.)	
NAŠA ŠPORTNA PLEZALKA (M. C.)									21				
SVARILNOST				22									
DEL REZKALNIKA								STARI SLOVANI ZVEZDA V ORLU			12		
RIMSKA BOGINJA JEZE				VISOKA VZPETINA KATOLIŠKI REDOVNIK					PTIČ (ŽARG.) VOJAŠKI DUHOVNIK				
NIKO GORSIČ			SORTA KOKOŠI PEVKA KODRIČ		4						ODVETNIK	MESTO POPEVK V ITALJI	
ZIDARSKA ŽLICA	6				GLAVNO MESTO JORDANIJE	MESTO V LITVI							
IGRALKA EKBERG						VISOKA DRUŽBA	SULTANOV RAZGLAS FR. KOMIK (JACQUES)						
GORENJSKI GLAS	LOT, ZLITINA	GR. BOGINJA ZEMLJE NAŠ FIZIK (MILAN)									VLADO NOVAK MESTO V ITALJI	15	
VIBA							18		TUR, BULA				
IME VEČ PAPEŽEV					KOŠČEK SUKANCA OSMI PLANET				CIMA, BRST		SKAND. MOŠKO IME INDIJSKI ŠAHIST		
GANSKI DIPLOMAT (KOFI)						ANGLEŠKA PEVKA (TANTA) REZILO							
JANEZ TRDINA					KOSTUMOGRAFINJA VOGELNIK MELODIČNOST			GORA V PIRENEJH SL. PEVKA (IRENA)				17	
NAŠ NOGOMETAS (KEVIN)							SOCVETJE PRI ŽITU DRŽAVNI PRAVNIK			3	SREDNJEŠOLSKI INTERNAT	REŽISER PAKULA	
IT. PISEC (PIETRO)							7		PEVKA UKRADEN RIMSKI BOG SMRTI				
GORENJSKI GLAS	ISKRA, OGOREK	ROBOT NA LUNINEM POVRŠJU PEVKA KRALJ									IVAN LENDL MOJZEŠEV BRAT		
PRIPRAVA ZA PRIDOBIVANJE OZONA IZ ZRAKA								14			KIRKINA DOMOVINA GR. PESNIK, ARATOS		
POLDRAG KAMEN	20				VULKANSKA KAMNINA	LETOVIŠČE PRI KOPRU GR. BOGINJA, ERIS							
FR. PESNIK (FRANCOIS PAUL)											TV VODITELJICA (OTA)	9	ŠKANDAL
KLAN													
SESTAVIL: F. KALAN	MORSKI MNOGOCELJČAR	POKRAJINA V FRANCIJI	PEVKA SIRK	TINA DEMŠAR	DREVO IN NJGOV SAD V TRDI LUPINI	NAŠ SLIKAR (IZIDOR)	MESTO V OBCINI PRIJEDOR V BOSNI	ETIOPSKI KNEZ	KRATICA RAZSTRE-LIVA	SL. PESNIK (LOJZE) GRŠKA POKRAJINA			
PROSTI TELESNI PREMET Z VIŠINE									5				
LITERARNA SMER PRED ROMANTIČNO			11										
PASJA KOČA				ELASTIKAR SEZNAM S CENAMI STORITEV						POMOČNIK, SODELAVEC FR. PEVKA (SYLVIE)			
ŽIGA OKORN			AMERIŠKA PEVKA POLOPICA Z MADAGASKARJA					ŽELATINA	POROK IGRALEC MARIA VOLONTE			CERKVENO IZOBČENJE	10
KRAVJI ORGAN			2	BESEDNA PREMETANKA		NORDIJSKA BAJKA				IGRALEC RANER NAŠ PEVEC (IVEK)			
TELESNI POLOŽAJ V JOGI						GRŠKA ČRKA MOGOČNA GORA				JADRANSKI OTOK NAJUŽNEJŠA TOČKA J. AMERIKE			
ALIBERT ARETINO KAUNAS RT HORN VARTAN	NAVZGOR USMERJENA FIZIKALNA SILA	KINEMATOGRAFSKI APARAT TROBILO										SMUČI (ŽARG.) SOLATNA PRILOGA JEDEM Z ŽARA	
VTIKALO												16	
ZVONE RICHTER		PLESNA ZABAVA		BALKON (ŽARG.) ROMUNSKI TERENEC						KEM. ELEMENT (Ha) PEVEC COCKER			
NABIRALKA GOB	19									IGRALEC VOIGHT KIRK DOUGLAS			
MESNA JUHA						SKORJA (MANJŠ.)						13	
ZLOM, PRELOM			8			NEKDANJI NEMŠKI KANCLER (KONRAD)							

- 1. nagrada: brezplačna prijavina za 8. nočni Tek 4 mostov
- 2. nagrada: majica T4M
- 3. nagrada: nogavice T4M

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 31. maja 2019, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

	1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	

DRUŽABNA KRONIKA

SOLINE, KAKTUSI IN VINO

V petek je izletnike Gorenjskega glasa pot peljala na Primorsko. V Seči pri Portorožu smo si ogledali izjemno zanimiv Vrt kaktusov, pot nadaljevali v Muzej solinarstva, dan pa zaključili v Marezigah.

Alenka Brun

Vrt kaktusov je v družinski lasti. Sprejela nas je njegova lastnica Magda Grašič, ki jo je z ljubeznijo do kaktusov pravzaprav »okužil« njen pokojni soprog, ki je bil njihov strastni oboževalec, raziskovalec – skratka, popolnoma so ga prevzeli. Sicer pa je bil vrtnar. Danes zbirka vsebuje tisoč šeststo primerkov kaktusov in debelolistnic. Najstarejši je star 61 let. Izletnikom je Grašičeva poleg nasvetov, kako s kaktusi ravnati, razložila tudi, da kaktusi spadajo v družino rastlin, ki je najbolj razširjena v

Južni in Severni Ameriki, da so različnih velikosti in oblik in lahko živijo od nekaj pa tudi do več sto let. Rastejo pa zelo počasi.

Kdor je želel, je lahko kak kaktus tudi kupil.

Pot nas je nato vodila do Krajinskega parka Sečoveljske soline, kjer se je večina vkrcala na vlakec ter se popeljala do Muzeja solinarstva na opuščnem južnem območju Sečoveljskih solin, imenovanem Fontanigge, ob dovodnem kanalu za morsko vodo Giassi, nekateri pa so si za prevozno sredstvo do tja izbrali kolo. Dan je bil eden redkih sončnih v maju, le dokaj vetroven, a kolesarjenje v takšnem sicer ravninskem okolju je nudilo

poseben užitek. Oboje – tudi vožnja z vlakcem – pa ponuja obiskovalcem razglede, ki se vtisnejo v spomin.

Zelo lep pa je razgled na prestolnico slovenske Istre, morje in okolico v daljavi tudi izpred zanimive vinske fontane, prve tovrstne pri nas. Ta stoji deset kilometrov od Kopra, malce v hrib, v dolgi obcestni vasi Marezige, ki je znana kot kraljica refoška. To smo obiskali kot zadnjo in si pred odhodom domov ob glasbi harmonike ter kitare, nekaj pesmih privoščili morda še kozarec vina.

Pred tem pa smo se na kosilu ustavili na turistični kmetiji Štok. Sprejela nas je družina Lakošeljac oziroma

njen mladi gospodar David, v domačo klet pa smo pokušali z njegovim očetom Eliom. Tu imajo že več kot dvajset let osmico, zadnja leta pa tudi kmečki turizem. Odprto imajo ob petkih, sobotah in nedeljah od 12. ure dalje, postrežejo pa vam vino iz svoje kleti ter vse od istrskih narezkov do domačih testenin, hišnih specialitet, kot je ombola s tartufi in sirom, pečena v pečici ali nadevana s pršutom, sirom in tartufi. Refoški lahko okušate tako v njihovem tiramisuju kot sladoledu – ta je na voljo tudi z okusom po tartufih. Skratka pestra in za Gorenjce kar posebna ponudba jedi, ki se jih splača pokusiti, ko vas pot zanese v te kraje.

Na zadnjem izletu na Primorsko so Sečoveljske soline izletnike pričakale obsijane s soncem.

Magda Grašič je povedala veliko zanimivega o kaktusih in kako je treba z njimi pravilno ravnati.

David in Elio Lakošeljac

Cilka Zavrl iz Vopovelj in Francka Stare s Spodnjega Brnika sta na solinah za trenutek uživali v soncu in posebni okolici.

Ob vinski fontani je razgledna točka, ki navduši.

VRTIMO GLOBUS

Poslovala se je Doris Day

V 98. letu starosti je umrla pevka in igralka **Doris Day**, poznana po filmu Šepetanje na blazini in izvedbi ponarodele pesmi Que Serà Serà iz filma Mož, ki je prevedel. Zanj je bila usodna pljučnica, sicer pa je bila, kot poročajo tuji mediji, v odličnem psihofizičnem stanju vse do konca. Zaigrala je v več kot tridesetih filmih, vrhunec kariere pa doživela s sodelovanjem z Rockom Hudsonom v 50. in 60. letih prejšnjega stoletja.

Košarkar zasvojen z ženskami

Nekdanji mož zvezdnice Khloe Kardashian, košarkar **Lamar Odom (39)**, je v svojem avtobiografskem prvencu priznal, da ima težave s spolnostjo. »S spolnostjo sem obseden, odkar pomnim, sem zasvojen z ženskami. Bilo jih je več kot dva tisoč, med njimi ogromno striptizet. Za seks sem velikokrat plačal,« je priznal košarkar, ki verjame, da ne bo več zašel s poti. Zdravil se je tudi zaradi odvisnosti od drog, ki so ga leta 2015 skoraj stale življenja.

Pred smrtjo priznal svoje grehe

Zvezdnik filmov Thor in Terminator: Odrešitev **Isaac Kappy (42)** je storil samomor. Vrgel se je z mostu v Arizoni, kjer ga je nato povozil še tovornjak. Dan pred smrtjo je objavil pismo, v katerem je priznal svoje napake. »Nisem bil dober človek. Izkoriščal sem ljudi, jih veliko izdal, prodajal drogo, razočaral družino,« je zapisal igralec ter dodal, da se je dolgo zavzemal za uničenje tistih, za katere je menil, da so pedofili.

Konec kariere Britney Spears?

Dolgoletni menedžer pevke **Britney Spears (37)** Larry Rudolph je za TMZ povedal, da Britney morda ne bo nikoli več nastopila. Zdravniki so ji namreč odsvetovali nadaljevanje nastopov v Las Vegasu. Šovi so ji sicer pomagali iz kriznega obdobja, ko je bila njena kariera že popolnoma v zatonu. Britney je bila pred kratkim obravnavana na psihiatriji, potem ko je njen oče spet zbolel.

Kranjčanka **Nika Velikonja** in **Patricija Zelnik** iz Predoselj sta članici Mladinske folklorne skupine Iskraemeco Kranj. Prva pleše že enajst let, druga sedem. Pravita, da je folklor edini ples, ki predstavlja kulturno dediščino države, njima pa pomeni predvsem druženje s prijatelji.

/ Foto: Tina Dokl

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

TRST: 12. 6.; KOPALNI DOLENJSKE TOPLICE: 3. 6.; VELIKI KLEK / GROSSGLOKNER: 3. 7.; DOLOMITI: 8. 7.; ROMUNIJA: 30. 5.–5. 6.; MADŽARSKE TOPLICE: 30. 5.–2. 6.; MORJE: DUGI OTOK, OREBIČ. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Predstavitve romana Nine Kosmač Utvare

Bled – V četrtek, 23. maja, se bo ob 19. uri v Festivalni dvorani v dramski obliki začela predstavitve romana Nine Kosmač Utvare. Vstop bo prost.

Pogovorni večer Planinski raj

Mojstrana – Ob odprtju razstave v okviru projekta Neverjetne gore se bo danes, v petek, 17. maja, ob 18. uri v Slovenskem planinskem muzeju začel pogovorni večer z naslovom Planinski raj.

Mednarodni dan muzejev

Tržič – V Tržiškem muzeju so tudi letos v okviru dneva muzejev, ki bo v soboto, 18. maja, pripravili pester program. Od 10. do 18. ure si lahko ogledate prenovljene obrtne zbirke in Slovenski smučarski muzej ter se ob 11. in 14. uri ter ob 16.30 pridružite vodstvu s kustosom. Za otroke in odrasle pa so pripravili pustolovsko raziskovalno pot Postani krotilec zmajev, ko se lahko podate na pot po Tržiču in okolici, zbirate žige in rešite uganke.

Žiri – Muzejsko društvo Žiri ob razstavi Tomaža Kržišnika Umetnost misli vabi na ogled filmskega gradiva: Tomaž Kržišnik: Moje delo, in sicer v soboto, 18. maja, od 17. ure dalje. Filmsko gradivo režiserja Andreja Mlakarja prikazuje Tomaža Kržišnika, ki opisuje in pojasnjuje svoja likovna dela. V okviru Mednarodnega dneva muzejev bo prav tako v soboto, 18. maja, od 16. do 19. ure dan odprtih vrat Muzeja Žiri in ogled razstave Tomaža Kržišnika. Vstopnine ne bo.

Otroški dan za zdrav duh in telo

Šenčur – Že četrti Fitkov dan, enodnevna športna prireditve za spodbujanje gibanja, zdravega življenjskega sloga in ob tem zabave pri otrocih, bo letos v soboto, 18. maja. Namen dogodka, oblikovanega za otroke, stare od tri do deset let, je spodbujanje najmlajših k raziskovanju različnih oblik gibanja. Zabavo in smeh bo prinesla Pika Nogavička, dan pa se bo že tradicionalno končal s Fitkovim tekom – za mlajše otroke na tristo, za starejše pa na devetsto metrov. Za starše pripravljajo predavanje s specialistko pedopsihiatrije dr. Metko Kališnik Šavli z naslovom Odnosi in besede. Po prireditvi bo pred Športno dvorano Šenčur, kjer bo prireditve potekala ob vsakem vremenu, otroke in starše pričakala tudi tradicionalna šenčurska malica – pražen krompir.

Srečanje gorenjskih planincev

Gorje – V nedeljo, 26. maja, pripravljata Planinsko društvo Javornik Koroška Bela ob šestdesetletnici Kovinarske kočice v Krmi in Planinsko društvo Gorje ob devetdesetletnici obstoja Srečanje gorenjskih planincev pri Kovinarski koči v Krmi. Prireditve se bo začela ob 11. uri.

Prikaz ročnega kovanja železne ograje

Cerklje – V soboto, 18. maja, od 10. ure dalje bo v Borštnikovi muzejski kovačiji v Cerkljah v organizaciji Kulturnega društva Ignacija Borštnika in ob sodelovanju kovačev, članov Cehovskega društva kovačev Slovenije, potekal prikaz ročnega kovanja železne ograje, ki bo varovala potomko najstarejše trte na svetu z mariborskega Lenta, posajeno na Borštnikovem vrtu lani ob 160. obletnici njegovi rojstva. Dogodek je posvečen letošnji stoti obletnici smrti Ignacija Borštnika. Do 18. ure bo možen tudi ogled njegove rojstne hiše.

Predstavitve ilustracij Zvonka Čoha

Radovljica – V soboto, 18. maja, bodo ob 17. uri v Galeriji Šivčeva hiša predstavili ilustracije akademskega slikarja Zvonka Čoha, ki je ilustriral že četrto knjigo otroških pesmic, izštevank in zmerljivk Enci benci na kamenci. Izštevanka bodo v igri prikazali učenci drugega razreda Osnovne šole F. S. Finžgarja iz Lesc.

Medgeneracijske dejavnosti

Kranj, Cerklje, Šenčur, Preddvor – V Medgeneracijskem centru Kranj bo v ponedeljek, 20. maja, ob 18. uri predavanje Preventiva in dejavniki tveganja za nastanek inkontinence, v torek, 21. maja, bo ob 17. uri delavnica Hitro do novega poklica – nacionalna poklicna kvalifikacija. V Cerkljah bo v torek, 21. maja, ob 17. uri delavnica Ustvarjamo s kamni, v Šenčurju prav tako v torek, 21. maja, ob 17. uri ustvarjalna šiviljska delavnica, v Preddvoru pa bo v sredo, 22. maja, ob 19.30 kundalini joga. Za vse dejavnosti so obvezne prijave na telefon 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

IZLETI

Kostelski pohod na Kapič – najvišji vrh Kostela

Šenčur – Turistično društvo Šenčur vabi v soboto, 25. maja, na Kostelski pohod na Kapič, ki je najvišji vrh Kostela: Banja Loka (560 n. m.)–Jesenov Vrt–Kapič (901 n. m.)–Stružnica–Banja Loka. Skupne zmerne hoje bo štiri do pet ur. Pohod bo skupinski, ker pot na Kapič ni markirana. Informacije daje in prijave zbira do četrтка, 23. maja, Franci Erzín, tel. 041 875 812.

Kolesarski izlet

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet na relaciji Kranj–Olševek–Velesovo–Voklo–Kranj, in sicer v torek, 21. maja, z odhodom ob 8. uri izpred nekdanje trgovske šole na Župančičevi ulici. Proga je dolga trideset kilometrov, a je lahka. Če bo deževalo, bo izlet odpadel.

OBVESTILA

Delavnica Ulična fotografija

Tržič – Foto klub Tržič organizira v soboto, 18. maja, z začetkom ob 7.30 v Stari Godbi delavnico z naslovom Ulična fotografija. Namen delavnice je približati fotografijo vsem ljudem in zabeležiti dnevni utrip na »placu« v času, ko po njem še niso vozili avtomobili. Na voljo bodo statisti, opremljeni primerno za to časovno obdobje. Dogajanje bo potekalo na več lokacijah v Tržiču. Nujna je predhodna prijava po e-pošti fotoklubtrzic@gmail.com. Delavnica je brezplačna, v primeru slabega vremena pa bo na žalost odpadla.

Izmenjava sadik avtohtonih slovenskih rastlin

Preddvor – V torek, 21. maja, bo od 16. do 19. ure na stojnici na grajskem dvorišču potekala izmenjava domačih sadik avtohtonih rastlin po načelu daš – dam. Prinesite sadike, ki naj bodo opremljene z imenom rastline, imenom in starostjo sejalca, krajem in datumom sejanja.

Dnevi odprtih vrat hortikulturnega društva

Kranj – Hortikulturno društvo Kranj, Gregorčičeva 18, vabi na dneve odprtih vrat, ki bodo potekali od ponedeljka, 20., do petka, 24. maja, vsak dan od 9. do 19. ure.

Gutenberški dan odpovedan

Bistrica pri Tržiču – Gutenberški dan, ki je bil v organizaciji Kulturno umetniškega društva Ampus napovedan za soboto, 18. maja, je odpovedan.

Krvodajalska akcija

Žiri – V poslovni stavbi Ike v Žireh bo v sredo in četrtek, 22. in 23. maja, od 7. do 13. ure potekala krvodajalska akcija.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 18. maja, v Domu krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Ključ do družinske edinosti ob 9. uri ter predavanje Napolnjeni s Svetim Duhom ob 10.30.

KONCERTI

Mladi bobnarji v Jedru

Medvode – V soboto, 18. maja, bo ob 17. uri v Klubu Jedro koncert mladih nadarjenih učencev glasbene šole znanega bobnarja Klemena Marklja.

Srce, ki bije

Škofja Loka – Prosvetno društvo Sotočje vabi v nedeljo, 19. maja, ob 19. uri v kapucinsko cerkev sv. Ane na koncert mladinskega pevskega zbora MPZ Škofja Loka z naslovom Srce, ki bije.

Koncert skupine Noreia

Bistrica pri Tržiču – Danes, v petek, 17. maja, bo ob 20. uri na gradu Alt Gutenberg (Hudi grad) nad Bistrico pri Tržiču koncert skupine Noreia.

Koncerta MoPZ Alpina Žiri

Žiri – V dvorani DPD Svoboda Žiri bosta v petek in soboto, 18. in 19. maja, koncerta MoPZ Alpina Žiri. Danes se bo koncert začel ob 20.30, jutri pa ob 20. uri.

RAZSTAVE

Kranjska čebela – naša naravna dediščina

Radovljica – V ponedeljek, 20. maja, na svetovni dan čebel, bodo ob 18. uri v Čebelarskem muzeju Radovljica v okviru skupnega projekta gorenjskih muzejev odprli razstavo Kranjska čebela – naša naravna dediščina.

Verigarji

Mengeš – V torek, 21. maja, bodo ob 19.45 v Galeriji mežnarji na Trdinovem trgu odprli razstavo prvih slovenskih znamk iz zbirke domžalskih filatelistov Verigarji, ki jih je zasnoval slikar Ivan Vavpotič.

PREDSTAVE

Kr cirkus

Kranj – Kulturno umetniško in izobraževalno društvo APÉL vabi na premiero gledališke predstave Igralske šole POTica z naslovom Kr cirkus, ki bo v soboto, 18. maja, ob 11. uri v Prešernovem gledališču Kranj. Predstava je nastala kot posledica študije neverbalnega gledališča, raziskovanja enega najpomembnejših igralčevih orodij – telesa.

18+ stand up

Visoko – Kulturno umetniško društvo Valentin Kokalj Visoko vabi na ogled abonmajske predstave za abonma in izven 18+ stand up s Klemenom Bučanom. Predstavo si lahko ogledate v soboto, 18. maja, ob 19.30 v Domu krajanov Visoko.

Zmenki

Naklo – V soboto, 18. maja, bo ob 20. uri v Domu Janeza Filipiča predstava Zmenki avtorja Aleša Bergerja v izvedbi Gledališča slepih in slabovidnih Nasmeh, ki deluje na Breznici pri Žirovnici. Predstava bo na ogled tudi 23. maja ob 19. uri v Kulturnem domu Črnuče ter 16. junija ob 20. uri v Cankarjevem domu na Vrhniki.

DRUŠTVO "ROVTARJI"
smučanje in kolesarjenje po starem
ŠKOFJA LOKA

12. Srečanje starodobnih kolesarjev

ŠKOFJA LOKA, 25. 5. 2019

9-10^h Parkiranje in prijava vseh udeležencev v bivši vojašnici
Startnine nil

10^h Prodaja in razstava starodobnih koles in smuč

10^h Pričetek poverke kolesarjev proti mestnemu trgu:
- Obisk tržnice na Mestnem trgu
- Kulturni program
- Kolesarjenje po Škofji Loki in okoliških vaseh
- Zaključek in pogostitev

DRUŠTVO "ROVTARJI" - SMUČANJE IN KOLESARJENJE PO STAREM ŠKOFJA LOKA, PODLUBNIK T.C. ŠKOFJA LOKA PO STAREM

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 18. 5.
18.15 PREVARANTKI
12.30, 20.00 POKEMON DETEKTIV
PIKACHU
21.55 JOHN WICK 3: PARABELLUM
16.10 BREZ DOTIKA
14.30 GRDE LUTKE: POPOLNO
NEPOPOLNE, sinhro.

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 18. 5.
18.00, 20.00, 22.00 PREVARANTKI
17.30, 19.40 POKEMON DETEKTIV
PIKACHU
15.30, 20.50 JOHN WICK 3:
PARABELLUM
13.40, 18.10 BREZ DOTIKA
13.50, 15.40 GRDE LUTKE: POPOLNO
NEPOPOLNE, sinhro.

20.30 ZAPELJI ME, ČE ME MOREŠ
13.30 DROBIŽKI 2, sinhro.
16.00, 19.30, 21.50 MAŠČEVALCI:
ZAKLUČEK
17.20 MAŠČEVALCI: ZAKLUČEK, 3D
14.20, 16.15 ČUDEŽNI PARK, sinhro.
13.45, 15.30 KORG: KRALJEVSKI KUŽA
Z VELIKIM SRCEM, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA OKA

Petek, 17. 5., in sobota, 18. 5.
18.00 GRDE LUTKE: POPOLNO
NEPOPOLNE, sinhro.
20.00 BREZ DOTIKA
Nedelja, 19. 5.
18.00 GRDE LUTKE: POPOLNO
NEPOPOLNE, sinhro.
20.00 STAVKA!
Ponedeljek, 20. 5.
20.00 ČLOVEKOVA USODA
(dnevi ruskega filma, vstop prost)

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 18. maja
11.00 KR CIRKUS Z NAJBOLJŠIMI PRIJATELJI (v dvorani PGK)
Ponedeljek, 20. maja
10.00, 11.15 Boris A. Novak: KDO JE NAPRAVIL VIDKU SRAJČICO (v dvorani PGK)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Petek, 17. maja
18.00 Fotografsko društvo Jesenice: 2. digitalna krožna razstava Ljudje sveta

Nagrajenci križanke **GORENJSKEGA GLASA** z geslom: DESERTI IN SLADICE, objavljene v Gorenjskem glasu 23. aprila 2019, ki prejmejo nagrado, so: 1. nagrada, vzglavnik Slovenska postelja, **Franc Rovan** iz Kranja; 2. nagrada, knjiga Melanda, **Milica Pobežin** iz Tržiča; 3. nagrada, knjiga Melanda, **Mojca Kallan** iz Kranja.

Nagrajenci križanke **GLASBENA ŠOLA KRANJ** z geslom: PRIDRUŽITE SE UČENCEM GŠ KRANJ, objavljene v Kranjskem glasu 26. aprila 2019, ki prejmejo majico s kratkimi rokavi, zvezek in kemični svinčnik GŠ Kranj, so: **Maruša Pogačnik** iz Kamne Gorice, **Štefka Volk** iz Kranja in **Renata Bajc** iz Žirov.

Nagrajenci križanke **GORENJSKEGA GLASA** z geslom: ZDRAVE VRTNINE Z DOMAČEGA VRTA, objavljene v Gorenjskem glasu 30. aprila 2019, ki prejmejo nagrado, so: 1. nagrada, vzglavnik Slovenska postelja, **Ančka Peterlin** iz Trzina; 2. nagrada, knjiga Melanda, **Stanko Vrhovnik** iz Kranja; 3. nagrada, knjiga Melanda, **Nada Osterman** iz Stare Cerkve.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena 3. 5. 2019 v Gorenjskem glasu, je bilo podjetje **AVTOHIŠA VRTAČ**, d.o.o., iz Stražišča pri Kranju. Nagrajenci: 1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW T-CROSS – **Franc Rovan**, Kranj, 2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila POLO – **Antonija Ferjan**, Bled, 3. nagrada: poklanja Gorenjski glas – **Elizabeta Gale**, Žirovnica.

Nagrajencem čestitamo!

200 preprostih receptov za zelo zaposlenega kuharja: zdravi prigrizki, družinska kosila, hitro pripravljene poslastice in druge dobrote; več kot 750 fotografij.

Skuhajmo v minutah 20

Cena knjige je 11,90 EUR + poština
256 strani; 300 x 230 mm; mehka vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

11,90 EUR + poština

Gorenjski Glas

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek neprekinjeno od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

NAJMEM sobo v Kamniku ali okolici za določen čas in prodam garsonjero v Ljubljani, tel.: 041/682-399 19001437

domplan
D. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, E: www.domplansi
E: domplan@domplansi

V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplansi

KUPIM

STANOVANJE na Zlatem polju, lahko tudi v hiši, tel.: 031/449-093 19001396

MANJŠE stanovanje v Tržiču, cena po dogovoru, tel.: 041/907-208 19001441

FESST, d. o. o.,
nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

IŠČEM

V OKOLICI Radovljice iščem sobo, lahko v stari hiši, od 100 do 150 EUR, tel.: 040/559-160 19001389

HIŠE

PRODAM
KOČO na parceli 700 m², v okolici Kranja, priključki elektrika in voda, tel.: 069/657-397 19001397

POSESTI

PRODAM
ZAZIDLJIVO parcelo 700 m² v Bašlju (Rade Končar), lepa sončna in razgledna lega, tel.: 041/816-528 19001406

NAJMEM

ZAPUŠČEN vrt ali dvorišče med Kranjem in Tržičem, tel.: 031/255-452 19001417

LOKA NEPREMIČNINE d.o.o.
Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka
gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00
e-mail: info@loka-nepremicnine.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM
HONDO CB 125 F, prevoženih 1.000 km, in moped APN 6 S, letnik 2001, tel.: 040/206-185 19001423

ODLIČNO ohranjen Peugeot 3008, 1.6 HDI, prev. 165.000, serv. knjiga potrjena, let. 2011, bel, tel.: 031/506-673 19001427

DRUGA VOZILA

PRODAM
KAMP prikolico Adria Optima 310 TL, lepo vzdrževano, z opremo za kampiranje, tel.: 041/672-014 19001428

ODDAM

BIVALNO prikolico, cena simbolična, tel.: 041/751-177 19001384

STROJI IN ORODJA

PRODAM

BENCINSKO koso na nitko, električni puhalnik in sesalnik za listje, tel.: 040/298-861 19001413

CIRKULAR za drva, črpalko za odpadno vodo - gnojevko in alu ohišje za vrtno kosilnico, tel.: 041/858-149 19001419

GRADBENI MATERIAL

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

PREMIČNA PVC vrata, 2 kom., 210 x 230, zastekljena, cena po dogovoru, tel.: 040/833-142 19001434

KOPALNIŠKA OPREMA

PRODAM

KAD za tuš, novo, Kolpasan, polkrožna 90 x 90, cena 50 EUR, tel.: 051/354-062 19001425

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 19001234

AKCIJA, kvalitetna drva, hrastova, metrska ali razžagana, po akcijski ceni, možna dostava, tel.: 041/639-348 19001372

KVALITETNA hrastova ali bukovka drva, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/639-348 19001371

SUHA bukovka drva, tel.: 041/310-227 19001404

SUHA bukovka drva, tel.: 031/271-151 19001415

SUHE butare in mešana drva, tel.: 031/826-621 19001399

SUHE smrekove deske 2,5 cm, tel.: 041/784-326 19001433

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

2 KUHINJSKI mizi, ena je nova, tel.: 041/718-856 19001393

JOGI Hitex, 120 x 200, žepkasto vzmetenje, star 1 leto, kot nov, ugodno, tel.: 041/520-540 19001438

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

ZIDAN štedilnik, plin, elektrika, v uporabi do konca oktobra, 150 cm, tel.: 041/705-197 19001422

OGREVANJE, HLAJENJE

ODDAM

ZAMRZOVALNO omaro Zanussi (ZVF130) s tremi predali, tel.: 051/370-801 19001426

TURIZEM

ODDAM

PRI Jelsi na Hvaru - apartma za od 4 do 6 oseb, ob borovcih, ograjeno, tuš, žar, tel.: 00385/917-805-414, Vera 19001390

PRIKOLICO na Cresu, kamp Kovačične, v avgustu (2 odrasla + 2 otroka), 60 EUR na dan, tel.: 041/530-467 19001405

STARINE

PRODAM

SLIKO 130 x 65 cm, Jezus gleda sončni zahod, in predalnik s štirimi predali, tel.: 041/874-181 19001401

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 19001436

STARE razglednice, nalivna peresa, stare kinder in pezz figurice, dobro plačilo, tel.: 031/408-713 19001386

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 19001240

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

GG | IZLET // TOREK, 28. MAJA 2019

NAZAJ NA KONJA IN PTUJSKA GORA

Vabimo vas, da se nam pridružite na izletu v Starošince, vas pri Kidričevem. Tam je konjeniški park, kjer nam bodo gostitelji pripravili druženje s konji. Ogleдали si bomo, kako komunicirajo s konji, pripravili nam bodo družabne igre z njimi, lahko se bomo peljali s kočijo. Nato bomo odšli na Ptuj in si po kratkem ogledu mesta privoščili kosilo. Po kosilu se bomo odpravili še na Ptujsko Goro, kjer bomo spoznali lepote te romarske gore. **Vabljeni!**

Odhodi avtobusa:

z AP Radovljica ob 6.30, z AP Creina Kranj ob 6.55,
z AP Mercator Primskovo ob 7.05, z AP Škofja Loka ob 7.25

Vrnitev v Kranj predvidevamo okrog 20. ure.

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št. 04 201 42 41, se oglasite osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju ali pišite na narocnine@g-glas.si.

Za odjave, ki prispejo kasneje kot dva delovna dneva pred odhodom, zaračunamo potne stroške.

DRUŽENJE S KONJI

PTUJSKA GORA

Projekt Horse based tourism – HBT je podprt s strani Evropske unije in je sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

OTROŠKI voziček kombiniran, moder, dobro ohranjen, tel.: 031/348-973
19001385

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

KOSILNICO BCS, mala kolesa, greben 115, ohranjena, tel.: 051/230-837
19001387

KOSILNICO Buchner 145 in BCS, greben 127, v dobrem stanju, tel.: 040/668-920
19001439

PAJEK Sip 340 s hidravličnim dvigom, zelo dobro ohranjen, tel.: 031/738-293
19001408

ROTACIJSKO kosilnico Sip, roto 165G, dobro ohranjeno, tel.: 041/200-831
19001324

ŠTIRIVRETENSKI pajek Sip 340 in voziček za kosilnico BCS, tel.: 051/365-442
19001400

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah ugodno: stekla za kabine, alternatorji, zagranjaci, deli za kosilnice BCS, SIP ... Agroizbira Kranj, d.o.o., Smedliška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802
19001150

KUPIM

TRAKTOR, kiper prikolico in mini bager, tel.: 031/500-933
19001262

PRIDELKI

PRODAM

JEČMEN in pšenico, ugodno, tel.: 041/840-115
19001398

JEČMEN, tel.: 031/624-552
19001430

JEDILNI krompir, beli in rdeči, tel.: 040/607-507
19001424

JEDILNI krompir Desire, cena po dogovoru, več informacij na tel.: 041/979-001
19001431

VINO cviček iz Gadove peči-Bočje. Cena po dogovoru, tel.: 031/310-009
19001394

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

10 DNI starega bikca ČB, tel.: 04/25-51-705, 031/616-647
19001435

BELE piščance za dopiranje, sprejemamo naročila, Stanonik, Log 9, Škofja Loka, tel.: 041/694-285
19001402

KOKOŠI nesnice, stare eno leto, tel.: 041/549-713
19001421

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave in bele, pred nesnostjo, in KG piščanci. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113
19001237

KRAVO in teleta pasme angus, suha mešana drva, disel agregat, tel.: 031/343-177
19001432

NESSICE – rjave, grahaste, črne pred nesnostjo, brezplačna dostava po celotni Sloveniji. Vzreja nesnic Tibot Svatinja Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401
19000499

TELICO RJ/LS, brejo, pašno in kosilnico Sip 2 bobna 165, tel.: 031/372-504
19001412

TELICO ČB v 9. mesecu brejosti, tel.: 031/599-318
19001416

VISOKO brejo kravo ČB, 2. brejost, tel.: 030/305-134
19001392

ZAJCE in kozo s kozličkom ter prtilikavega kozla, tel.: 031/828-594
19001407

KUPIM

BIKA, težkega okoli 300–500 kg, mesne pasme, tel.: 031/387-021
19001410

BIKCA simentalca, starega od 2 do 4 mesece, tel.: 031/406-521
19001420

MLADO kravo simentalco, mlekarico, tel.: 031/738-293
19001409

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081
19001236

TELIČKA za kravo dojiljo po poginu teleta, po možnosti simentalca, tel.: 031/728-402
19001391

VODGRAD – gradbeno podjetje, d.o.o., Medvode **TAKOJ ZAPOSLE MONTERJA ZUNANJIH VODOVODOV (m/ž)**. Delo poteka na terenu po Domžalah, Ljubljani, Škofji Loki, Kranju. Zaželene so izkušnje, vendar neobvezno. Pričakujejo vestnost, pridnost, poštenost za pošteno plačilo. Potreben je izpit kategorije B. Kandidati naj pokličejo na **041 840 317** ali pošljejo vlogo na **vodgrad@siol.net**.

VODGRAD D.O.O., CESTA KOMANDANTA STANETA 4 A, MEDVODE

OSTALO

PRODAM

BALE, silažne, prve košnje, po zelo ugodni ceni, tel.: 031/387-021
19001411

PO simbolični ceni prodam uležan konjski gnoj, tel.: 040/553-141
19001418

SENO v balah, 1. košnja, in gumivoz, 12 col, tel.: 031/410-571
19001388

SMREKOVE deske, plohe, letve, dostavim in kupim Husqvarno v okvari, tel.: 031/696-944
19001440

ULEŽAN hlevski gnoj, možna dostava, tel.: 031/676-235
19001132

ZAPOSLOTVE (m/ž)

NUDIM

DELO na zelenjadarski kmetiji v okolici Kranja, od maja do novembra. Primož Zupan, n.d.d.k., Prebačevo 27, Kranj, tel.: 041/768-987
19001429

FRIZERSKI salon Neža išče nove sodelavce/-ke. Zaželene delovne izkušnje. Snježana Kožuh, s.p., C. na Brdo 47, Kranj, tel.: 040/203-714
19001395

IŠČEM

DUO Rolo išče delo na zabavah, obletnicah z domačo in zabavno glasbo, tel.: 041/741-355
19001275

IŠČEM DELO – z živo glasbo vam v prijetnem vzdušju popestrimo praznovanje obletnic in porok, tel.: 031/325-654
19001414

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.ne
19001235

LOTO

Rezultati 39. kroga – 15. maja 2019
2, 4, 12, 26, 28, 29, 37 in 32

Loto PLUS: 6, 8, 17, 20, 27, 29, 37 in 10
Lotko: 1 1 6 2 8 3

Sklad 40. kroga za Sedmico: 2.210.000 EUR
Sklad 40. kroga za PLUS: 630.000 EUR
Sklad 40. kroga za Lotka: 100.000 EUR

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi zrelih ter starejših let. <http://www.zau.si>, tel.: 031/836-378
19001241

RAZNO

PRODAM

OTROŠKA kolesa od 2 do 8 let, zložljivo kozo za žaganje drv in sobno kolo Orbitrek, tel.: 031/254-639
19001403

ODDAM

NA lepi in mirni lokaciji na Gorenjskem oddam čebeljniak z nekaj panji, tel.: 041/497-249
19001383

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je v 76. letu umrl naš dragi

DOKTOR PETER ŠTULAR

s Primskovega

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, 20. maja 2019, ob 14. uri na mestnem pokopališču v Kranju. Žara bo na dan pogreba od 9. ure dalje v tamkajšnji poslovlilni vežici.

Žalujoči vsi njegovi

Spomin na mater pokopano, komu ni drag, komu ni svet? Umrje mati vsem prerano, naj tudi sto dožije let.

(A. Medved)

ZAHVALA

V 84. letu starosti je odšla naša mama, sestra, teta, stara mama in prababica

FRANČIŠKA LOGAR

roj. Brolih, p. d. Pilarjeva Francka

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovane cvetje, sveče, namenske darove in vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti. Hvala njeni dolgoletni zdravnici dr. Mariji Kuralt Gašperlin, hvala negovalkam iz Doma upokojencev Kranj, predvsem ge. Lidiji in patronažni sestri ge. Barbari za strokovno pomoč in oskrbo. Za duhovno oskrbo na domu in lep pogrebni obred iskreno hvala g. Piršu. Hvaležni smo pevcem in pogrebni službi Navček. Vsem, ki ste našo mamo imeli radi in jo spoštovali, iskreno hvala.

Vsi njeni

Vsak človek je zase svet, čuden, svetel in lep kot zvezda na nebu.

(T. Pavček)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi žene, mami in babice

ANČI JEZERŠEK

iz Zg. Bitenj

se iz srca zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vsem sosedom in znancem za izrečene besede sožalja, darovane sveče in cvetje. Zahvaljujemo se tudi pevcem skupine Grm, župniku, vnukinji Neži za poslovlilne besede ter vsem, ki ste nam stali ob strani in jo v tako velikem številu pospremili na njeno zadnjo pot.

Žalujoči: mož Stane in hčerke Polona, Tatjana in Suzana z družinama

Ni smrt tisto, kar nas loči, in življenje ni, kar družni nas. So vezi močnejše. Brez pomena zanje so razdalje, kraj in čas.

(M. Kačič)

ZAHVALA

V 38. letu nas je za vedno zapustil naš ljubljani sin, nečak in bratranec

ALOJZ SAJOVIC ML.

iz Srakovelj

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena pisma in ustna sožalja, besede tolažbe, podarjeno cvetje in sveče, darovane sv. maše in denarno pomoč. Posebna zahvala zaposlenim in uporabnikom VDC Kranj, ki so se tako lepo poslovlili od njega. Hvala tudi dežurni zdravstveni službi Kranj za trud. Zahvaljujemo se župniku Jožetu Klunu, pogrebni službi Komunalne Kranj, praporščakom, pevcem in trobentaču za lep poslovlilni obred. Hvala tudi njegovim sestrični Suzani Šenk za ganljive besede slovesa. Iskrena hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste se v tako velikem številu poslovlili od njega in ga pospremili na njegovo zadnjo pot. Naš Lojzek bo vedno živel v naših srcih.

Žalujoči: mami Francka, ati Lojze in vsi njegovi

Srce je omagalo, tvoj dih je zastal, a nate spomin bo večno ostal! Ni res, da si odšel – nikoli ne boš! Ujet v naša srca, z najlepšimi spomini, boš vsak naš korak spremljal v tišini.

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ata, stari ata in pradedek

ALBIN MESEC

po domače Palkov Albin s Sv. Lenarta

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vsa izrečena sožalja, darovane sveče, cvetje in svete maše. Hvala župnikom gospodu Simonu Fortuni, gospodu Branku Potočniku in gospodu Cirilu Isteniču za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala doktorju Andreju Šubicu, pogrebni službi Navček, pogrebem in pevcem kvarteta Obzorje. Hvala gospodu Viktorju Potočniku in gospodu Antonu Berniku za poslovlilne besede. Posebna zahvala tudi Francki Mesec Demšar za vso pomoč in obiske na domu ter vsem ostalim, ki vas morda v zahvali nismo omenili, pa ste nam kakor koli pomagali. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi

ANKETA

Kulturna in
družabna središča

MAŠA LIKOSAR

Mednarodni muzejski dan, ki ga obeležujemo 18. maja, se letos posveča temi Muzeji kot kulturna središča: Prihodnost tradicije. Muzeji ga bodo zaznamovali s prostim vstopom in številnimi dogodki. Ali obiskujemo muzeje in kakšno vrednost imajo za nas? / Foto: Tina Dokl

Gorazd Hočevar, Žirovnica:

»Ne obiskujem muzejev, ker nimam časa. V osnovni šoli smo bili redni obiskovalci, nazadnje sem pa bil pred nekaj leti v Tehniškem muzeju v Bistri. Želel pa bi si ogledati muzej vojaške zgodovine.«

Blaž Matjašević, Radovljica:

»Zelo redko zaidem v muzej. Imajo pa ti nedvomno veliko kulturno vrednost, saj odstrejo vpogled v zgodovino. Zanima me moderna zgodovina in zdi se mi, da je premalo tovrstnih muzejev.«

Franc Finžgar, Radovljica:

»Običajno obiščem muzej ob odprtju razstave, tedaj so zelo oblegani. Muzeji so sicer prostor, kjer obujamo spomine, v današnjem času pa tudi druženja. Ogledal sem si tudi številne muzeje v tujini.«

Helena Rotman Benič, Radovljica:

»Sem redna obiskovalka muzejev, nazadnje sem bila ob dnevu odprtih vrat v Narodnem muzeju Slovenije na razstavi kitajske zlatnine. Muzeji so estetski užitek.«

Natalija Šimunovič, Begunje na Gorenjskem:

»Muzeji so postali interaktivni. Poleg tega, da širijo obzorja in odstirajo kulturno, družbeno in politično stanje nekega obdobja, so tudi središča družabnega življenja.«

Slovenska smer na Aljaski

Gorenjska alpinista Janez Svolfšak in Miha Zupin (oba AO PD Kranj) sta na Aljaski preplezala pet prvenstvenih smeri in opravila tri prve pristope na vrh. Po dolžini smeri in zahtevnosti sestopa izstopa Slovenska smer na goro Apocalypse North.

JASNA PALADIN

Kranj – Člana Alpinističnega odseka PD Kranj sta od sredine marca do sredine aprila preživela v odmaknjenih gorah nad ledenikom Revelation na Aljaski, kjer je v zadnjem desetletju raziskovala povprečno ena alpinistična odprava letno, dostop do baznega tabora pa je mogoč le z letalom. Odpravo sta sicer zaznamovala močan veter in veliko napihanega snega.

»Vreme je tam zelo spremenljivo, kar sva najbolj občutila prve dni, ko nama je veter zvil nosilne palice v šotoru in naju je med plezanjem po grebenu prisilil h gibanju po kolenih. Zaradi močnega vetra je v stenah veliko napihanega snega, zato sva v smereh dvakrat obračala, v številnih raztežajih pa sva morala najprej sneg odstraniti, da sva prišla do skale ali ledu. Odstranjevanje snega s cepinom v navpičnem terenu ni lahko opravilo in je kdaj celo težje kot samo plezanje,« je razmere na Aljaski ob prihodu domov opisal 25-letni Škofjeločan Janez Svolfšak, vodja odprave Revelation 2019,

Miha Zupin in Janez Svolfšak na vrhu Apocalypse North / Foto: Janez Svolfšak

ki jo je podprla tudi Planinska zveza Slovenije.

Odprava je bila zelo uspešna, saj sta preplezala pet kompleksnih prvenstvenih smeri v skupni dolžini 4250 metrov, tri od teh na neosvojene vrhove. Na še neosvojeni vrh Four Horsemen East (2600 n. m.) sta se povzpela po vzhodnem grebenu (600-metrski smer East Ridge). V vzhodni

steni Golgothe (2724 n. m.) sta preplezala 900-metrsko smer, ki sta jo poimenovala Oče/Father. Naslednjo 750-metrsko smer Skrivnost/Secret sta si izbrala v zatrepu na začetku ledenika; po sedmih urah in pol plezanja sta stopila na 2450 metrov visok vrh, ki sta ga poimenovala Wailing Wall. Med vsem po dolžini smeri in zahtevnosti sestopa izstopa

nova prvenstvena 1300-metrski Slovenska smer in prvi pristop na goro Apocalypse North (2750 n. m.), za katero sta potrebovala osem ur in pol. Za slovo od Aljaski sta 5. aprila v sedmih urah preplezala še prvenstveno 700-metrski smer Zadnja večerja za snežne bojevnike/The Last Supper for snow strugglers, ki pripelje na goro Seraph (2650 n. m.).

Dars se bo pogajal
s šestimi izvajalci

Revizijska komisija je zavrnila pritožbi in Dars lahko nadaljuje postopek izbire izvajalca za gradnjo druge cevi predora Karavanke s pogajanjimi.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Dars lahko nadaljuje postopek izbire izvajalca za gradnjo druge cevi predora Karavanke. Državna revizijska komisija je namreč zavrnila pritožbi Kolektorja CPG ter Gorenjske gradbene družbe skupaj s češkim Metrostavom.

Dars tako lahko nadaljuje postopek izbire izvajalca s konkurenčnim postopkom s pogajanjimi. K oddaji ponudb bodo pozvali šest ponudnikov: turški Cengiz, Implenio Österreich v konzorciju z Implenio Švica in CGP Novo mesto, Gorenjsko gradbeno družbo v sodelovanju s češkim Metrostavom, Kolektor CPG z Rikom in turškim Yapi Merkezi, sarajevski Euroasfalt s

Cestnim podjetjem Ptuj ter grški J&P Avax. Za omenjene ponudnike je strokovna komisija ugotovila, da so dokazali usposobljenost in zanje ne obstajajo razlogi za izključitev.

Dars je sicer lani za izvajalca del izbral turško podjetje Cengiz, ki je z 89,3 milijona evrov podal za 15 milijonov evrov ugodnejšo ponudbo od ostalih osmih ponudnikov. Toda prišlo je do pritožb neizbranih ponudnikov na državno revizijsko komisijo, ki je konec novembra odločila, da je Cengizova ponudba zaradi sprememb v času samega postopka nedopustna. Odločitev o izbiri Cengiza je tako komisija razveljavila, postopki izbire izvajalca pa se tako še vedno vlečejo.

Tradicionalni maturantski sprevod

Kranj – Gimnazija Kranj bo kot nosilka tradicije maturantskih sprevodov v Kranju tudi letos pripravila sprevod po kranjskih ulicah, na katerem se jim bodo pridružili tudi dijaki srednjih šol iz Kranja, Strahinja, Radovljice in z Jesenic. Sprevod bo v ponedeljek, 20. maja, končali pa ga bodo s plesanjem četvorke ob 12. uri. Gimnazija Kranj bo tudi letos tradicionalni maturantski sprevod pripravila po običajih, ki so stari več stoletij, v Sloveniji pa več desetletij, je pojasnil ravnatelj Franc Rozman. Ob 11.50 bosta pred gimnazijo maturante nagovorila kranjski župan Matjaž Rakovec in ravnateljica Strokovne gimnazije Šolskega centra Kranj Lidija Goljat Prelogar, ob 12. uri pa bodo maturanti gorenjskih srednjih šol odplesali skupinsko četvorko.

Podelili priznanja za prostovoljstvo

Kranj – Ta teden so v okviru nacionalnega tedna prostovoljstva v Črni na Koroškem občinam, šolam in posameznikom podelili letošnja priznanja za prostovoljstvo. Naziv Prostovoljstvu prijazno mesto je ponovno potrdilo 21 slovenskih občin, med njimi tudi gorenjske: Kamnik, Škofja Loka, Kranj, Medvode, Tržič in Vodice. Podelili so tudi priznanja naj prostovoljec/prostovoljka, zaposlen v javni upravi, naj mentor/mentorica, za prostovoljsko dejavnost na šolah pa je 17 šol in dijaških domov prejelo priznanje junak našega časa. Med njimi so tudi: OŠ Preska, OŠ Simona Jenka Kranj in Vzgojno-izobraževalni zavod Frana Milčinskega Smlednik.

vremenska napoved

Danes dopoldne bo pretežno jasno, popoldne pa spremenljivo oblačno s posameznimi krajevnimi padavinami. Jutri bo spremenljivo oblačno. Sredi dneva bodo nastajale krajevne padavine. V nedeljo bo pretežno oblačno s krajevnimi padavinami, deloma plohami.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

6/18 °C

SOBOTA

9/19 °C

NEDELJA

10/19 °C

